

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS KOMISIJAS

2020. GADA PĀRSKATS

SATURS

01 PRIEKŠSĒDĒTĀJA ZIŅOJUMS	3
02 APZĪMĒJUMI UN SAĪSINĀJUMI	5
03 MŪSU KOMANDA UN MISIJA	9
04 SABIEDRISKO PAKALPOJUMU NOZARES TAUTSAIMNIECĪBAS KONTEKSTĀ	12
05 ELEKTROENERĢIJA	18
06 DABASGĀZE	32
07 SILTUMENERĢIJA	43
08 ŪDENSSAIMNIECĪBA	52
09 SADZĪVES ATKRITUMU APGLABĀŠANA UN DEPOZĪTA SISTĒMA	59
10 ELEKTRONISKIE SAKARI UN UNIVERSĀLAIS PAKALPOJUMS	67
11 PASTS UN UNIVERSĀLAIS PAKALPOJUMS	79
12 TIESISKAIS REGULĒJUMS	85
13 KOMUNIKĀCIJA UN SADARBĪBA	87
14 STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	91
15 FINANCES UN SAIMNIECISKĀ DARBĪBA	95

01

PRIEKŠSĒDĒTĀJA ZIŅOJUMS

Intars Birziņš

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (SPRK) 2020. gads bijis pārmaiņām bagāts un notikumiem pilns. Šis gads sekmēja vairāku mūsu plānoto uzdevumu izpildi ātrāk, nekā sākotnēji cerējām, piemēram, pārejot uz pilnīgu e-dokumentu atvēršanu mūsu iestādē.

Eiropas regulatoriem atzinīgi novērtējot SPRK darbu, SPRK turpināja strādāt pie Enerģētikas regulatoru padomes (CEER) 2021. gada darbības programmas sagatavošanas procesa vadības.

Veicot peļņas normas jeb kapitāla atdeves likmes novērtēšanu regulējamās nozarēs, mēs noteicām tās zemākas. Tā rezultātā regulētiem uzņēmumiem peļņas normas apstiprinājām vēsturiski zemākajā līmenī. Tas virknei komersantu 2020. un 2021. gadā nozīmēja tarifā iekļautās peļņas samazinājumu, bet patērētājiem – zemāku kapitāla izmaksu iekļaušanu tarifu.

Pagājušajā gadā apstiprinājām arī jaunus elektroenerģijas pārvades tarifus. Jaunajos pārvades tarifu mēs turpinājām tuvināt izmaksu struktūru tarifu struktūrai, atbilstoši nosakot tarifu fiksētās un mainīgās komponentes. Šīs izmaiņas nodrošināja taisnīgāku izmaksu sadalījumu starp pakalpojuma lietotājiem. Uz šo tarifu attiecas arī pieminētās peļņas normas, kuru rezultātā kapitāla izmaksas tika samazinātas par 9,4 milj. eiro.

Pirmoreiz vēsturē Latvijā atsevišķās stundās tika novērota arī negatīva elektroenerģijas cena biržā. Tiem patērētājiem, kas bija izvēlējušies biržas cenas līgumus, negatīva elektroenerģijas cena biržā sniedza būtiskus ieguvumus – kopējais maksājums par patērēto elektroenerģiju samazinājās.

Iepriekšējais gads attiecībā uz tirgus cenu izmaiņām bija netipisks. Dabaszāģes tirgū bija vērojams straujš cenu kritums, sasniedzot rekordzemas cenas pēdējo 10 gadu laikā. Pateicoties šīm izmaiņām, ieguvumu no zemākām dabaszāģes izmaksām jau no 2020. gada izjuta mājsaimniecības, kas dabaszāģi izmanto apkurei un ēdiena pagatavošanai. Zema dabaszāģes cena arī noteica pieprasījumu pēc dabaszāģes uzglabāšanas Inčukalna krātuvē, sasniedzot 100% krātuves piepildījumu.

Pateicoties tirgus tendencēm, daudzviet Latvijā iedzīvotāji pērn apkures sezonā par siltumenerģiju maksāja mazāk. Tarifi samazinājās aptuveni 30% regulēto siltumenerģijas uzņēmumu, kas nodrošina vairāk nekā 75% no visas sabiedrisko pakalpojumu lietotājiem nodotās siltumenerģijas Latvijā.

Izmaiņas notikušas arī ūdenssaimniecības nozarē. Pirmo reizi SPRK apstiprināja SIA "Rīgas ūdens" tarifu piemērošanas kārtību, kā rezultātā rīdiniem izmaksas par ūdeni noteiktu laika periodu samazinājās par 7%. Kopumā pērn tika apstiprināti 10 jauni ūdensapgādes tarifi, no kuriem septiņi bija ar samazinājumu, viens – ar pieaugumu, bet divi palika nemainīgi.

Atkritumu apsaimniekošanas nozarē regulējuma izmaiņu ietekmē sagaidāmas pārmaiņas vairāku gadu garumā. 2020. gada nogalē Saeima pieņēma izmaiņas DRN (Dabas resursa nodoklis) likumā, kas paredz turpināt pakāpenisku DRN likmes palielināšanu par atkritumu apglabāšanu. Nodokļa pieaugums atstās ietekmi jau uz 2021. gada atkritumu apglabāšanas tarifiem. Lai atvieglotu tarifu noteikšanas procesu, pagājušajā gadā SPRK apstiprināja tarifu piemērošanas kārtību 10 atkritumu poligona apsaimniekotājiem. Vienlaikus izstrādājām normatīvos aktus, kuri veidos regulējumu izlietotā iepakojuma depozīta sistēmas sekmīgai darbībai no 2022. gada 1. februāra, kas turpmāk būs jauna SPRK atbildības joma.

Elektronisko sakaru nozares regulēšanas ietvaros novērtējām interneta pakalpojuma kvalitāti. Pēc mūsu veikto mērījumu rezultātiem redzam, ka 4G tīkls bija pieejams 97% vietu, kur veikti mērījumi Latvijā. Arī vidējais lejupielādes ātrums pagājušajā gadā bija augstāks nekā 2019. gadā. Lai arī pērn ārkārtējās situācijas laikā ikviens intensīvi izmantoja internetu mācībām un attālinātam darbam, rezultāti liecina, ka interneta ātrums saglabājās stabils.

Pārmaiņas notika arī pasta nozarē, īpaši ņemot vērā pandēmijas apstākļus, kuru laikā pasta paku sūtījumu skaits palielinājās par 254%. Tā ietekmē pieauga iedzīvotāju sūdzību skaits, īpaši par pasta paku piegādes kavēšanos. SPRK pasta tirgus uzraudzības rezultātā novērsa paaugstinātu tarifu piemērošanu pārrobežu pasta sūtījumiem uz Amerikas Savienotajām Valstīm (ASV) pandēmijas laikā, nodrošinot iedzīvotājiem iespēju atgūt pārmaksāto summu.

Pievēršot uzmanību ilgtspējīgas darbības principiem, pagājušajā gadā mēs piedalījāmies arī ilgtspējas novērtējuma indeksā, ko organizē "Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūts". Neatkarīgu ekspertu vērtējumā SPRK ieguva augsto bronzas kategoriju, saņemot apliecinājumu savas darbības atbilstībai ilgtspējīgas pārvaldības principiem.

Cienā
Intars Birziņš
 (Priekšsēdētāja p.i.)

APZĪMĒJUMI UN SAĪSINĀJUMI

AAR – atkritumu apsaimniekošanas reģions

ACER (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) – Enerģētikas regulatoru sadarbības aģentūra

AS – akciju sabiedrība

ASV – Amerikas Savienotās Valstis

BA – bioloģiskie atkritumi

BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications) – Eiropas Elektronisko komunikāciju regulatoru iestāde

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

DSO – depozīta sistēmas operators

DRN – dabas resursu nodoklis

EEZ – Eiropas Ekonomiskā zona

EK – Eiropas Komisija

ES – Eiropas Savienība

EUR/m³ – eiro par kubikmetru

EUR/MWh – eiro par megavatstundu

g – grami

GB – gigabaiti

h – stunda

HD (high definition) – augsta izšķirtspēja

HHI (Herfindahl–Hirschman Index) – Herfindāla–Hiršmana indekss

IKP – iekšzemes kopprodukts

IoT (Internet of Things) – lietu internets

M2M (Machine-to-machine) – reālā laika informācijas nosūtīšana un saņemšana starp iekārtām, kas pieslēgtas internetam

km – kilometri

kV – kilovati

LMT – Latvijas Mobilais Telefons

LVS EN 50160:2010 – Latvijas standarts "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi"

m³ – kubikmetri

Mbiti/s – megabiti sekundē

milj. – miljons

ms - milisekundes

MWh – megavatstunda

nov. – novads

Nr. – numurs

PESQ (Perceptual Evaluation of Speech Quality) – Perceptuālais (uztveres) runas pārraides kvalitātes novērtējums

POLQA (Perceptual Objective Listening Quality Analysis) – Perceptuālais (uztveres) objektīvais klausīšanās kvalitātes novērtējums

PSIA – pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību

Q1 – pirmais ceturksnis

Q2 – otrais ceturksnis

Q3 – trešais ceturksnis

Q4 – ceturtais ceturksnis

SAIDI – plānoto piegādes pārtraukumu ilgums (minūtēs) uz vienu lietotāju

SAIFI – plānoto piegādes pārtraukumu skaits uz vienu lietotāju

SIA – sabiedrība ar ierobežotu atbildību

SPRK – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija

t – tonna

THD (total harmonic distortion) – kopējais harmoniskais kropļojums

tūkst. – tūkstotis

TV – televīzija

u.c. – un citi

UHD (Ultra high definition) – ļoti augstas izšķirtspējas

UP – universālais pakalpojums

VAS – valsts akciju sabiedrība

XII – decembris

2G – otrās paaudzes mobilo sakaru tehnoloģija

3G – trešās paaudzes mobilo sakaru tehnoloģija

4G – ceturtās paaudzes mobilo sakaru tehnoloģija

4K – 4000 pikseļu izšķirtspēja

5G – piektās paaudzes mobilo sakaru tehnoloģija

03

MŪSU KOMANDA UN MISIJA

MŪSU MISIJA UN KOMANDA

Mūsu misija – neatkarīgi un izticami nodrošināt lietotāju un komersantu interešu līdzsvarošanu, veicinot sabiedrisko pakalpojumu attīstību.

Vīzija – viena no sabiedrībai uzticamākajām un atvērtākajām valsts iestādēm.

SPRK lēmēj institūcija ir padome, kuras sastāvu veido Saeimas iecelts priekšsēdētājs un četri padomes locekļi. Padomes priekšsēdētāju un locekļus amatā ieceļ uz pieciem gadiem. 2020. gadā SPRK padomē strādāja tās priekšsēdētājs Rolands Irklis, padomes loceklis Gatis Ābele, padomes loceklis Intars Birziņš, padomes loceklis Imants Mantiņš un padomes locekle Rota Šnuka.

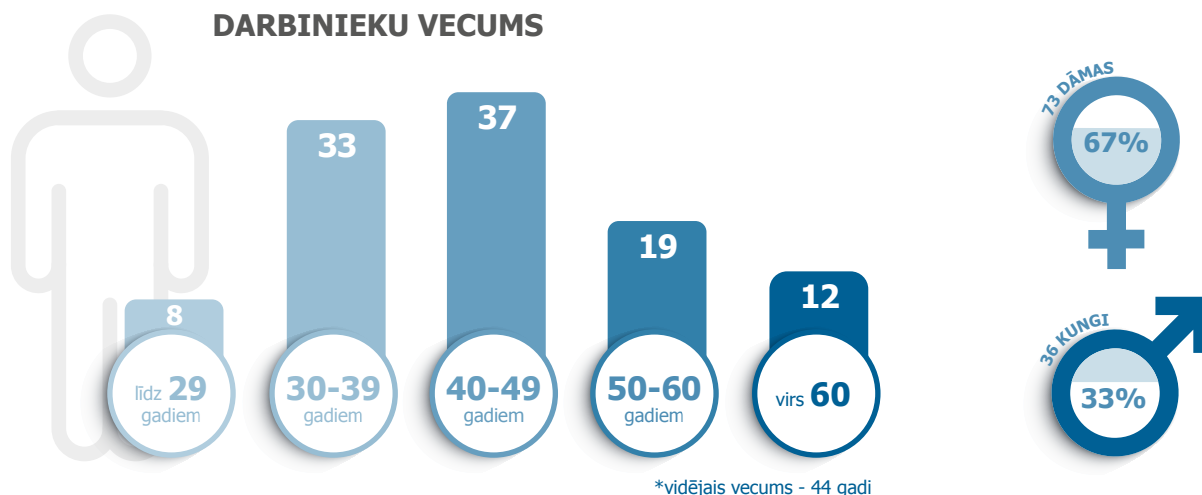
Padome SPRK vārdā pieņem lēmumus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem. 2020. gada laikā notikušas 57 padomes sēdes, kurās pieņemti 278 lēmumi. Padomei ir pakļauta izpildinstitūcija, kas pilda padomes sekretariāta un ekspertu funkcijas, sagatavojot dokumentus izskatīšanai padomes sēdē, kā arī īsteno padomes pieņemto lēmumu un izdoto administratīvo aktu izpildi.

Izpildinstitūciju veido izpilddirektors, septiņi departamenti, tostarp katrai regulējamajai nozarei atbilstoša struktūrvienība un viena patstāvīgā nodaļa. 2020. gada 31. decembrī SPRK strādāja 109 darbinieki. Gada laikā komandai ir pievienojušies septiņi darbinieki, bet pieci devušies jaunos izaicinājumos.

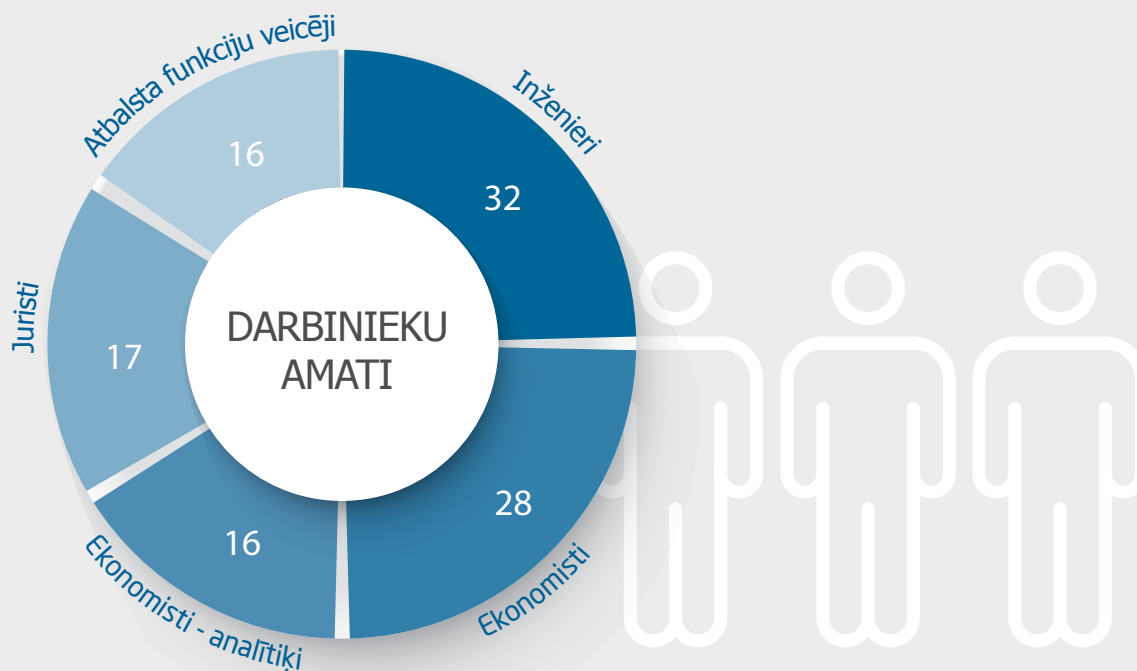

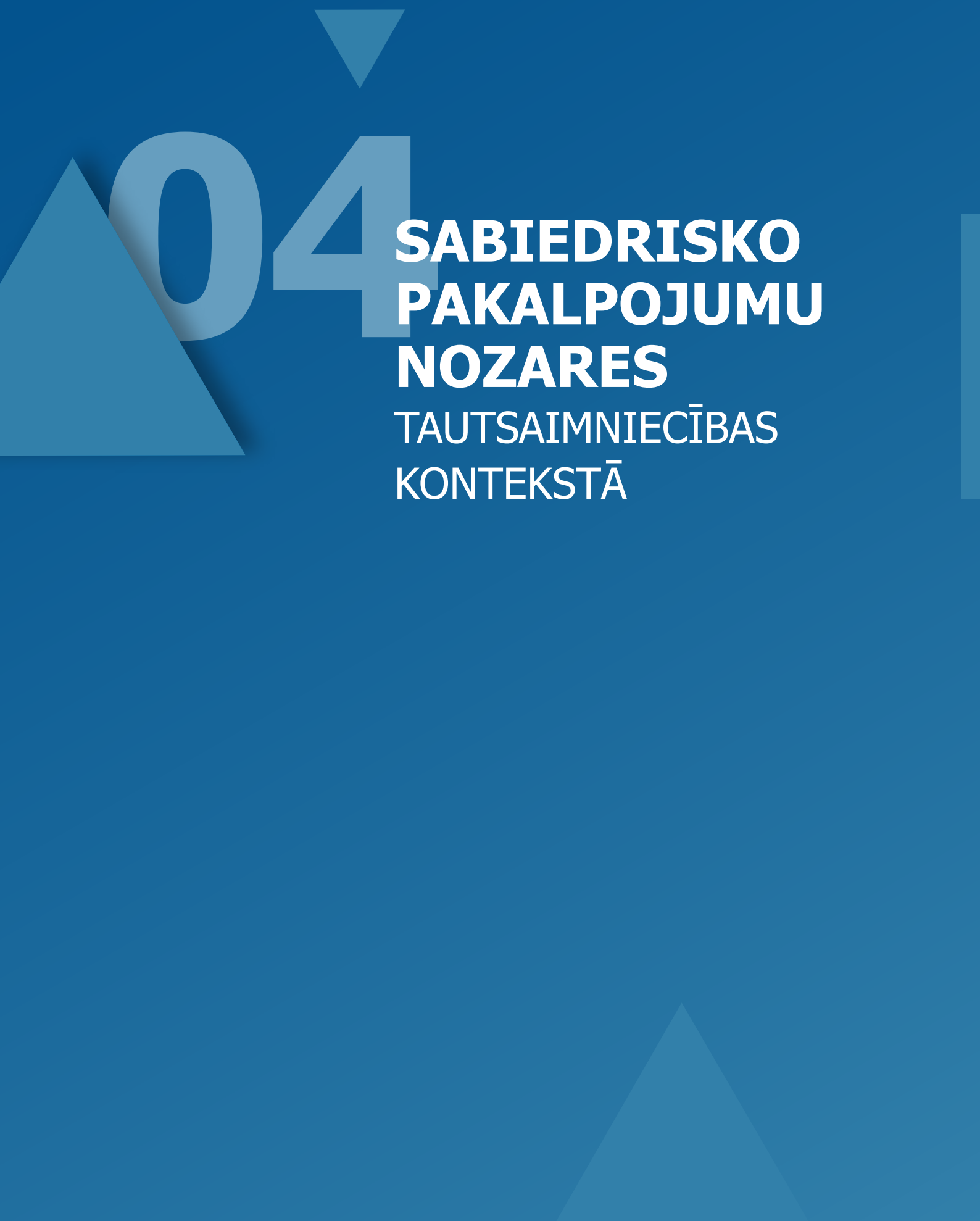
SPRK komanda 2020. gada 11. augustā

DARBINIEKU VECUMS

DARBINIEKU IZGLĪTĪBA

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU NOZARES

**TAUTSAIMNIECĪBAS
KONTEKSTĀ**

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

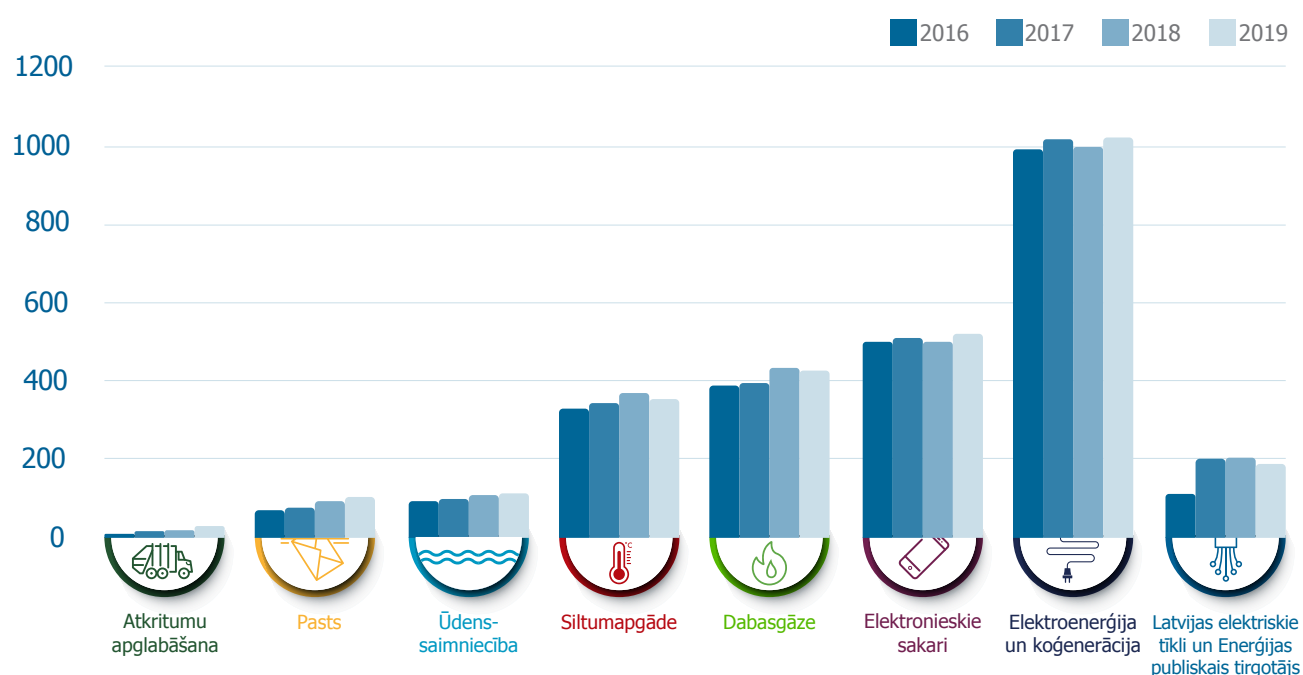
Atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) datiem 2020. gadā Covid-19 izraisītās ekonomiskās lejupslīdes rezultātā iekšzemes kopprodukts (IKP) samazinājās par 3,6% salīdzinājumā ar 2019. gadu. IKP faktiskajās cenās pērn bija 29,3 miljardi EUR. Regulējamie komersanti, kuru darbību uzrauga SPRK, 2019. gadā pārstāvēja elektroenerģijas, gāzes, siltumapgādes, ūdenssaimniecības, elektronisko sakaru, pasta, kā arī atkritumu apsaimniekošanas nozari. Regulējamo komersantu darbības īpatsvars katrā no šīm nozarēm ir atšķirīgs, tādēļ publicētie statistikas dati par nozaru sniegumu kopumā ne vienmēr atspoguļo tendences regulējamo komersantu darbā.

REGULĒJAMO NOZARU APGROZĪJUMS¹

Regulējamo pakalpojumu neto apgrozījums, kas aprēķināts no regulējamo uzņēmumu iesniegtajiem pārskatu datiem, 2019. gadā bija 2 750 milj. EUR, kas ir par 2% mazāks nekā 2018. gadā.

Lai arī neto apgrozījums ir samazinājies, vairākās regulējamās nozarēs tas ir pieaudzis. Atkritumu apsaimniekošanas nozarē neto apgrozījums pieaudzis par 74,1%. To galvenokārt noteica izmaiņas Dabas resursu nodokļa likumā, kas paredz tarifā iekļaut dabas resursu nodokļa (DRN) likmi par sadzīves atkritumu apglabāšanu, kas gadu no gada pieaug. Savukārt pasta nozarē neto apgrozījums ir pieaudzis par 12,1%, ūdenssaimniecības nozarē – par 4,4%, elektronisko sakaru nozarē – par 4,1%, bet elektroenerģijas un koģenerācijas nozarē – par 2,7%. Pretēja situācija ir vērojama siltumapgādes nozarē, kur neto apgrozījums samazinājies par 3%, savukārt dabasgāzes nozarē – par 1,4%.

Regulējamo pakalpojumu ar nodevu apliekamie ieņēmumi pa nozarēm

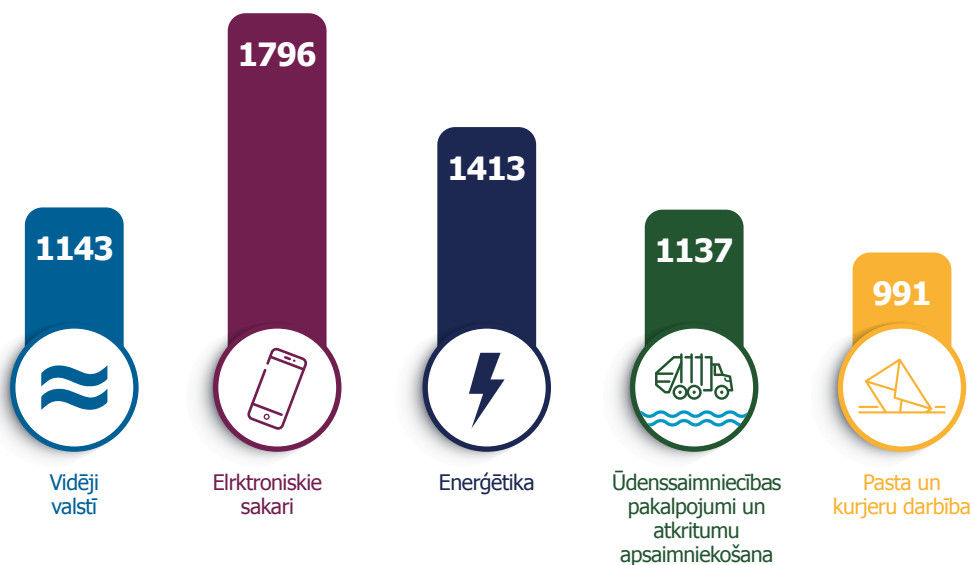
¹ Saskaņā ar 2009. gada 27. oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1227 "Noteikumi par regulējamiem sabiedrisko pakalpojumu veidiem".

Darba samaksa regulējamās nozarēs

Saskaņā ar CSP datiem mēneša vidējā bruto darba samaksa 2020. gadā elektronisko sakaru un enerģētikas nozarē bija augstāka par vidējo bruto darba samaksu valstī – 1143 EUR. Savukārt ūdenssaimniecības pakalpojumu un atkritumu apsaimniekošanas, kā arī pasta un kurjeru darbības jomā bruto darba samaksa bija zemāka.

Salīdzinot ar 2019. gadu, vidējā bruto darba samaksa valstī palielinājās par 6,2%. Augot bruto darba samaksai valstī, vienlaikus pieauga darba samaksa regulējamās nozarēs – pasta, kurjeru darbības nozarē par 7,0%, ūdenssaimniecības pakalpojumu un atkritumu apsaimniekošanas nozarē par 6,6%, enerģētikas nozarē par 3,4%, bet elektronisko sakaru nozarē par 4,1%.

Mēneša vidējā bruto darba samaksa sabiedrisko pakalpojumu nozarēs 2020. gadā, EUR

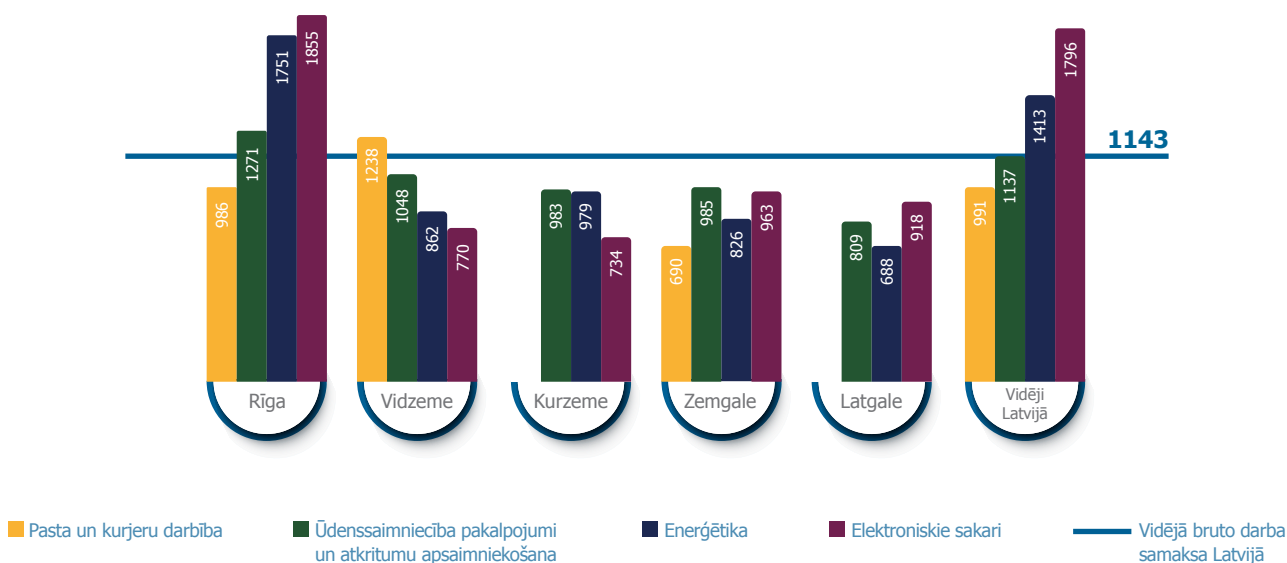

Mēneša vidējā bruto darba samaksa sabiedrisko pakalpojumu nozarēs ir atšķirīga statistiskajos reģionos². Piemēram, Latgales reģionā joprojām saglabājas viszemākā bruto darba samaksa enerģētikas, ūdenssaimniecības pakalpojumu un atkritumu apsaimniekošanas nozarēs. Savukārt elektronisko sakaru nozarē viszemākā bruto darba samaksa ir Kurzemes reģionā. Salīdzinot pieejamos datus par pasta un kurjeru darbības nozari, Vidzemes reģionā ir augstākā mēneša vidējā bruto darba samaksa, salīdzinot ar mēneša vidējo bruto darba samaksu attiecīgajā nozarē valstī un pārējiem Latvijas reģioniem.

Mēneša vidējās bruto darba samaksas nozarē variācijas amplitūda, salīdzinot pa reģioniem, vislielākā ir elektronisko sakaru nozarē – 1121 EUR, enerģētikas nozarē tā ir 1063 EUR, bet ūdenssaimniecības un atkritumu apsaimniekošanas nozarē vidējā bruto darba samaksa reģionos variē salīdzinoši mazāk – 462 EUR robežās.

² Statistiskie reģioni noteikti ar Ministru kabineta rīkojumu Nr. 271 "Par Latvijas Republikas statistiskajiem reģioniem un tajos ietilpstošajām administratīvajām vienībām".

Mēneša vidējā bruto darba samaksa sabiedrisko pakalpojumu nozarēs statistiskajos reģionos 2020. gadā³, EUR

Rīgas reģionā mēneša vidējā bruto darba samaksa gandrīz visās sabiedrisko pakalpojumu nozarēs pārsniedza mēneša vidējo bruto darba samaksu attiecīgajā nozarē valstī. Proti, elektronisko sakaru nozarē par 3,3%, enerģētikas nozarē par 23,9%, ūdenssaimniecības pakalpojumu un atkritumu apsaimniekošanas nozarē par 11,8%. Izņēmums ir pasta un kurjeru darbības joma, kur mēneša vidējā bruto darba samaksa attiecīgajā nozarē valstī ir par 5 EUR (0,5%) augstāka nekā Rīgas reģionā. Pārējos Latvijas reģionos mēneša vidējā bruto darba samaksa elektronisko sakaru, enerģētikas, ūdenssaimniecības pakalpojumu un atkritumu apsaimniekošanas nozarēs ir zemāka nekā mēneša vidējā bruto darba samaksa valstī.

Regulējamo cenu ietekme uz inflāciju

Atbilstoši CSP datiem 2020. gadā pakalpojumi par regulējamām cenām veidoja 11,74% no visiem iedzīvotāju izdevumiem (precēm un pakalpojumiem patērīna cenu indeksa grozā). Šajā uzskaitījumā ietver gan SPRK regulējamās sabiedriskās pakalpojumus, gan citus regulētus pakalpojumus, kurus neuzrauga SPRK.

³ Datus par vidējo mēneša darba samaksu pasta un kurjeru darbības nozarē atsevišķos reģionos CSP nepublicē to konfidencialitātes dēļ.

Administratīvi regulējamās cenas un patēriņa cenu indekss 2020. gadā

	ĪPATSVARŠ IEDZĪVOTĀJU IZDEVUMOS	CENU PIEAUGUMS (2020 XII PRET 2019 XII)	INFLĀCIJAS KOMPONENTE (PROCENTPUNKTI)
SPRK REGULĒJAMIE SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI (dabasgāze, siltumenerģija, vispārējie pasta pakalpojumi, ūdensapgāde, kanalizācijas pakalpojumi, atkritumu apsaimniekošana ⁴)	6,75%	- 7,1%	-0,48
CITI REGULĒTIE PAKALPOJUMI (kompensējamie medikamenti, pacienta iemaksa, pases nodeva, autostāvvietas, notāra pakalpojumi, pasažieru transports, pirmsskolas vecuma izglītība u.c.)	4,99%	1,3%	0,07
SPRK REGULĒJAMIE SABIEDRISKIE PAKALPOJUMI UN CITI REGULĒJAMIE PAKALPOJUMI KOPĀ	11,74%	- 3,5%	-0,41
KOPĀ PATĒRIŅA CENU INDEKSS (inflācija)	100%	- 0,5%	-0,5

Pērn salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu patēriņa cenas kopumā samazinājušās par 0,5%, savukārt administratīvi regulējamās cenas – par 3,5%, ko sekmēja SPRK regulējamo sabiedrisko pakalpojumu cenu samazinājums par 7,1%.

No SPRK regulējamiem pakalpojumiem visstraujāk cenas pieauga pasta pakalpojumiem – par 53%. Taču, ņemot vērā pasta pakalpojumu zemo īpatsvaru preču un pakalpojumu grozā, cenas pieauguma ietekme uz inflāciju bija 0,016 procentpunkti. Cenas palielinājās arī atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem – par 0,6% –, bet siltumenerģijas un dabasgāzes pakalpojumiem samazinājās (par 9,0% un 16,7%), savukārt ūdensapgādes, kanalizācijas pakalpojumu un fiksētā tālruņa pakalpojumu cenas palika nemainīgas. Elektroenerģijas pakalpojumu cenas⁵ samazinājās par 2,7%.

Tirgus koncentrācijas līmenis (HHI indeksi)

Tirgus koncentrācijas līmenis raksturo gan lietotāju iespējas izvēlēties pakalpojumu sniedzēju, gan savstarpējās konkurences samēru starp pakalpojumu sniedzējiem jeb tirgus varu. Tirgus koncentrāciju var novērtēt, izmantojot datus par pakalpojumu sniedzēju apgrozījumu pa nozarēm un pakalpojumu veidiem. Indeksa veidā novērtētu tirgus koncentrāciju, kur kopējās indeksa vērtības iegūšanai summē katra tirgus dalībnieka tirgus daļu kāpinātu kvadrātā, apzīmē kā Herfindāla–Hiršmana indeksu (HHI). Ja HHI vērtība ir mazāka par 0,18, bet lielāka par 0,1, šādu tirgu var uzskatīt par mēreni koncentrētu. HHI vērtība virs 0,18 norāda – tirgus ir koncentrēts.

⁴ SPRK atkritumu apsaimniekošanas nozarē regulē tikai daļu – atkritumu apglabāšanu poligonos.

⁵ CSP neklasificē elektroenerģijas pakalpojumu cenas kā administratīvi regulējamās.

Pēdējo gadu laikā tikai elektronisko sakaru jomā kopumā tirgus koncentrācija vērtējama kā mēreni koncentrēta – 2019.gadā indeksa vērtība saglabājās iepriekšējā gada līmenī 0,168. Pasta pakalpojumos tirgus koncentrācija ir samērā stabila ar tendenci nedaudz samazināties, un 2019. gadā tā sasniedza 0,183. Tirgus vēl arvien vērtējams kā koncentrēts.

Elektroenerģijas tirdzniecībā indeksa vērtība bija 0,375, kas liecina, ka elektroenerģijas tirdzniecība aizvien ir vērtējama kā ļoti koncentrēts tirgus. Arī dabasgāzes tirdzniecības tirgus vērtējams kā ļoti koncentrēts, lai gan vērojama tendence koncentrācijai samazināties – 2019. gadā sasniedzot 0,594.

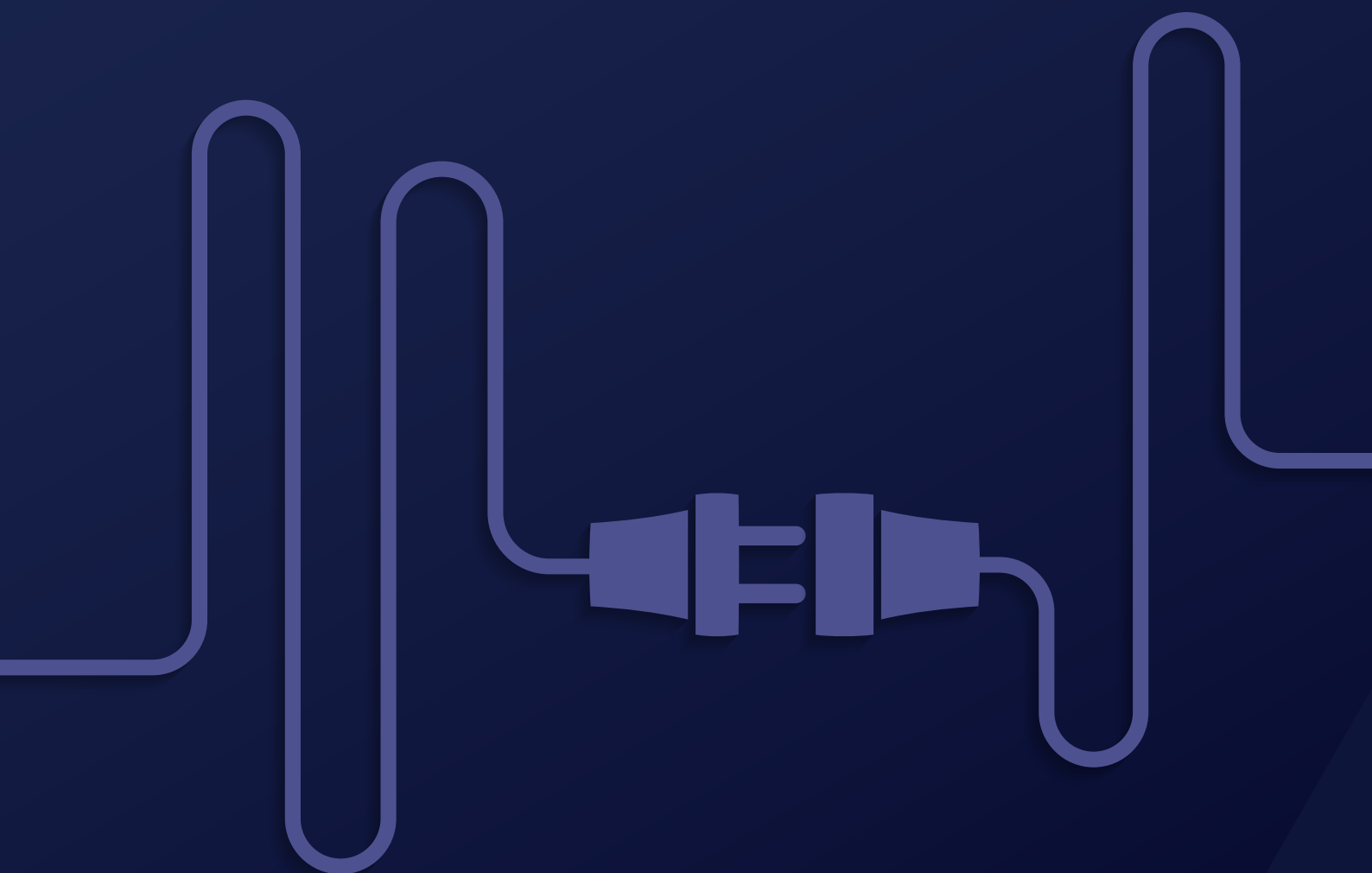

NOZARE	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ELEKTRONISKIE SAKARI	0,163	0,156	0,160	0,164	0,168	0,168
PASTS	0,317	0,305	0,268	0,257	0,232	0,183
ELEKTROENERĢIJAS TIRDZNIECĪBA	0,685	0,670	0,609	0,532	0,406 ⁴	0,375
DABASGĀZES TIRDZNIECĪBA	▲	▲	▲	0,874	0,767	0,594

⁶ 2018. un 2019. gada HHI aprēķins ir precizēts, veicot korekciju par AS "Latvenergo" elektroenerģijas vairumtirdzniecības ieņēmumu daļu.

05

ELEKTRO- ENERGIJA

FAKTI UN SKAITĻI

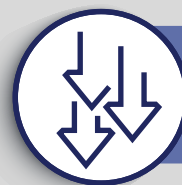
56,60
EUR/MWh

Elektroenerģijas cena
mājsaimniecībām

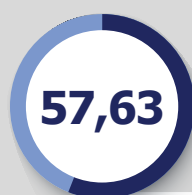
46,60
EUR/MWh

Elektroenerģijas cena
juridiskajiem lietotājiem

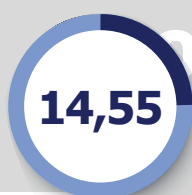

negatīva

Atsevišķās stundās
elektroenerģijas **cena biržā**

mājsaimniecībās
izmantoja **fiksētas**
cenās līgumu

mājsaimniecībās
izmantoja **mainīgās**
cenās līgumus

Apstiprināta par

23%

zemāka **OIK vidējā vērtība**

Sūdzību skaits pieaudzis par

27%

Visvairāk sūdzības

elektroenerģijas
piegāde

ar pieslēgumu
saistīti jautājumi

116
lietotāji

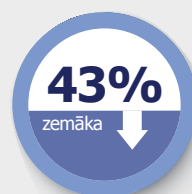
Par neatbilstošu
sprieguma kvalitāti
piemērots **zemāks**
sadales tarifs

1 lietotājam
elektroenerģijas
piegāde nebija
pieejama mazāk
par 2h

**Jauni
pārvaldes
tarifi:**

tarifa mainīgā daļa

fiksētā daļa

Apstiprināti jauni AS "Augstsprieguma tīkls" tarifi; rekordzemas elektroenerģijas cenas
gada pirmajā pusē, pieaug interese pēc biržas un fiksētas cenas

KOMERSANTU REĢISTRĀCIJA, LICENCĒŠANA UN UZRAUDZĪBA

Pakalpojumu sniedzēju skaits elektroenerģijas nozarē pieaug

Elektroenerģijas nozarē Latvijā tiek regulēti piecu veidu pakalpojumi:

Elektroenerģijas pārvades un sadales pakalpojumu var sniegt tikai licencēti pakalpojuma sniedzēji. Pārvades pakalpojumu par SPRK apstiprinātiem tarifiem Latvijā sniedz viens sistēmas operators, bet sadales pakalpojumu – 10 sistēmas operatori, no kuriem sešiem SPRK ir apstiprinājusi sadales sistēmas pakalpojuma tarifus.

Elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un pieprasījuma reakcijas pakalpojumu¹ var sniegt reģistrēti pakalpojuma sniedzēji, kuri pakalpojumu sniedz par tirgus cenu, vai obligātā iepirkuma gadījumā – par normatīvajos aktos noteiktu cenu. Pērn SPRK ražotāju reģistrā bija iekļauti 69 aktīvi elektroenerģijas ražotāji, gada laikā reģistrējušies trīs jauni, bet darbību pārtraukuši četri elektroenerģijas ražotāji. Savukārt tirgotāju reģistrā bija reģistrēts 41 elektroenerģijas tirgotājs, no kuriem 28 bija sākuši elektroenerģijas tirdzniecību. Gada laikā reģistrēti 10 jauni tirgotāji un seši izslēgti no reģistra, jo nesāka savu darbību. 2020. gadā reģistrēti divi agregatori.

Pārvades sistēmas operatora uzraudzība

Elektroenerģijas pārvadi Latvijā veic pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls". SPRK 2013. gadā sertificēja AS "Augstsprieguma tīkls" un iecēla par neatkarīgu operatoru. SPRK katru gadu izvērtē, vai sistēmas operators atbilst sertificēšanas prasībām.

¹ Pieprasījuma reakcijas pakalpojums – elektroenerģijas lietotāju patēriņa samazināšana vai palielināšana noteiktā laika periodā, reaģējot uz pieprasījuma un piedāvājuma samēru tirgū. Proti, agregators var izmainīt tā lietotāja patēriņu, tādējādi veicinot kopējā pieprasījuma un cenu izmaiņas tirgū, vienlaikus nodrošinot labumu tā lietotājiem.

SPRK, izvērtējot sistēmas operatora saņemto ziņojumu, secināja, ka 2019. gadā veiktie pasākumi neatkarības nodrošināšanai ir pietiekami un AS "Augstsprieguma tīkls" atbilst visām sertifikācijas prasībām:

- AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētājs Finanšu ministrija nav ne tiešā, ne netiešā veidā elektroenerģijas sistēmas īpašnieka AS "Latvijas elektriskie tīkli" kapitāla daļu turētājs vai tādu komersantu kapitāla daļu turētājs, kas veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības;
- persona, kas ieceļ AS "Augstsprieguma tīkls" padomes vai valdes locekļus, tiešā vai netiešā veidā neieceļ AS "Latvijas elektriskie tīkli" padomes vai valdes locekļus vai tāda komersanta padomes vai valdes locekļus, kurš veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības un sadales darbības;
- viena un tā pati persona vienlaikus neieņem padomes vai valdes locekļa amatu AS "Augstsprieguma tīkls" un kapitālsabiedrībā, kas veic elektroenerģijas ražošanas, tirdzniecības vai sadales darbības.

Vienlaikus SPRK izvērtēja arī elektroenerģijas sistēmas īpašnieka AS "Latvijas elektriskie tīkli" neatkarību, secinot, ka veiktie pasākumi neatkarības nodrošināšanai 2019. gadā ir realizēti pietiekami. Līdz šim AS "Latvijas elektriskie tīkli" bija elektroenerģijas sistēmas īpašnieks, kuram piederēja Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas aktīvi (330 kV un 110 kV elektropārvades līnijas, apakšstacijas un sadales punkti). Pērn rudenī noslēdzās sistēmas operatora pilnīgas nodalīšanas process, kura rezultātā AS "Latvijas elektriskie tīkli" tika pievienoti AS "Augstsprieguma tīkls". Tās rezultātā AS "Latvijas elektriskie tīkli" tika pievienoti AS "Augstsprieguma tīkls". Turpmāk pārvades tīklu aktīvu uzraudzību un pārvaldību veiks pats pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls".

AS "Augstsprieguma tīkls" attīstības plāns – kādi ieguvumi Latvijai gaidāmi?

SPRK katru gadu apstiprina AS "Augstsprieguma tīkls" attīstības 10 gadu plānu un uzrauga tā izpildi. Plānā ir iekļauti 147 attīstības projekti 405 milj. EUR vērtībā, ko AS "Augstsprieguma tīkls" plāno realizēt no 2021. gada līdz 2030. gadam.

Viens no plāna nozīmīgākajiem projektiem ir Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem. Projekta pirmajā posmā Latvijā īstenojami vairāki projekti, arī elektropārvades līniju pārbūve starp Latviju un Igauniju posmā Valmiera–Tartu un Valmiera–Tsirgulina.

Projekta rezultātā palielināsies starpsavienojuma jaudas, kas būtiski palielinās pārvades tīkla caurlaides spēju elektroenerģijas piegādei. No kopējām projekta izmaksām ES līdzfinansējums veidos 75%. Attīstības plāns paredz arī sinhronizācijai nepieciešamo iekārtu iegādi un uzstādīšanu. Plānā ir iekļauti arī projekti, lai apturētu pārvades tīklu novecošanos, nodrošinot pārvades sistēmas drošu darbību.

Sadales sistēmas operatora uzraudzība

Latvijā elektroenerģijas sadales pakalpojumu katrs savā darbības teritorijā nodrošina 10 sadales sistēmas operatori, kuriem SPRK ir izsniegusi licences. AS "Sadales tīkls", kuras licences darbības termiņš ir 2027. gada 30. jūnijs, nodrošina 99% elektroenerģijas lietotāju elektroapgādi.

Latvijā darbojas vertikāli integrēts elektroapgādes komersants – AS "Latvenergo", kurā ietilpstošie meitasuzņēmumi nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu, tirdzniecību un sadales pakalpojuma sniegšanu. Ņemot vērā, ka AS "Sadales tīkls" ir daļa no minētā vertikāli integrētā komersanta, SPRK vērtē AS "Sadales tīkls" atbilstību neatkarības prasībām. AS "Sadales tīkls" darbībai ir jābūt nošķirtai no elektroenerģijas ražošanas, pārvades un tirdzniecības. SPRK izvērtēja sistēmas operatora ziņojumu un secināja, ka 2019. gadā sistēmas operators ir veicis nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu neatkarību no elektroenerģijas ražošanas, pārvades un tirdzniecības darbībām. Vienlaikus AS "Sadales tīkls" nodrošinājusi visiem elektroenerģijas tirgus dalībniekiem vienlīdzīgus nosacījumus sadales sistēmas piekļuvei.

SPRK secināja, ka AS "Sadales tīkls" valdes locekļi nav iesaistījušies AS "Latvenergo" struktūrās. AS "Sadales tīkls" valdes locekļiem tiek nodrošinātas tiesības neatkarīgi no AS "Latvenergo" pieņemt lēmumus par aktīviem, kas nepieciešami sadales sistēmas ekspluatācijai, uzturēšanai un attīstībai.

Pērn SPRK apstiprināja noteikumus, atbilstoši kuriem sistēmas operatoram AS "Sadales tīkls" būs jāizstrādā attīstības 10 gadu plāns. Plānā būs jāietver informācija par inovācijām, plānotajām investīcijām un finanšu ieguldījumiem.

Sperti nākamie soļi Baltijas elektroenerģijas sistēmas
sinhronizācijai ar Eiropu

Baltijas elektroenerģijas sistēmas sinhronizācija ar Eiropu

2025. gadā Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmas ir plānots savienot un sinhronizēt ar Eiropas elektroenerģijas sistēmām. Lai sasniegtu šo mērķi, Baltijas valstīs nepieciešams realizēt vairākus infrastruktūras projektus.

Projekta pirmajā posmā tiek veikta Baltijas valstu elektropārvades tīkla stiprināšana, kā arī daļas no iekārtām uzstādīšanas. Projekta otrajā posmā paredzēta *Harmony Link* (starp Poliju un Lietuvu) izbūve, kas nodrošinās papildu līdzstrāvu starpsavienojumam. Vienlaikus *Harmony Link* izbūves rezultātā tiks pastiprināta elektropārvades infrastruktūra starp abām valstīm. Vienlaikus tiks iegādātas un uzstādītas mūsdienīgas un efektīvas iekārtas inerces nodrošināšanai (stacionārie sinhronie kompensatori) un frekvences regulēšanai (enerģiju uzkrājošās baterijas).

SPRK jau 2019. gadā apstiprināja otrā posma projektos paredzēto ieguldījumu izmaksu sadalījumu starp Baltijas valstu un Polijas pārvades sistēmas operatoriem. 2019. gadā Baltijas sinhronizācijas projektam tika piešķirts maksimāli iespējamais ES līdzfinansējums – 75%.

Astravjecas AES saražotās elektroenerģijas piegādes aizliegums

Baltijas valstis 2020. gadā lēma, ka nepieciešams apturēt elektroenerģijas tirdzniecību ar Baltkrieviju, ja Astravjecas atomelektrostacija sāk darbu. Pastāvēja riski starptautisko kodoldrošības standartu ievērošanai minētajā atomelektrostacijā. Tāpēc tika lemts par labu grozījumu veikšanai metodikā², izslēdzot elektroenerģijas tirdzniecību no Baltkrievijas no kopējā tirdzniecības apjoma ar trešajām valstīm.

SPRK un Igaunijas regulators pauda atbalstu Baltijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru kopīgi izstrādātajai "Pārvades jaudas aprēķināšanas un piešķiršanas metodikai ar Krieviju". Lai nodrošinātu, ka elektroenerģijas plūsmas no Baltkrievijas nenonāktu Baltijas valstīs tranzītā caur Krieviju, AS "Augstsprieguma tīkls" ir pienākums pieprasīt Krievijas pusei izcelsmes apliecinājumu. Metodika tika ieviesta no brīža, kad darbu sāka Astravjecas atomelektrostacija, – 2020. gada nogalē.

² Noteikumi, nosacījumi un metodika par starpvalstu savienojuma ar trešajām valstīm jaudu aprēķināšanu un sadali.

Elektroenerģijas tīkla kodeksi un vadlīnijas

2020. gadā tika turpināts darbs pie ES elektroenerģijas tīkla kodeksu un vadlīniju prasību ieviešanas. Šajā procesā iesaistījās vairākas institūcijas, tostarp SPRK sadarbībā ar ES dalībvalstu regulatoriem un pārvades sistēmas operatoriem, kā arī nominētajiem elektroenerģijas tirgus operatoriem un ES Energoregulatoru sadarbības aģentūru (ACER).

2020. gadā attiecībā uz tīkla kodeksos un vadlīnijās noteiktajām metodikām un noteikumiem SPRK ir pieņēmusi kopumā sešus lēmumus.

PAKALPOJUMU CENAS UN TARIFI

Elektroenerģijas cenas zemākas;
pirmo reizi vēsturē atsevišķās stundās tās bija negatīvas

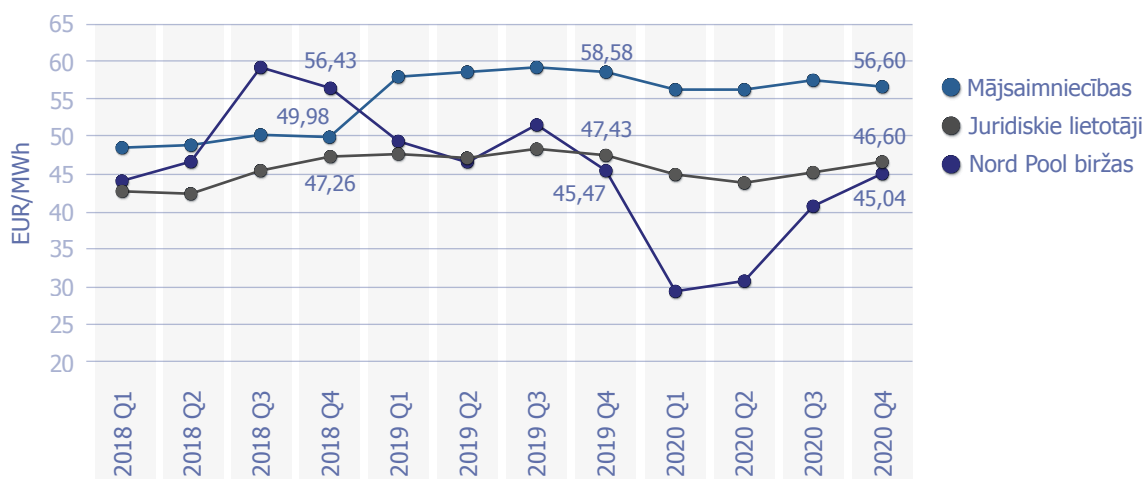
Elektroenerģijas mazumtirgus: cenas un līgumi

Pērn elektroenerģijas cena "Nord Pool" biržā sasniedza zemāko līmeni kopš biržas darbības uzsākšanas Latvijā 2013. gadā. Pirmo reizi vēsturē atsevišķās stundās elektroenerģijas cena biržā bija negatīva, kas lietotājiem, kuru objektā ir uzstādīts viedais elektroenerģijas skaitītājs un kuri bija izvēlējušies norēķināties par patērēto elektroenerģiju atbilstoši biržas cenai, nodrošināja piemaksu par patērēto elektroenerģiju, attiecīgi samazinot kopējo maksājumu par patērēto elektroenerģiju.

Elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas 2020. gadā salīdzinājumā ar 2019. gadu būtiski samazinājās, kam par iemeslu bija elektroenerģijas patēriņa samazināšanās Baltijas un Skandināvijas reģionā Covid-19 noteikto ierobežojumu dēļ, kā arī labvēlīgi apstākļi atjaunojamās elektroenerģijas ražošanai.

Izmaiņas biržas cenās nodrošināja cenu samazinājumu arī mazumtirdzniecības līmenī. Mazumtirgū samazinājums bija mazāk izteikts, jo lielākoties samazinātās cenas piemērošanu kavēja spēkā esošie vidēja termiņa līgumi (cenu fiksēšana uz vienu līdz diviem gadiem).

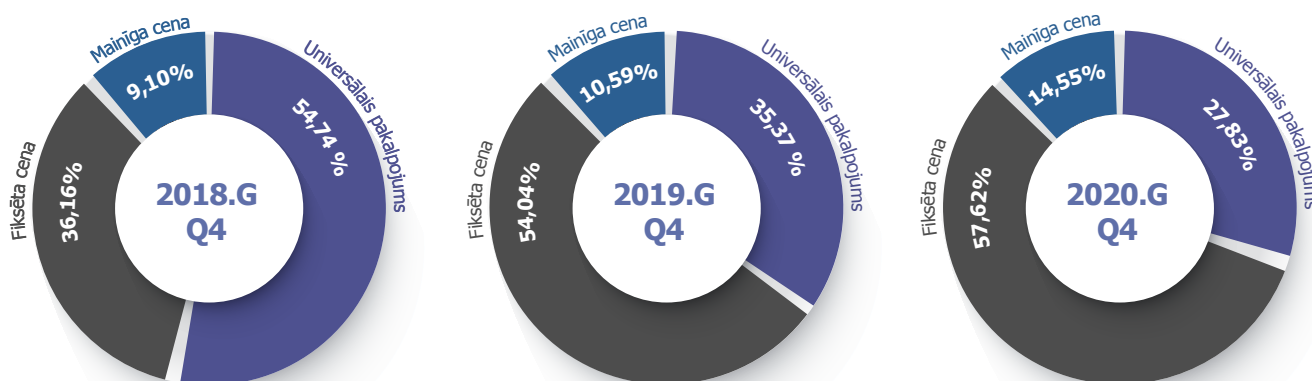
Elektroenerģijas cenu dinamika

Līgumu struktūra mājsaimniecību lietotājiem

Mājsaimniecībām ir pieejami trīs veidu līgumi: universālais pakalpojums, fiksētas cenas līgums ar noteiktu cenu uz vienu vai vairākiem gadiem, mainīgas cenas līgums ar biržas cenai piesaistītu elektroenerģijas cenu.

2020. gada nogalē mājsaimniecību vidū 57,63% lietotāju izmantoja fiksētas cenas līgumu, bet 14,55% mājsaimniecību – mainīgās cenas līgumus, turpretim universālā pakalpojuma īpatsvars samazinājās līdz 27,83%. Kopumā gadu no gada interese par universālo pakalpojumu samazinās.

TARIFI, TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKAS UN TARIFU IZMAIŅAS

Apstiprināti jauni AS "Augstsprieguma tīkls" tarifi;
būtiskas izmaiņas nozares regulējumā

Pērn elektroenerģijas nozarē veiktas izmaiņas divās sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikās. Vienlaikus tika apstiprinātas jaunas obligātā iepirkuma komponentes 2021. gadam, kā arī apstiprināti AS "Augstsprieguma tīkls" elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifi, kas stājās spēkā 2021. gada 1. janvārī.

Obligātā iepirkuma un jaudas komponentu aprēķināšanas metodika

Grozījumi metodikā tika veikti atbilstoši grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likumā. Atbilstoši metodikai AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" aprēķina obligātā iepirkuma un jaudas komponentes un iesniedz SPRK izvērtēšanai. Jaunie grozījumi noteica, ka AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" koriģē izmaksas, kas rodas, iepērkot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, pateicoties tai ieņēmumu daļai, kuru gūs no izcelsmes apliecinājumu tirdzniecības. Izcelsmes apliecinājums ir dokuments, kas pierāda, kāds daudzums elektroenerģijas ir saražots no atjaunojamiem energoresursiem vai augstas efektivitātes koģenerācijā.

Obligātā iepirkuma un jaudas komponentu aprēķināšanas metodika

Grozījumi metodikā tika veikti atbilstoši grozījumiem Elektroenerģijas tirgus likumā. Atbilstoši metodikai AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" aprēķina obligātā iepirkuma un jaudas komponentes un iesniedz SPRK izvērtēšanai. Jaunie grozījumi noteica, ka AS "Enerģijas publiskais tirgotājs" koriģē izmaksas, kas rodas, iepērkot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, pateicoties tai ieņēmumu daļai, kuru gūs no izcelsmes apliecinājumu tirdzniecības. Izcelsmes apliecinājums ir dokuments, kas pierāda, kāds daudzums elektroenerģijas ir saražots no atjaunojamiem energoresursiem vai augstas efektivitātes koģenerācijā.

Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika

Grozījumi metodikā nodrošina vienotu tarifu aprēķināšanas pieeju visiem sistēmas operatoriem Latvijā, kā arī tajā ir iestrādāti stimulējošās regulācijas elementi, lai veicinātu pārvades sistēmas operatora efektīvāku darbību.

Metodikā tika izmantota jauna tarifu aprēķināšanas pieeja – atļauto ieņēmumu griestu pieeja. Ņemot vērā, ka daļa no pārvades sistēmas operatora izmaksām nav atkarīgas no sistēmas operatora, piemēram, elektroenerģijas zudumu cena, inflācijas izmaiņām, šī pieeja ir vispiemērotākā. Šāda metode nodrošina tarifu stabilitāti, jo daļu izmaksu pieaugumu var kompensēt ar citu izmaksu samazinājumu, kas neradīs nepieciešamību pēc tarifu pārskatīšanas.

Vienlaikus, līdzīgi kā attiecībā uz elektroenerģijas ražotājiem, kuru elektrostacijas ir pieslēgtas sadales sistēmai, metodika paredz, ka pārvades sistēmas izmaksu segšanā piedalās arī elektroenerģijas ražotāji, kuru elektrostacijas ir pieslēgtas pārvades sistēmai.

Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi

Atbilstoši jaunajai metodikai AS "Augstsprieguma tīkls" iesniedza jaunu tarifu projektu. Pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi stājās spēkā 2021. gada 1. janvārī. Jaunajos tarifos vidēji par 43% ir samazināta maksa par pārvadīto elektroenerģijas apjomu jeb tarifa mainīgā daļa. Savukārt atkarībā no sistēmas lietotāja pieslēguma veida maksa par uzstādīto jaudu palielināta vidēji par 27%. Tiem sistēmas lietotājiem, kuri savu uzstādīto jaudu izmanto efektīvi, izmaksas samazinās.

Sākotnēji fiksētās maksas pieaugums bija plānots augstāks. Tomēr tika panākts fiksētās daļas samazinājums, pateicoties SPRK apstiprinātajām zemākām peļņas atdeves likmēm, kuru rezultātā AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla izmaksas samazinājās par 9,4 milj. EIRO jeb par 21,5%, salīdzinot ar spēkā esošo tarifa aprēķinu.

SPRK pirmo reizi apstiprināja arī elektroenerģijas ražotāju tarifu, kuru maksā elektroenerģijas ražotājs atbilstoši elektrostacijas uzstādītajai jaudai. Šādā veidā tiek nodrošināts, ka nepastāv ne pozitīvas, ne negatīvas diskriminācijas starp ražotājiem, kuru objekti pieslēgti sadales vai pārvades sistēmai.

PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZRAUDZĪBA

Sūdzību skaits audzis; joprojām aktuāls domstarpību jautājums ir elektroenerģijas piegāde un ar pieslēgumu saistītie jautājumi

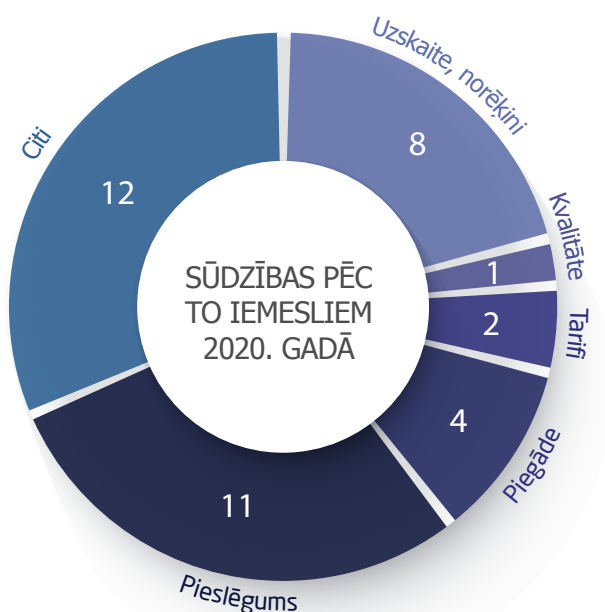
Lietotāju aizsardzība

Pērn SPRK ir sniegusi atbildes uz 38 sūdzībām, kas ir par 27% vairāk nekā 2019. gadā. No iesniegtajām sūdzībām 29 bija nepamatotas, astoņas neatbilda SPRK kompetencei, bet viena bija pamatota. Sūdzību skaita pieaugums varētu būt saistīts ar ārkārtējo situāciju un Covid-19 ierobežojumiem, jo lielākoties komersanti pārtrauca sniegt konsultācijas klātienē, kas veicināja komersantu zvanu centru noslodzi. Daudzi lietotāji ar sūdzībām vērsās pie SPRK, jo bija apgrūtinātas iespējas sazināties ar pakalpojuma sniedzēju.

Saņemtās sūdzības

Salīdzinājumā ar 2019. gadu sūdzību iemesli nav būtiski mainījušies. Visvairāk sūdzību 2020. gadā saņemtas par elektroenerģijas piegādi un ar pieslēgumu saistītiem jautājumiem. Pamatā iebildumi saistīti ar pieslēguma ierīkošanas izmaksām un kārtību. Kopumā domstarpības bijušas arī par citiem jautājumiem – līguma nosacījumiem, tirgotāja un lietotāja maiņu, pieslēguma slodzes maiņu u.c.

SPRK neizskata sūdzības par zaudējumiem, maksājuma dokumentiem, parādu piedziņu, kā arī par lietotāja un apakšlietotāja līgumattiecībām. Par šiem jautājumiem lietotājam jāvēršas pie pakalpojuma sniedzēja vai, ja to nav iespējams atrisināt sadarbības ceļā, nākamā izvēle ir vērsties tiesā.

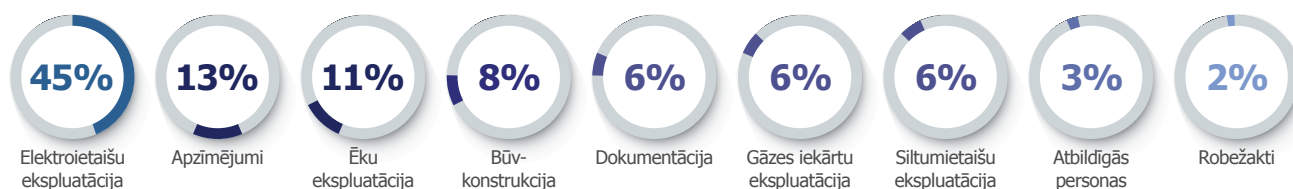
Vienlaikus SPRK arī pērn strādāja pie lietotāju aizsardzības. Tika grozīti noteikumi par rēķinu informāciju, turpmāk papildus iepriekš noteiktajam būs pieejama informācija gan par to, kādu īpatsvaru no tirgotāja piegādātās elektroenerģijas nodrošinājuši Latvijā esošie ražotāji, ārvalstu tirgotāji un cik lielu daļu veido iepirkta elektroenerģija biržā, gan par to, cik lielu īpatsvaru no kopējā lietotājam piegādātā apjoma veido elektroenerģija, kas saražota, izmantojot atjaunojamās un fosilos resursus.

ENERGOAPGĀDES OBJEKTU UZRAUDZĪBA

Elektroapgādes uzņēmumu pārbaudes

SPRK veic kontroles elektroapgādes uzņēmumu (sistēmas operatoru un elektroenerģijas ražotāju) objektos, lai pārbaudītu objekta ietekmi uz elektroapgādes drošumu. Kopumā veiktas 19 uzņēmumu objektu ekspluatācijas atbilstības kontroles, kuru laikā pārbaudīti 45 objekti.

Pārbaužu laikā konstatētas 64 neatbilstības – 84% no kopējām pārbaudēm. 24 neatbilstības novērstas 2020. gadā, pārējās neatbilstības novērstas 2021. gada sākumā vai tiks novērstas 2020. un 2021. gada laikā atbilstoši SPRK norādījumiem.

Lielākais neatbilstību skaits – 29 gadījumi – konstatēts elektroietaišu ekspluatācijā, kas arī 2019. gadā bija viens no aktuālajiem neatbilstību gadījumiem.

Lielākā daļa no pārbaudēs konstatētajiem trūkumiem objektu ekspluatācijā tiešā veidā neietekmē elektroapgādes drošumu, tomēr attiecīgos apstākļos var radīt būtiskus ražošanas procesa traucējumus un ietaišu bojājumus. Būtiskākie no trūkumiem ir novērsti SPRK norādītajos termiņos.

Pakalpojumu kvalitāte

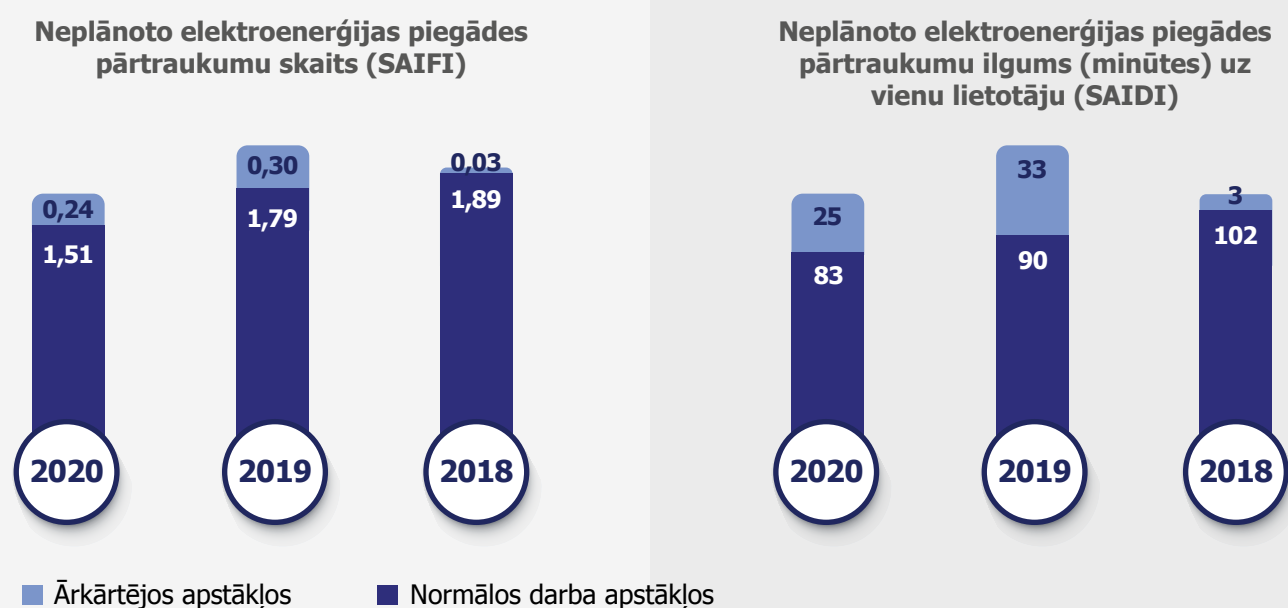
2020. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, būtiski nav mainījies plānoto un neplānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu ilgums un skaits. Elektroapgādes drošums ir atkarīgs no elektroenerģijas apgādes pārtraukumiem un sprieguma iekritumiem.

Sistēmas operatoru uzdevums ir samazināt pārtraukumus ar pēc iespējas mazākām investīcijām. Mūsdienu sadales tīklu monopolstāvokļa situācijā SPRK uzdevums ir kontrolēt procesu, lai sistēmas operators nodrošinātu lietotāju elektroapgādes drošumu par ekonomiski pamatotām izmaksām.

Elektroapgādes drošumu mēra pēc elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaita un ilguma. Turklāt elektroapgādes drošums ir atkarīgs arī no atbilstošas elektroapgādes objektu ekspluatācijas.

Plānoto elektroenerģijas piegādes pārtraukumu skaits ir mazāks par vienu reizi, un to ilgums ir bijis īsāks par divām stundām. Tas nozīmē, ka ir daļa Latvijas lietotāju, kuriem objektā ir pārtraukta elektroenerģijas piegāde uz brīdi, bet daļa ar šo nav saskārušies.

Neplānotie elektroapgādes pārtraukumi vienam lietotājam bijuši vidēji pusotru reizi, kas bijuši nedaudz ilgāki par vienu stundu.

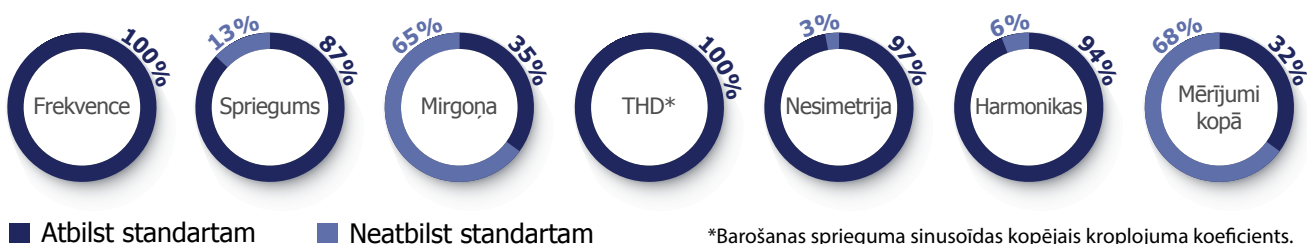
Gan plānoto, gan neplānoto pārtraukumu ilguma rādītāji ir stabilizējušies, kas liecina, ka sistēmas operatora ieguldītie līdzekļi sadales tīklu infrastruktūras rekonstrukcijā un uzturēšanā ir atbilstoši, lai uzturētu sasniegto elektroapgādes drošumu un neplānoto elektroapgādes pārtraukumu ilgumu. Sadales pakalpojuma kvalitātes nodrošināšanā Latvija atrodas līdzās tādām Eiropas valstīm kā Zviedrija un Čehija.

Sprieguma un elektroapgādes kvalitāte

SPRK veikusi 32 mērījumus pārsvarā lauku apvidos. Neatbilstības Standartā³ noteiktajiem sprieguma lielumiem konstatētas 21 gadījumā. Lielākoties konstatēta "Mirgoņa" (20 gadījumi), harmoniskie kropļojumi atsevišķām harmonikām konstatēti tikai divos gadījumos, bet neatbilstība sprieguma vērtībai – četros gadījumos, savukārt sprieguma nesimetrija novērota vienu reizi.

Lielākā daļa minēto neatbilstību kvalitātes prasībām konstatētas tieši lauku apvidos, kur joprojām tiek izmantotas elektroapgādes līnijas, kas izbūvētas 20. gadsimta 70. gados un bija projektētas nelielām slodzēm (~1 kilovats), kas tajos laikos bija pietiekami. Savukārt mūsdienu elektroiekārtu jaudām šo līniju vadu šķērsgriezums ir nepietiekams.

Neatbilstību īpatsvars mērījumos

Par neatbilstošu sprieguma kvalitāti lietotājiem ir tiesības maksāt uz pusi mazāku sadales sistēmas pakalpojuma tarifu. 2020. gada laikā samazināts tarifs piemērots 116 lietotājiem, viņu vidū 12 lietotājiem, kuriem sprieguma kvalitātes mērījumus veica SPRK. Savukārt kopumā pārskata perioda beigās pazemināts tarifs piemērots 526 lietotājiem, kas ir par 2% vairāk nekā 2019. gadā. Tas liecina, ka sistēmas operators turpina uzlabot elektroapgādes pakalpojuma kvalitāti un pērn tā ir būtiski uzlabojusies.

AS "SADALES TĪKLS"
PĀRSKATA PERIODĀ

PĒC REGULATORA
VEIKTAJIEM MĒRĪJUMIEM

IEPRIEKŠĒJĀ
PERIODĀ

³ Standarts LVS EN 50160:2010 "Publisko elektroapgādes tīklu sprieguma raksturlielumi", kuru kā obligāti piemērojamu nosaka Ministru kabineta 2011. gada 4. oktobra noteikumi Nr. 759 "Noteikumi par publisko elektroapgādes tīklu sprieguma prasībām".

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

EKONOMISKI PAMATOTU CENU NOTEIKŠANA

- Elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu investīciju uzraudzības attīstība, lai nodrošinātu esošās infrastruktūras efektīvāku izmantošanu, izmaksu efektivitātes stimulēšanu un ilgtspējīgu sistēmas attīstību.
- Pārvērtēt nodrošes instrumentu nepieciešamību (instrumenti, kas palīdz nodrošināties pret pārrobežu cenu starpību riskiem). Nodrošes instruments atspoguļo Baltijas jaudas aprēķina reģiona tirgus dalībnieku vajadzības un sekmē elektroenerģijas tirgus attīstību, nodrošinot elektroenerģijas cenu prognozējamību.

PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS SEKMĒŠANA

- Elektroenerģijas mazo sadales sistēmas operatoru licenču zonu, darbības procesu un piemēroto tarifu pārskatīšana, lai nodrošinātu vienādu pakalpojumu kopumu un kvalitāti visiem elektroenerģijas lietotājiem.
- Elektroenerģijas galalietotāju izglītošana, lai veicinātu galalietotāju iesaisti elektroenerģijas nozarē un spēcīgāku galalietotāju pratību.

ATBILSTOŠAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANA

- Pakalpojumu kvalitātes noteikumu izstrāde elektroenerģijas pārvades un sadales sistēmu operatoriem, lai noteiktu aktuālām lietotāju vajadzībām atbilstošas minimālās prasības.

SPRK EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANA

Sertificēšanas un neatkarības uzraudzības procesa optimizācija, lai sabalansētu SPRK noslodzi un samazinātu administratīvo slogu sistēmas operatoriem.

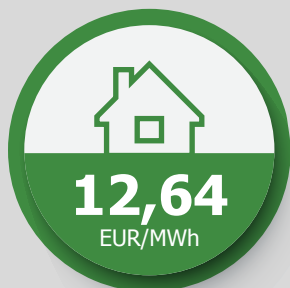
06

DABASGĀZE

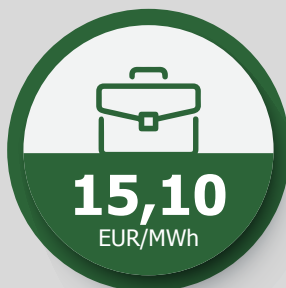

FAKTI UN SKAITĻI

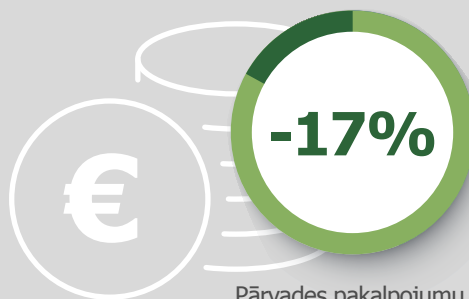
Dabāsgāzes cena
mājsaimniecībām
(gada beigās)

GADA LAIKĀ
-37,8%

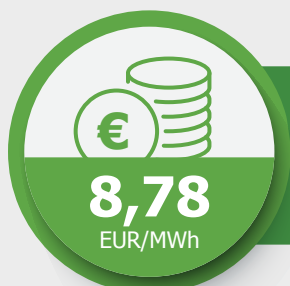

Dabāsgāzes cena
juridiskajiem lietotājiem
(gada beigās)

GADA LAIKĀ
-30,2%

Pārvades pakalpojumu
tarifs Latvijas lietotāju apgādei

Dabāsgāzes cena,
kas iekļauta
mājsaimniecības
tarifā

Viszemākā cena,
kopš tirgus atvēršanas
2017. GADĀ

“
**2020. gada 1. janvārī
darbu sāka vienotais
Somijas, Igaunijas un
Latvijas dabāsgāzes tirgus.**
Dabāsgāzes transportēšanai
starp valstīm pārvades
tarifs netiek piemērots.”

1 lietotājam
dabāsgāzes apgādes
pārtraukums ildzis
20 minūtes

**20
MIN**

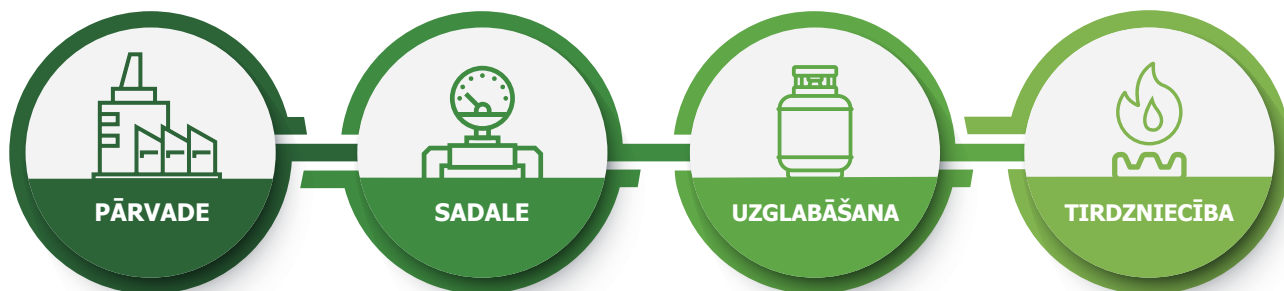

UZŅĒMUMU REĢISTRĀCIJA UN UZRAUDZĪBA

AS "Gaso" jāveic papildu pasākumi
neatkarības prasību nodrošināšanai

Dabasgāzes nozarē Latvijā tiek sniegti četru veidu regulējami pakalpojumi:

Dabasgāzes pārvades, uzglabāšanas un sadales pakalpojumu var sniegt tikai licencēti pakalpojuma sniedzēji. Latvijā ir viens sistēmas operators, kas sniedz gan pārvades, gan uzglabāšanas pakalpojumu, un viens sistēmas operators, kas ir atbildīgs par sadales pakalpojuma sniegšanu. Abi sistēmas operatori sniedz pakalpojumu par SPRK apstiprinātiem tarifiem.

Ar dabasgāzes tirdzniecību var nodarboties reģistrēti pakalpojumu sniedzēji, kuri pakalpojumu sniedz par tirgus, nevis regulētu cenu, bet mājāsaimniecību lietotājiem, ja tie nav izvēlējušies piedāvājumu tirgū, ir pieejama regulēta dabasgāzes cena – saistīto lietotāju tarifs.

Pērn SPRK tirgotāju reģistrā bija iekļauti 29 dabasgāzes tirgotāji, no kuriem 19 bija sākuši dabasgāzes tirdzniecību. Dabasgāzes tirgotāju skaits 2020. gadā pieaudzis par 31,8%.

Reģistrētie tirgotāji pārstāv Latviju, Lietuvu, Igauniju, Norvēģiju un Čehiju. 2020. gada laikā reģistrēti desmit jauni komersanti, savukārt no reģistra izslēgti trīs.

Pārvades sistēmas operatora uzraudzība

Dabasgāzes pārvadi Latvijā veic pārvades sistēmas operators AS "Conexus Baltic Grid". SPRK 2018. gadā sertificēja AS "Conexus Baltic Grid" ar nosacījumiem, kuru izpildes termiņš bija noteikts 2020. gada 1. janvāris. SPRK uzdeva sistēmas operatoram nodrošināt, ka dabasgāzes tirgotājs AS "Gazprom" nevar īstenot tiešu vai netiešu kontroli pār sistēmas operatoru AS "Conexus Baltic Grid". Vienlaikus sistēmas operatoram bija jānovērš interešu konflikta riski, ko rada "Marguerite Gas I" un "Marguerite Gas II" vienlaicīga dalība gan AS "Conexus Baltic Grid", gan dabasgāzes tirgotājā AS "Latvijas Gāze".

Minētie nosacījumi laikā netika izpildīti, bet SPRK rīcībā bija informācija, ka ir sāktas darbības to izpildei. Līdz ar to SPRK 2020. gada aprīlī izteica AS "Conexus Baltic Grid" brīdinājumu, uzliekot par pienākumu līdz 2020. gada 1. oktobrim nodrošināt sistēmas operatora atbilstību Enerģētikas likumā noteiktajām neatkarības prasībām. Noslēdzoties AS "Conexus Baltic Grid" akcionāru maiņai 2020. gada oktobrī, AS "Conexus Baltic Grid" pilnībā atbilda visām noteiktajām sertificēšanas un neatkarības prasībām.

Sadales sistēmas operatora neatkarības uzraudzība

Latvijā darbojas vertikāli integrēts energoapgādes komersants – AS "Latvijas Gāze", kurā ietilpstošie meitasuzņēmumi nodarbojas ar dabasgāzes tirdzniecību un sadales pakalpojuma sniegšanu. Ņemot vērā, ka AS "Gaso" ir daļa no minētā vertikāli integrētā komersanta, SPRK vērtē AS "Gaso" atbilstību neatkarības prasībām. SPRK izvērtēja sistēmas operatora ziņojumu un secināja, ka AS "Gaso" rīcībā ir saskatāms diskriminējošas rīcības risks vertikāli integrēta dabasgāzes komersanta AS "Latvijas Gāze" labā.

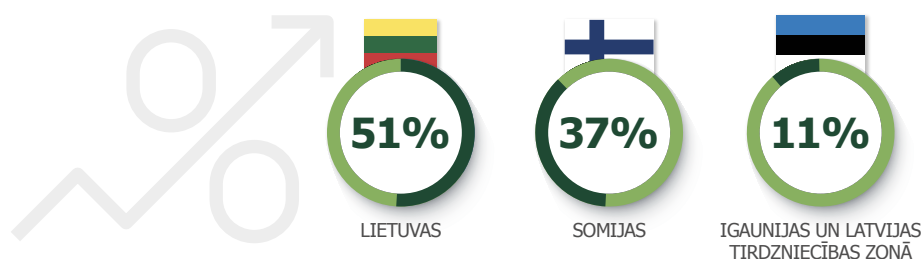
SPRK atzina, ka AS "Gaso" veiktie pasākumi neatkarības nodrošināšanai ir pietiekami daļā, kas attiecas uz AS "Gaso" un tās padomes un valdes locekļu neatkarību no vertikāli integrētā energoapgādes komersanta. SPRK uzdeva AS "Gaso" nodrošināt, ka atbilstības programmā noteiktie darbinieku pienākumi un pasākumi nepieļauj diskriminējošu rīcību, un nodrošināt pienācīgu atbilstības programmas ieviešanas kontroli.

PĀRROBEŽU INTEGRĀCIJA UN SISTĒMU ATTĪSTĪBA

Noslēdzies unikāls Eiropas mēroga process vienota dabasgāzes tirgus izveidei, kas darbību sāk 2020. gada 1. janvārī

2020. gada 1. janvārī darbu sāka vienotais Somijas, Igaunijas un Latvijas (FinEstLat) dabasgāzes tirgus – vienota dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma ar vienotu ieejas tarifu zonu un divām balansēšanas zonām.

FinEstLat dabasgāzes tirgus izveidošanas rezultātā ievērojami pieauga tirgus dalībnieku aktivitāte. Piemēram, 2020. gadā kopējais pārdotais dabasgāzes apjoms "GET Baltic" dabasgāzes biržā sasniedza augstāko līmeni – 7207 GWh, savukārt apgrozījums salīdzinājumā 2019. gadu pieauga 2,5 reizes. Biržā tika tirgoti vairāk nekā 11% no kopējā Baltijas un Somijas valstu pieprasījuma. 51% (3687 GWh) no kopējā biržā pārdotā dabasgāzes daudzuma tika pārdots Lietuvas, 37% (2696 GWh) – Somijas un 11% (824 GWh) – vienotajā Igaunijas un Latvijas tirdzniecības zonā.

Vienlaikus vienotā FinEstLat dabasgāzes tirgus darbības uzsākšana ir veicinājusi interesi pēc dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma izmantošanas. 2020. gadā Inčukalna pazemes gāzes krātuves jauda tika rezervēta 100% apmērā – 21,5 TWh.

Līdz šim krātuves jaudas rezervēšana notika, krātuves lietotājiem iesniedzot krātuves jaudas produkta pieteikumu sistēmas operatoram. Lai nodrošinātu krātuves jaudas rezervēšanas procesa iespējami lielāku pārredzamību un nediskrimināciju, SPRK apstiprināja jaunus Inčukalna pazemes gāzes krātuves lietošanas noteikumus. Krātuves jaudas rezervēšana turpmāk tiks veikta izsoles procedūrā, kuru plaši izmanto arī citviet Eiropā. Izsole ir visefektīvākais veids, kā nodrošināt pārskatāmu krātuves jaudas rezervēšanu īpaši augsta dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma pieprasījuma apstākļos.

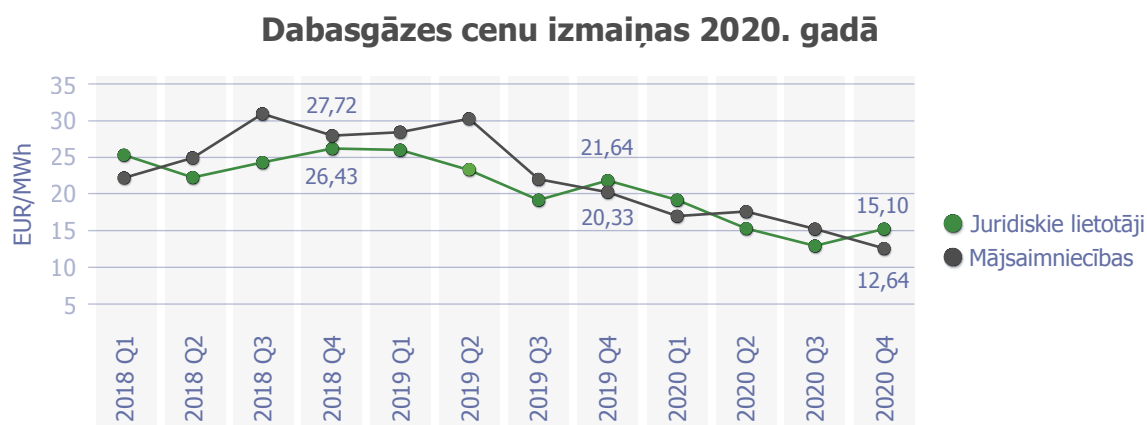
Somijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas enerģētikas ministrijas, regulatori un pārvades sistēmu operatori 2020. gada aprīlī vienojās par Somijas, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas reģionālā gāzes tirgus integrācijas ceļa karti, kuras mērķis ir savlaicīgi izveidot Baltijas un Somijas dabasgāzes tirgu, FinEstLat dabasgāzes tirgu apvienojot ar Lietuvas dabasgāzes tirgu. Turpinot darbu pie četru valstu dabasgāzes tirgus modeļa, SPRK 2020. gada oktobrī parakstīja saprašanās memorandu starp Latvijas, Somijas, Igaunijas un Lietuvas regulatoriem par sadarbības un koordinācijas veicināšanu. Memorandā paredzētos uzdevumus īstenos atsevišķi izveidota četru regulatoru darba grupa.

PAKALPOJUMU CENAS

2020. gadā dabasgāzes cena sasniedza zemāko līmeni kopš dabasgāzes tirgus atvēršanas

Dabasgāzes mazumtirgus: cenas

2020. gadā dabasgāzes cena sasniedza zemāko līmeni kopš dabasgāzes tirgus atvēršanas 2017. gadā. Mājsaimniecībām vidējā svērtā dabasgāzes cena pērn ceturtajā ceturksnī sasniedza 12,64 EUR/MWh, bet juridiskajiem lietotājiem pagājušā gada trešajā ceturksnī – 12,99 EUR/MWh. Cenu samazinājums saistīts ar dabasgāzes cenu izmaiņām pasaules tirgos, ko ietekmēja salīdzinoši siltie laikapstākļi ziemas sezonā, kā dēļ dabasgāzes patēriņš bija zemāks, kā arī ekonomiskās aktivitātes palēnināšanās pasaulē Covid-19 dēļ. 2020. gada nogalē līdz ar apkures sezonas sākumu un cenu kāpumu pasaules tirgos vidējā svērtā dabasgāzes cena pieauga līdz 15,10 EUR/MWh.

Juridiskie lietotāji lielākoties slēdza dabasgāzes tirdzniecības līgumus ar mainīgu cenu – 69,83%. 2020. gada nogalē 96,78% no mājstāvēniecībām izmantoja fiksētās cenas līgumus, tai skaitā par dabasgāzi norēķinoties par saistīto lietotāju dabasgāzes cenu, kas tiek pārskatīta reizi pusgadā.

TARIFI, TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKAS UN TARIFU IZMAIŅAS

Zemāks dabasgāzes pārvades tarifs
Latvijas lietotāju apgādei

2020. gadā SPRK apstiprināja jaunu Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku un Dabasgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku. Līdz ar šo metodiku apstiprināšanu pērn noslēdzās process vienotas tarifu aprēķināšanas pieejas ieviešanai enerģētikas nozarē, kuru piemēros visiem sistēmas pakalpojumiem.

Dabasgāzes sadales un uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika

Ņemot vērā, ka daļa no sadales un uzglabāšanas sistēmas operatora izmaksām var mainīties no operatora ārēju, neatkarīgu iemeslu dēļ, piemēram, dabasgāzes zudumu cenas un inflācijas dēļ, SPRK sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikās noteica, ka sadales sistēmas pakalpojuma un uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifi turpmāk tiks aprēķināti pēc "atļauto ieņēmumu griestu" metodes. Minētā metode nodrošinās tarifu stabilitāti visā regulatīvajā periodā (divi līdz pieci gadi), jo daļu no izmaksu pieauguma var kompensēt ar citu izmaksu samazinājumu. Tas nodrošinās sistēmas operatoriem un sistēmas lietotājiem pārskatāmāku un prognozējamāku darbības vidi. Metodikās ir iestrādāti arī stimulējošās regulācijas elementi, lai veicinātu dabasgāzes sistēmas operatoru efektīvāku darbību.

Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi

Ņemot vērā katras lietotāju grupas patēriņa izmaiņas, AS "Gaso" 2019. gada nogalē veica korekcijas dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķinā. SPRK pārbaudīja aprēķinus un atzina tos par pamatotiem. Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi stājās spēkā 2020. gada 1. janvārī. Tarifu korekcija tika attiecināta tikai uz tarifu mainīgo daļu lietotājiem bez sezonālā dabasgāzes patēriņa. Tarifu fiksētā daļa palika nemainīga.

Atbilstoši izmaiņām lietotājiem bez sezonālā dabasgāzes patēriņa tarifu mainīgā daļa nedaudz pieauga, bet pārējām lietotāju grupām – samazinājās. Neskatoties uz izmaiņām sadales sistēmas pakalpojuma tarifu, lietotāju gala maksājumu par dabasgāzi tas būtiski neietekmēja. Tas notika, jo pēdējā pusgada laikā samazinājās dabasgāzes cena, kā arī pārvades sistēmas pakalpojuma tarifs Latvijas dabasgāzes lietotāju apgādei.

Savukārt 2020. gada septembrī AS "Gaso" iesniedza SPRK jaunu dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu projektu. Šo tarifu projektu sistēmas operators iesniedza atbilstoši metodikas izmaiņām, kas paredz noteikt tarifus regulatīvajam periodam (2021.–2025. gads).

Dabaszgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifi

Iesūknēšanas sezonas beigās grupētās jaudas produkta maksimālā vērtība 2020./2021. gada krātuves ciklam sasniedza 0,694260 EUR/MWh/krātuves ciklā, kas bija par 16% zemāka nekā iepriekšējā krātuves ciklā. Uzglabāšanas pakalpojumu tarifi pārējiem krātuves jaudas produktiem bija šādi:

- tirgus produkta minimālā vērtība – 0,92000 EUR/MWh/krātuves ciklā;
- divu gadu grupētās jaudas produkts – 2,84741 EUR/MWh/divos krātuves ciklos;
- virtuālās pretplūsmas produkts – 0,32200 EUR/MWh/krātuves ciklā.

Apstiprinātie tarifi tika piemēroti no 2020. gada 1. maija, kas pozitīvi ietekmēja mājāsaimniecību maksājumus par dabaszgāzi no 2020. gada 1. jūlija.

Vienlaikus AS "Conexus Baltic Grid" pērn oktobrī iesniedza jaunu dabaszgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu projektu, kas tika aprēķināts regulatīvajam periodam no 2021. līdz 2025. gadam. Uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifi minētajam regulatīvajam periodam tika apstiprināti 2021. gada 1. martā.

Dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi

No 2020. gada 1. janvāra ir spēkā 2019. gadā apstiprinātie AS "Conexus Baltic Grid" dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi. Līdz ar tarifu apstiprināšanu noslēdzās Eiropas mērogā unikāls process – vienota dabaszgāzes tirgus izveide, kas darbību Latvijā, Igaunijā un Somijā sāka 2020. gada 1. janvārī.

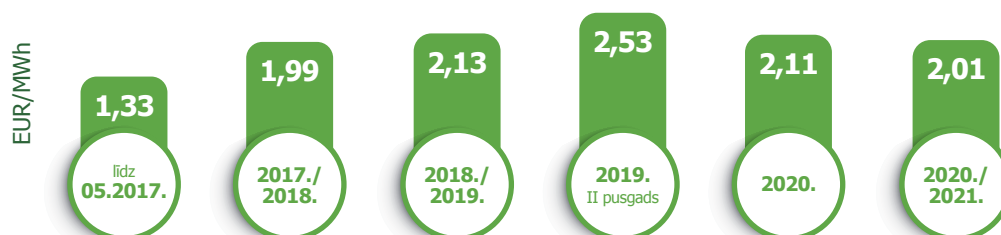
FinEstLat vienotajā dabaszgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā, dabaszgāzi transportējot starp Latviju, Igauniju un Somiju, starpsavienojuma punktos netiek piemēroti pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi. Tas nozīmē, ka tarifs tiek piemērots vienu reizi, kad dabaszgāze tiek importēta FinEstLat vienotajā pārvades ieejas-izejas sistēmā, un visos vienotās sistēmas ieejas punktos tas ir vienāds.

No 2020. gada 1. janvāra dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifs Latvijas lietotāju apgādei samazinājās par 17%. Tarifs samazinājās, jo būtiski samazinājās izmaksas, kas saistītas ar izsoli par aktīvās dabaszgāzes daudzuma uzglabāšanu un pieejamības nodrošināšanu krātuvē. Izsole tika rīkota, lai nodrošinātu nepieciešamo Inčukalna pazemes gāzes krātuves izņemšanas jaudu, ja valstī iestājas ārkārtējā situācija. Pārējie pārvades jaudas produktu tarifi nemainās līdz 2022. gada 30. septembrim.

No 2020. gada 1. janvāra līdz tā paša gada 30. septembrim tarifs bija 2,1096 EUR/MWh, savukārt no 1. oktobra līdz 2021. gada 30. septembrim (gāzes gadam) – 2,005 EUR/MWh.

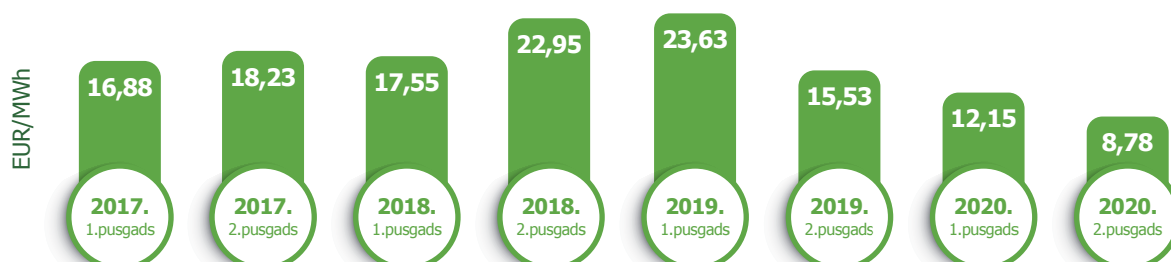
Dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifi Latvijas lietotāju apgādei

Dabaszgāzes saistīto lietotāju (mājsaimniecību) tarifs

Dabaszgāzes saistīto lietotāju tarifs līdz jauna tarifu projekta apstiprināšanai tiek noteikts saskaņā ar SPRK lēmumu¹. Tarifs tiek pārskatīts divas reizes gadā līdz pusgada pēdējā mēneša 10. datumam. 2020. gada pirmajā pusgadā dabaszgāzes gala tarifi tika noteikti pie dabaszgāzes tirdzniecības cenas 12,15 EUR/MWh. Otrajā pusgadā tarifi tika noteikti atbilstoši dabaszgāzes tirdzniecības cenai 8,78 EUR/MWh. 2020. gadā dabaszgāzes cena bija zemākā kopš dabaszgāzes tirgus atvēršanas.

Dabaszgāzes cenas, pie kurām nosaka saistīto lietotāju tarifu

PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZRAUDZĪBA

Lielākoties lietotāji sūdzējušies
par saņemtajiem rēķiniem

Lietotāju aizsardzība un iesniegumu izskatīšana

2020. gadā SPRK saņēma 21 sūdzību par dabaszgāzes apgādes jautājumiem, kas ir par vienu vairāk salīdzinājumā ar 2019. gadu. No tām 17 bija nepamatotas, viena – pamatota un trīs neattiecas uz SPRK kompetenci.

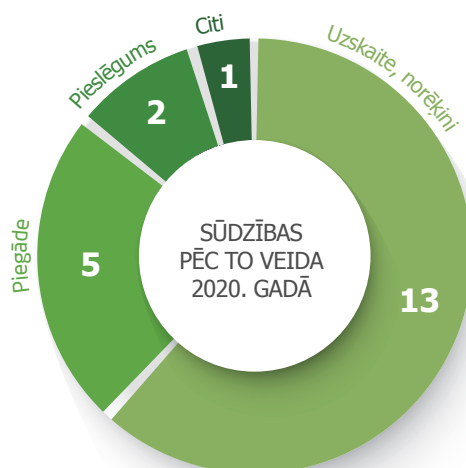
¹ 2008. gada 24. jūlija lēmums Nr. 247 "Par akciju sabiedrības "Latvijas Gāze" dabaszgāzes apgādes tarifiem".

Saņemtās sūdzības

Lielākoties lietotāji sūdzējušies par saņemtajiem rēķiniem un jautājumiem par dabasgāzes piegādi. Salīdzinot ar 2019. gadu, sūdzību skaits par rēķiniem pieaudzis par 62%. Bieži lietotāji bija vērsušies pie SPRK ar lūgumu atcelt tiem izrakstīto rēķinu vai izmainīt rēķina summu. SPRK neizskata jautājumus par maksājuma dokumentiem, un SPRK nav tiesību atcelt rēķinus vai uzlikt par pienākumu pakalpojuma sniedzējam atcelt rēķinus. Visvairāk sūdzībās iesaistītie uzņēmumi bija – AS “Latvijas Gāze”, AS “Gaso” un AS “Latvenergo”.

ENERGOAPGĀDES OBJEKTU UZRAUDZĪBA

Dabasgāzes pārtraukumu ilgums uz vienu lietotāju samazinās

Pārvades un sadales sistēmas operatora uzraudzība

SPRK veikusi divas dabasgāzes pārvades objektu ekspluatācijas atbilstības kontroles, kurās pārbaudīti 30 AS “Conexus Baltic Grid” objekti. Pārbaužu laikā konstatētas sešas nepilnības, kas saistītas ar ietaišu ekspluatāciju un dokumentāciju. Nepilnības sistēmas operatoram ir jānovērš 2021. gada laikā.

Savukārt attiecībā uz AS “Gaso” veiktajām pārbaudēm SPRK veikusi divas atbilstības kontroles, kuru laikā pārbaudīti 28 objekti. Konstatēta viena neatbilstība, kas saistīta ar gāzes vadu zemēšanu noteikumu neievērošanu. AS “Gaso” ir pienākums SPRK noteiktajā termiņā nepilnību novērst.

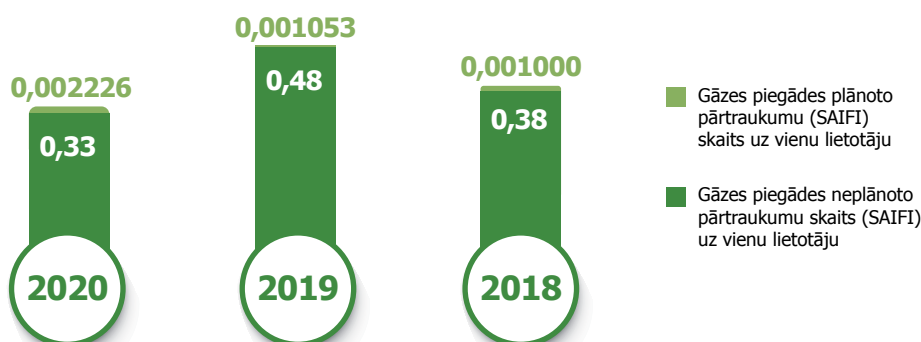
Dabaszgāzes sadales sistēmas pakalpojuma kvalitāte

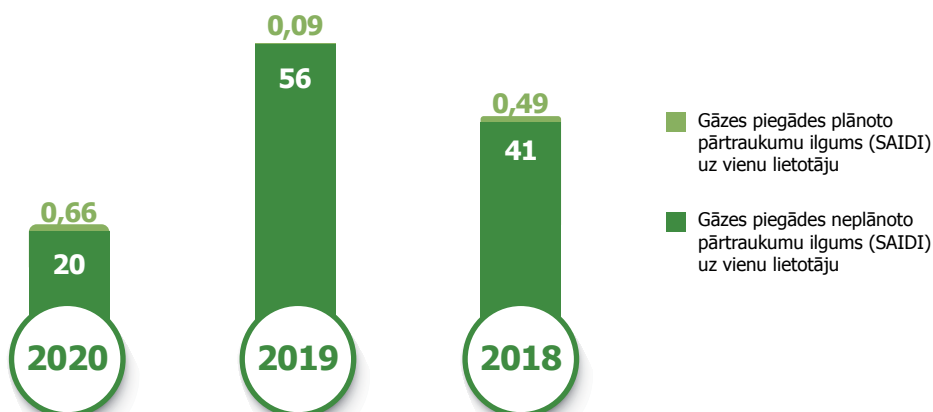
2020. gadā dabaszgāzes sadales sistēmā plānoto dabaszgāzes apgādes pārtraukumu skaits (SAIFI) uz vienu lietotāju bija 0,33 reizes, bet ilgums (SAIDI) - 20 minūtes.

Dabaszgāzes apgādes neplānoto pārtraukumu skaits un ilgums uz vienu lietotāju ir neliels. Savukārt dabaszgāzes piegādes atjaunošanas laiks pēc neplānotiem pārtraukumiem (CAIDI) 2020. gadā bija 295 minūtes jeb nepilnas piecas stundas. Šis rādītājs 2020. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, ir pasliktinājies.

Dabaszgāzes piegādes plānoto pārtraukumu skaits (SAIFI) uz vienu lietotāju

Dabaszgāzes piegādes pārtraukumu ilgums (SAIDI) uz vienu lietotāju²

² AS "Gaso" iesniegtā informācija.

EKONOMISKI PAMATOTU CENU NOTEIKŠANA

- Dabaszgāzes pārvades un sadales sistēmu investīciju uzraudzības attīstība, lai nodrošinātu esošās infrastruktūras efektīvāku izmantošanu, izmaksu efektivitātes stimulēšanu un ilgtspējīgu sistēmas attīstību.
- Priekšdarbi Somijas un Baltijas valstu vienotās dabaszgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas izveidei 2024.gadā, nodrošinot tālāku reģionā dabaszgāzes tirgus integrāciju.

ATBILSTOŠAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANA

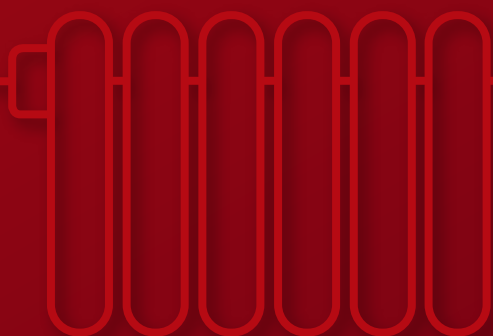
- Pakalpojumu kvalitātes noteikumu izstrāde dabaszgāzes pārvades un sadales sistēmu operatoriem, lai noteiktu aktuālām lietotāju vajadzībām atbilstošas minimālās prasības.

SPRK EFEKTIVITĀTES UZLABOŠANA

- Sertificēšanas un neatkarības uzraudzības procesa optimizācija, lai sabalansētu SPRK noslodzi un samazinātu administratīvo slogu sistēmas operatoriem.

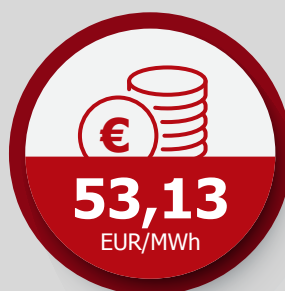

07 SİLTUM-ENERGİJA

FAKTI UN SKAITĻI

Vidējais siltumenerģijas tarifs (gada beigās)

GADA LAIKĀ
-2,33%

69,98 EUR/MWh

Augstākais SPRK noteiktais tarifs –

SAULKRASTOS

35,45 EUR/MWh

Zemākais SPRK noteiktais tarifs –

AIZKRAUKLĒ

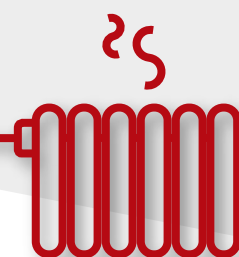
Šķeldas vidējā cena Latvijā

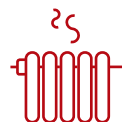

2019/2020

2020/2021

UZŅĒMUMU REĢISTRĀCIJA UN UZRAUDZĪBA

Siltumapgādes komersantu skaits samazinās

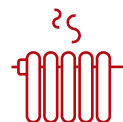
Siltumenerģijas nozarē Latvijā tiek izšķirti trīs veidu regulējami pakalpojumi:

Siltumenerģijas pārvade un sadale – SPRK uzrauga pakalpojumu sniedzējus, kas lietotājiem nodod vairāk nekā 5000 MWh/gadā. Regulētu pakalpojumu var sniegt tikai licencēti pakalpojuma sniedzēji, un pakalpojumu cena ir regulēta (noteikts tarifs). 2020. gada beigās bija reģistrēti 72 licencēti pakalpojumu sniedzēji, gada laikā veiktas izmaiņas septiņās licencēs, bet anulētas trīs licences, jo neatbilda regulēšanas kritērijam.

Siltumenerģijas tirdzniecība – SPRK uzrauga komersantus, kuri pārdod siltumenerģiju, ko pārvada pa regulēta komersanta siltumtīkliem. Lielākoties ar siltumenerģijas tirdzniecību nodarbojas komersanti, kas vienlaikus ir licencēti siltumenerģijas pārvades un sadales operatori. Pērnā gada beigās SPRK tirgotāju reģistrā bija iekļauti 70 komersanti, bet gada laikā no jauna reģistrēti divi, savukārt trīs – izslēgti.

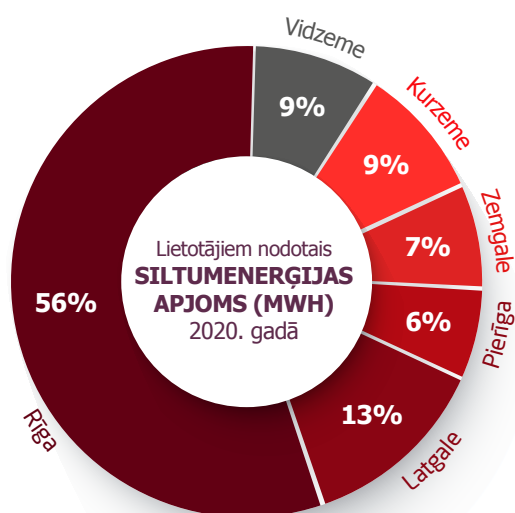
Siltumenerģijas ražošana – SPRK uzrauga pakalpojumu sniedzējus, kuri centralizētajā siltumapgādes sistēmā nodod vairāk nekā 5000 MWh/gadā un kuru iekārtu uzstādītā kopējā jauda pārsniedz 1 MW. Gada beigās Latvijā darbojās 126 regulēti siltumenerģijas ražotāji, bet gada laikā reģistrējušies divi jauni, bet izslēgti – seši. Atbilstoši izmaiņām regulējumā SPRK izslēdza no reģistra tos, kuri saražoto siltumenerģiju nedod centralizētā siltumapgādes tīklā.

Siltumapgādes pakalpojuma izmaksu raksturojums

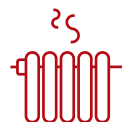
Nozares raksturojums

Centralizētās siltumapgādes nozare ir sadrumstalota. 56% no siltumenerģijas Latvijā patērē Rīgas iedzīvotāji (pakalpojuma sniedzējs AS "Rīgas Siltums"). Astoņas lielākās pilsētas pēc siltumenerģijas patēriņa – Rīga, Daugavpils, Liepāja, Jelgava, Ventspils, Jūrmala, Rēzekne, Valmiera – summāri patērē aptuveni 80% no kopējās Latvijā saražotās siltumenerģijas.

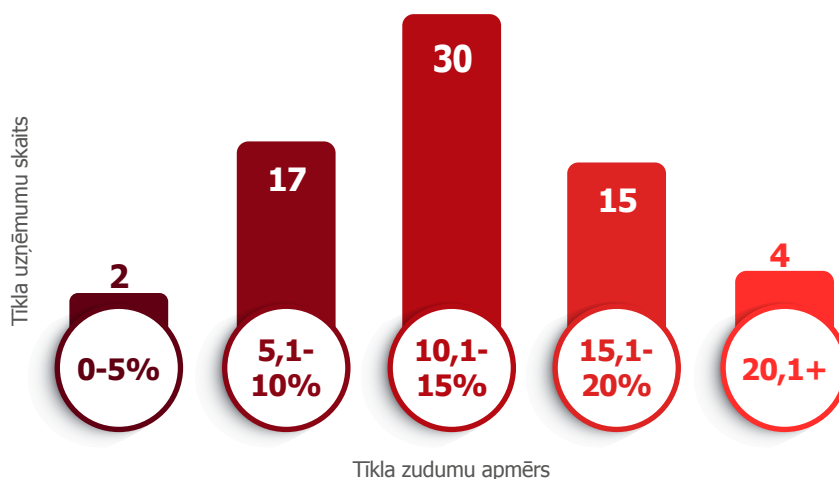

Saistībā ar salīdzinoši silto 2019./2020. gada ziemu 2020. gadā kopumā nedaudz pieauga zudumu īpatsvars siltumapgādes tīklos. Vērtējot 2020. gadu, secināms, ka lielākajai daļai siltumapgādes komersantu zudumi bija intervālā starp 10–15%. Vienlaikus joprojām ir vairāki komersanti, kuru tīkla zudumi pārsniedz normatīvajā regulējumā¹ noteikto apmēru – 17%. SPRK par konstatētajām neatbilstībām ir pieprasījusi skaidrojumu un aicinājusi iesniegt priekšlikumus zudumu līmeņa samazināšanai.

¹ Ministru kabineta 2016. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 243 "Noteikumi par energoefektivitātes prasībām licencēta vai reģistrēta energoapgādes komersanta valdījumā esošām centralizētām siltumapgādes sistēmām un to atbilstības pārbaudes kārtību".

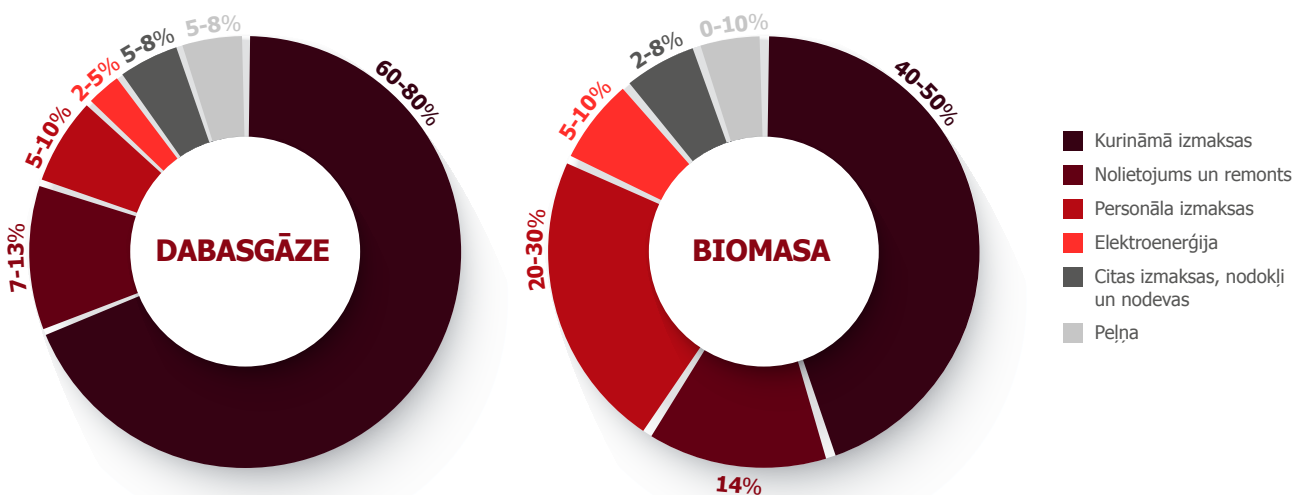
Siltumapgādes operatoru dalījums pēc tīkla zudumu apmēra 2020. gadā

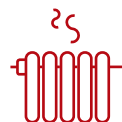
Kurināmā cenu raksturojums

Tarifu atšķirības Latvijas apdzīvotajās vietās ietekmē ne vien tīkla tipoloģiskie apstākļi, centralizētās siltumapgādes pieslēgumu blīvums, bet arī izmantotais kurināmā veids – dabasgāze, biomasas. Normālos tirgus apstākļos šķelda nodrošina iespēju siltumenerģiju saražot lētāk nekā izmantojot dabasgāzi. Atšķirības iespējamas, ja dabasgāzi izmanto, vienlaikus ražojot siltumenerģiju elektroenerģijas koģenerācijā un saņemot valsts atbalstu par elektroenerģijas ražošanu obligātā iepirkuma ietvaros.

Siltumenerģijas ražošanas izmaksu struktūra

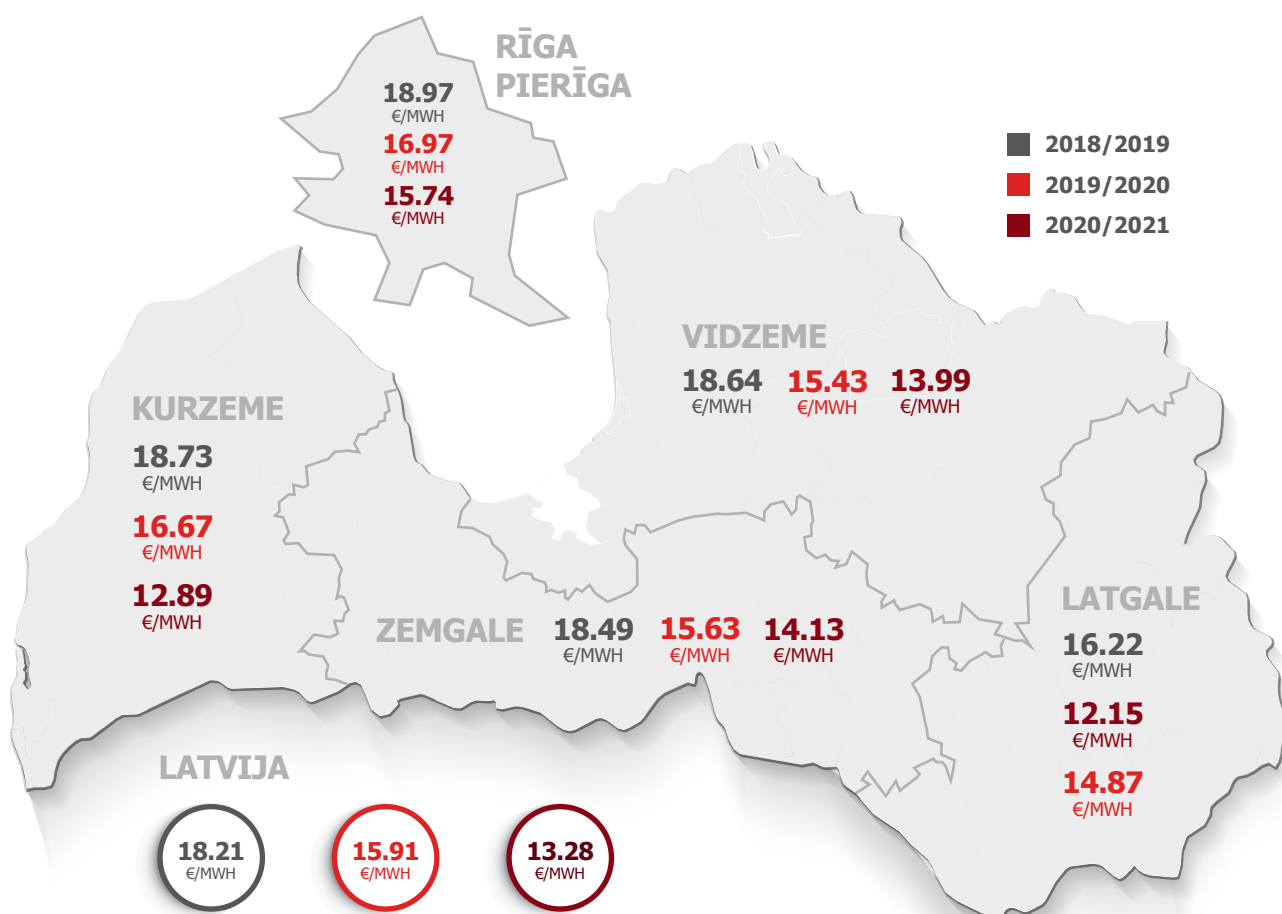
2020./2021. gada apkures sezonā bija novērojams kurināmā cenu samazinājums. No biomasas veidiem visbiežāk izmantotais kurināmais ir šķelda. Latvijas šķeldas tirgu primāri ietekmē saražotais šķeldas apjoms, resursa imports no Lietuvas un Baltkrievijas, kā arī eksports uz Ziemeļvalstīm un Centrāleiropu.

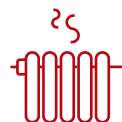
Šķeldas cenās vērojamas reģionālas atšķirības – vietās, kur pieprasījums un piedāvājums ir samērīgs, šķeldas cenas ir zemākas. Savukārt reģionos, no kuriem iespējams eksports, izmantojot jūras transportu, un reģionos, kur ražošanas un/vai siltumapgādes nozarēs būtiski pieaudzis biomasas kurināmā īpatsvars, patēriņš pieaudzis straujāk nekā ražošana. Līdz ar to atsevišķos Latvijas novados cena saglabājusies salīdzinoši augsta.

Kurināmā (dabasgāze) izmaksas primāri nosaka pasaules tendences. Pagājušā gada pandēmijas radītie ekonomiskās aktivitātes samazinājumi, summējot tos ar salīdzinoši siltu ziemu reģionā, radīja netipiski zemas dabasgāzes cenas. Dabasgāzes cenas atkal sāka pieaugt 2020. gada ceturtajā ceturksnī un turpina kāpt 2021. gadā.

Vidējās šķeldas cenas Latvijas novados (EUR/MWh)

TARIFI, TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKAS UN TARIFU IZMAIŅAS

Daudzviet Latvijā siltumenerģijas
tarifi samazinājušies

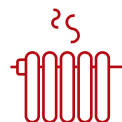
Siltumapgādes pakalpojumu par regulētu tarifu saņem lietotāji 94 Latvijas teritorijās. No tām septiņās teritorijās četriem komersantiem noteikta tarifu piemērošanas kārtība – tarifs mainās katru mēnesi. Pārējās teritorijās tarifs mainās līdz ar atļaujas izmantošanu vai pilnu tarifa pārskatīšanu.

Atļauja ļauj siltumenerģijas uzņēmumam pašam noteikt siltumenerģijas tarifus, ja mainās iepirktās siltumenerģijas un/vai kurināmā (dabāsgāzes vai šķeldas) cena. Tas nozīmē, ja iepirktās siltumenerģijas cena un/vai kurināmā cena nākotnē būs zemāka par to, kas iekļauta tarifā, komersantam jānosaka zemāks tarifs.

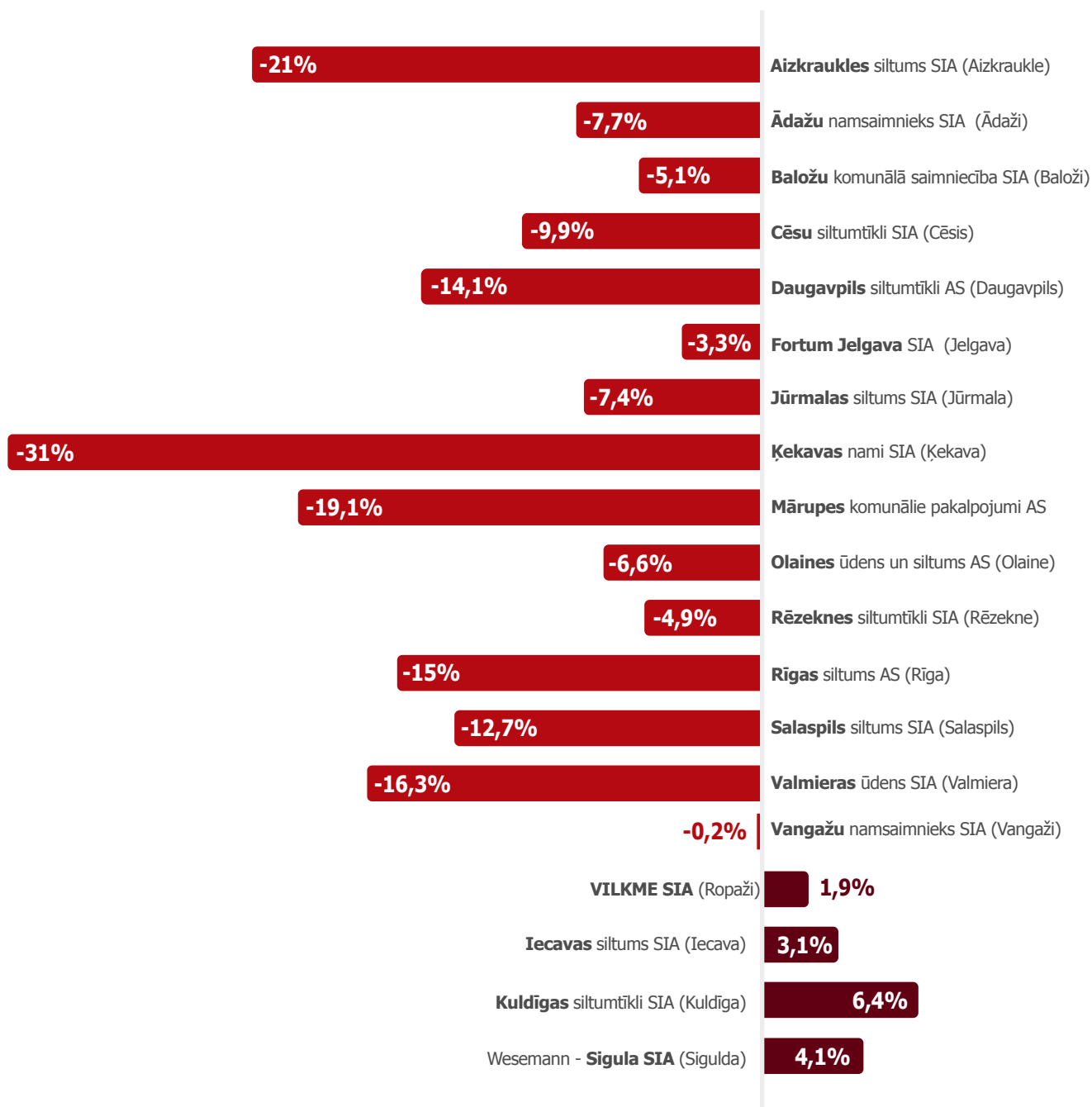
Vidējais siltumenerģijas tarifs Latvijā 2020. gada beigās bija 53,13 EUR/MWh (par 2,33 EUR/MWh mazāks, salīdzinot ar 2020. gada sākumu). Zemākais SPRK noteiktais tarifs bija Aizkraukles pilsētā – 35,45 EUR/MWh, savukārt augstākais – Saulkrastu pilsētā – 69,98 (EUR/MWh).

Kopumā SPRK pieņēmusi 56 lēmumus, apstiprinot jaunus tarifus. Tajā skaitā 14 lēmumi tika pieņemti, izvērtējot un apstiprinot pilnu tarifu izvērtēšanu un vienlaicīgu atļaujas izsniegšanu. Savukārt 33 gadījumos SPRK apstiprinājusi tarifus, kas dod atļauju pašiem noteikt tarifus, bet astoņos gadījumos apstiprinātas tarifu piemērošanas kārtības un izsniegta viena atļauja.

Ņemot vērā, ka daļa no lēmumiem saistīti ar komersantiem piešķirtās atļaujas pašiem noteikt tarifus izmantošanu, vairākās apdzīvotās vietās tarifi mainījās atkārtoti. Tarifu izmaiņas gada laikā saistāmas ar kurināmā un iepirktās siltumenerģijas cenas izmaiņām. Kopumā tarifi gada laikā mainījušies 20 komersantiem, no kuriem 16 gadījumos tas ir samazinājies, bet četros – pieaudzis.

Tarifu izmaiņas 2020. gadā

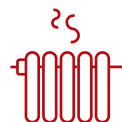

PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZRAUDZĪBA

Neatbilstības konstatētas 12 komersantiem;
sūdzību skaits pieaudzis

Lietotāju aizsardzība un iesniegumu izskatīšana

Kopumā pagājušajā gadā saņemtas 11 sūdzības, no tām piecas attiecās uz norēķinu jautājumiem, bet četras – par tarifiem, viena – par pakalpojuma kvalitāti un viena – par uzklausišanas sanāksmes norises laiku. Pērn sūdzību skaits pieaudzis par 83%, salīdzinot ar 2019. gadu.

Lielākoties iebildumi saistīti ar dzīvojamās mājas pārvaldnieka sniegtajiem pakalpojumiem un izrakstītajiem rēķiniem par piegādāto siltumenerģiju. Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumus SPRK neuzrauga, jo tas nav regulēts pakalpojums. Ja rodas domstarpības par rēķiniem, ko izraksta apsaimniekotājs, jautājums risināms, abām pusēm pārrunājot radušos situāciju, bet, ja lietotāju interesē, vai piemērotais siltumenerģijas tarifs rēķinā ir pareizs, par šo jautājumu lietotājs var vērsties SPRK.

SPRK uzrauga piegādātās siltumenerģijas kvalitāti, par ko saņemta viena sūdzība. SPRK izvērtēja situāciju un veica siltumapgādes objektā ārkārtas pārbaudi. Tās rezultātā tika konstatētas vairākas neatbilstības. Iesaistītie siltumapgādes komersanti tika informēti par neatbilstībām, sastādot rīcības plānu seku likvidēšanai un kompensācijas aprēķinam. Rezultātā siltumapgādes objektā tika veikti nepieciešamie kvalitātes tehniskie uzlabojumi un lietotājiem tika piemērota kompensācija par neatbilstošu siltumapgādes kvalitāti.

Siltumapgādes objektu uzraudzība

2020. gadā veiktas 22 komersantu objektu ekspluatācijas atbilstības kontroles, kuru laikā pārbaudīti 52 objekti. Pārbaūžu laikā konstatētas 36 neatbilstības 12 komersantiem. Pērn neatbilstības novērstas 19 gadījumos, pārējās – atbilstoši SPRK norādījumiem novērstas 2021. gadā vai tiks novērstas 2021. gada laikā.

Lielākoties neatbilstības konstatētas elektroietaišu un gāzes iekārtu izmantošanā, piemēram, nav veikti periodiski mērījumi vai arī veikta nepilnīga gāzes vada potenciālā izlīdzināšana. Lielākā daļa trūkumu tiešā veidā neietekmēja siltumapgādes drošumu, tomēr attiecīgos apstākļos var radīt būtiskus ražošanas procesa traucējumus un ietaišu bojājumus.

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

EKONOMISKI PAMATOTU CENU NOTEIKŠANA

Izstrādāt efektīvu siltumapgādes metodiku, kas atbilst nozares vajadzībām, kā arī atspoguļo enerģētikas sektora harmonizēto tarifu noteikšanas pieeju.

08

ŪDENS- SAIMNIECĪBA

FAKTI UN SKAITĻI

Apstiprināti ūdenssaimniecības pakalpojumu **tarifi**

3,07
EUR/MWh

Augstākais
tarifs valstī –

TALSU NOVADĀ

1,46
EUR/MWh

Zemākais
tarifs valstī –

DAUGAVPILĪ

Visvairāk sūdzības

rēķini

līgumi

tarifu
piemērošana

pakalpojuma
kvalitāte

Kopā saņemtas
sūdzības

11

telefona konsultācijas

55

Regulēto uzņēmumu
**izmantotais
inženiertīklu
garums** (km)
ūdens piegādei:

RĪGA

(5842 km)

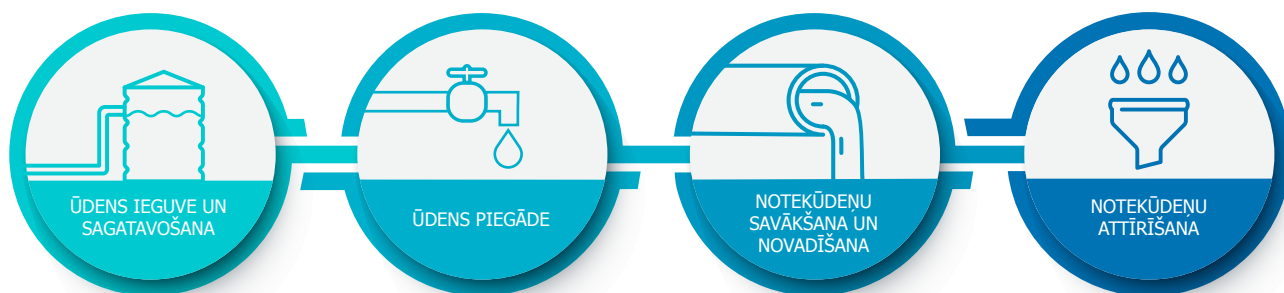
MADRIDE

UZŅĒMUMU REĢISTRĀCIJA UN UZRAUDZĪBA

Uzņēmumu skaits paliek nemainīgs, komersantu darbības kvalitāte ir uzlabojusies

SPRK ūdenssaimniecības nozarē regulē uzņēmumu sniegtos ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumus, ja ūdenssaimniecības pakalpojumu apjoms vismaz vienā no četriem sabiedriskā pakalpojuma veidiem pārsniedz 100 000 m³ gadā:

2020. gada beigās ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā bija reģistrēti 63 regulēti uzņēmumi, kas ir nemainīgs skaits kopš 2019. gada beigām. 2020. gada laikā par regulētiem uzņēmumiem kļuva SIA "Vilkme", SIA "Ķeguma stars", SIA "Gulbenes nami" un SIA "Limbažu siltums". No reģistra izslēgti četri uzņēmumi – Ropažu novada SIA "Ciemats", SIA "Viļānu namsaimnieks", Rūjienas pilsētas SIA "Rūjienas siltums" un Limbažu pilsētas SIA "Limbažu komunālserviss".

SIA "Viļānu namsaimnieks" un Rūjienas pilsētas SIA "Rūjienas siltums" ūdenssaimniecības pakalpojumu apjoms nerasniedza regulējamo sliekšni – 100 000 m³ gadā, bet Ropažu novada SIA "Ciemats" un Limbažu pilsētas SIA "Limbažu komunālserviss" reorganizācijas rezultātā tika pievienotas citiem komersantiem, kuri pārņēma pakalpojumu sniegšanu attiecīgajās teritorijās.

Pieslēgumu skaits pieaug,
dzeramā ūdens patēriņš nedaudz samazinās

Nozares raksturojums¹

Kopumā Latvijā 2019. gadā 427 nošķirtajās ūdensapgādes sistēmās, izmantojot 946 pazemes ūdens ieguves urbumus, ir iegūti 82,04 milj. m³ ūdens. Savukārt 378 nošķirtajās kanalizācijas sistēmās ir attīrīti 90,86 milj. m³ savākto notekūdeņu, kas ar 1199 kanalizācijas sūkņu staciju palīdzību tika nogādāti attīrīšanai.

Lietotājiem sniegto pakalpojumu apjoms, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, būtiski nav mainījies. Ūdensapgādes pakalpojumu lietotāji patērēja par 0,4% ūdens mazāk. Savukārt no kanalizācijas pakalpojumu lietotājiem ir savākts par 0,5% notekūdeņu vairāk.

Ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāju skaits turpina pieaugt. 2019. gadā regulētie ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji apkalpoja par 6108 pieslēgumiem² vairāk nekā 2018. gadā. Tas liecina, ka turpinās lietotāju pieslēgšanās pieslēgumu vietām, kas ir izveidotas iepriekšējos gados ar Eiropas līdzfinansējumu izbūvētos vai atjaunotos inženiertīklos.

Kopējais apkalpoto un uzturēto ūdenssaimniecības inženiertīklu garums 2019. gadā, salīdzinot ar 2018. gadu, ir palielinājies par 2%.

Izmaksu raksturojums

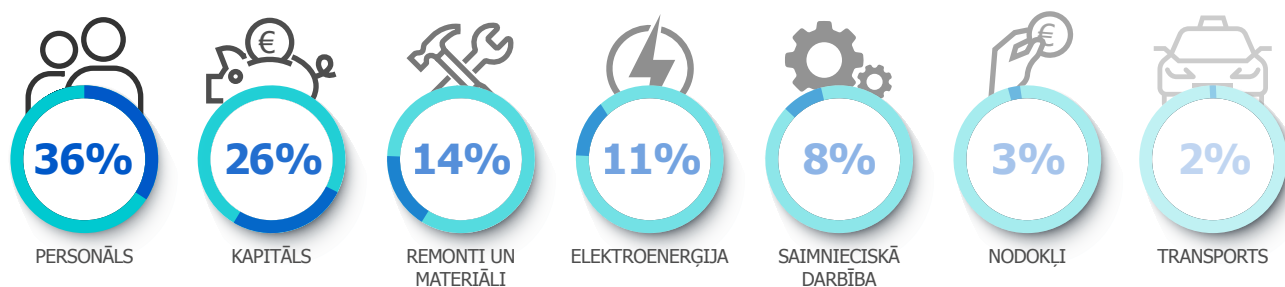
Kopējās ūdenssaimniecības pakalpojumu izmaksas nozarē pieaug. Vislielāko daļu – 61% – no tarifā iekļautajām izmaksām joprojām regulēto uzņēmumu vidū aizņem ekspluatācijas izmaksas (personāla izmaksas, elektroenerģijas izmaksas, remontu un materiālu izmaksas).

Izvērtējot uzņēmumu sniegtos rādītājus, SPRK vairākkārtīgi arī aicina uzņēmumus veikt elektroiekārtu auditu un pārskatīt neefektīvus līgumus ar elektroenerģijas piegādātājiem. Tā rezultātā elektroenerģijas izmaksas vairākiem uzņēmumiem samazinās.

¹ Informācija par 2020. gada saimniecisko darbību tiks apkopota no atskaitēm, kas uzņēmumiem ikgadējās darbības izvērtēšanai SPRK jāiesniedz līdz 15.05.2021. vai 15.08.2021., ja uzņēmums atbilst kritērijam "liela sabiedrība" atbilstoši Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumam.

² Ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēgumi kopā.

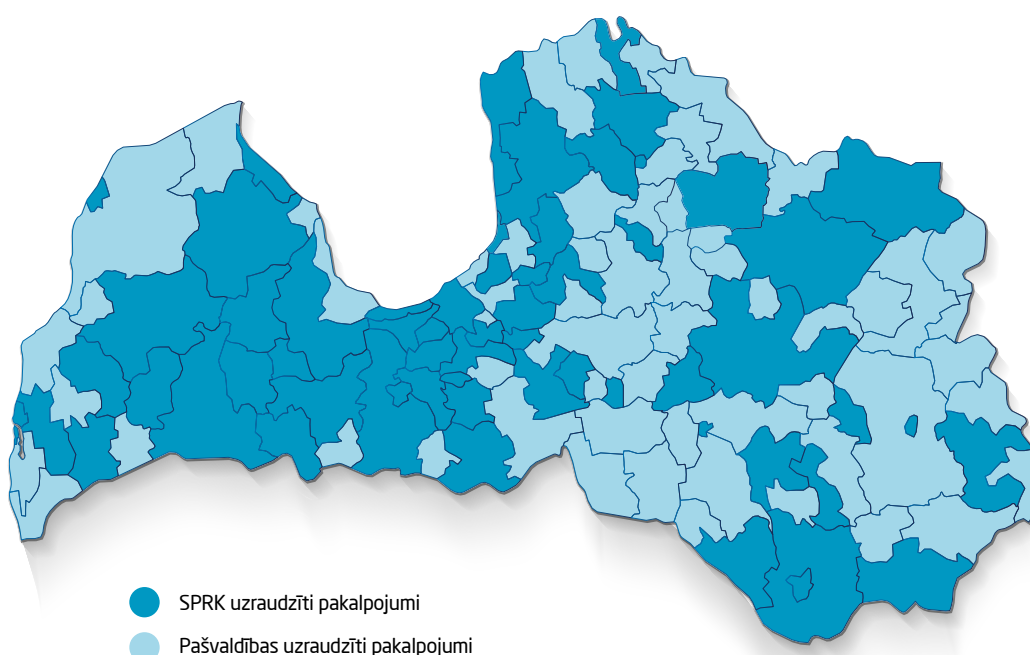
Regulēto uzņēmumu ūdenssaimniecības pakalpojumu izmaksu struktūra³

TARIFI, TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA UN TARIFU IZMAIŅAS

Pirmo reizi ūdenssaimniecības nozarē SPRK apstiprina tarifu piemērošanas kārtību

90% regulēto ūdenssaimniecības uzņēmumu ir SPRK apstiprināti gala tarifi, pārējie uzņēmumi piemēro savulaik pašvaldību regulatoru apstiprinātos tarifus vai pašvaldību apstiprinātās maksas.

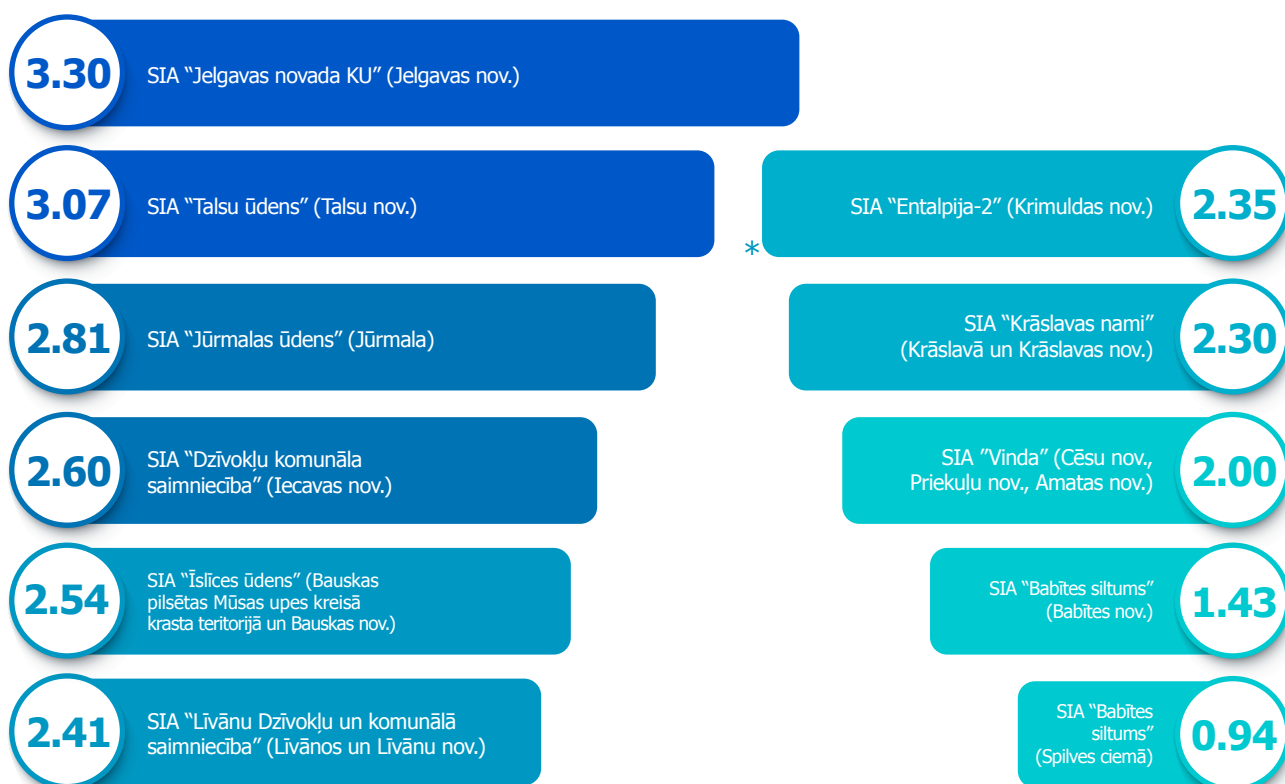
³ Informācija par 2020. gada saimniecisko darbību tiks apkopota no atskaitēm, kas uzņēmumiem ikgadējās darbības izvērtēšanai SPRK jāiesniedz līdz 15.05.2021. vai 15.08.2021., ja uzņēmums atbilst kritērijam "liela sabiedrība" atbilstoši Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumam.

SPRK 2020. gadā apstiprināja jaunus ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifus 10 uzņēmumiem, kā arī vienu tarifu piemērošanas kārtību. Tarifu projekta izskatīšanas gaitā septiņos gadījumos SPRK samazinājusi ūdenssaimniecības tarifus, divos – saglabājusi nemainīgus un tikai vienā situācijā tarifs ir pieaudzis, salīdzinot ar sākotnēji iesniegtajiem.

Tarifa piemērošanas kārtība tika apstiprināta SIA "Rīgas ūdens" periodam no 2020. gada 1. maija līdz 2020. gada 31. jūlijam. Tā rezultātā ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi rīdziniekiem trīs mēnešus bija par 7% zemāki. Šāds tarifu samazinājums gūts, pateicoties SIA "Rīgas ūdens" tarifu projektā iekļautās peļņas normas samazinājumam. Līdzekļu ietaupījums vairāk nekā 900 tūkst. EUR apmērā, kas veidojies starp 2019. gada faktisko peļņu un tarifā iekļauto, ļāvis SIA "Rīgas ūdens" to novirzīt tarifu samazinājumam. Šāds lēmums par tarifu piemērošanas kārtību ūdenssaimniecības nozarē pērn tika pieņemts pirmo reizi. Pateicoties grozījumiem Regulatora likumā, SPRK bija iespēja efektīvi izskatīt tarifus un tos apstiprināt, īpaši Covid-19 apstākļos.

Vidējais ūdenssaimniecības tarifs Latvijā 2020. gada beigās bija 2,27 EUR/m³, kas ir par 0,03 EUR/m³ vairāk nekā 2019. gadā. Zemākais spēkā esošais ūdenssaimniecības tarifs bija Daugavpilī (1,46 EUR/m³), bet augstākais ūdenssaimniecības tarifs Latvijā bija Talsu novadā (3,07 EUR/m³).

SPRK apstiprinātie tarifi 2020. gadā (EUR/m³)

*kanalizācijas tarifs

Sūdzību skaits saglabājas līdzvērtīgs
2019. gada tendencei

Pērn SPRK saņēma 11 sūdzības un sniedza 55 telefona konsultācijas par ūdenssaimniecības pakalpojumiem. Sūdzību skaits pērn samazinājies tikai par vienu sūdzību. Neskaidrības galvenokārt radušās par ūdenssaimniecības pakalpojumu rēķiniem, tarifu piemērošanu, līgumiem un pakalpojumu kvalitāti. Jau kopš 2019. gada SPRK publicē arī regulēto ūdenssaimniecības uzņēmumu rādītājus, piemēram, pieslēgumu skaitu, izmaksas, efektivitātes rādītājus (ūdens zudumi, izmaksas uz kilometru vai kubikmetru u.c.). Pašvaldību iedzīvotājiem, kā arī uzņēmumiem ir iespēja salīdzināt regulēto uzņēmumu rādītājus ar citās pašvaldībās strādājošiem uzņēmumiem. Plašāk ar rādītājiem var iepazīties [SPRK tīmekļvietnē](#).

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

NORMATĪVĀS VIDES SAKĀRTOŠANA

attiecībā uz pašvaldības pamatlīdzekļu ieguldījumu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju kapitālā gadījumos, ja šo pamatlīdzekļu izveidei pašvaldības ir saņēmušas līdzfinansējumu no valsts, pašvaldības, ārvalsts, Eiropas Savienības vai citas starptautiskas organizācijas un institūcijas finanšu palīdzības. Svarīgi, lai, pārņemot šādus pamatlīdzekļus no pašvaldības, to iegrāmatošana notiktu tā, lai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju līdzfinansētās daļas nolietojums netiktu iekļaus ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifos.

VIENOTAS PIEEJAS IZVEIDES NODROŠINĀŠANA

attiecībā uz ūdenssaimniecības pamatlīdzekļu kalpošanas laiku, kurus izveidojusi vienā gadījumā pašvaldība, bet otrā gadījumā ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs. Pašvaldību gadījumā normatīvi nosaka gandrīz divas reizes īsāku pamatlīdzekļu kalpošanas laiku, nekā faktiski nosaka ražotājs. Jo ilgāks ir kalpošanas laiks, jo zemākas ūdensapgādes izmaksas un līdz ar to ūdenssaimniecības tarifi.

CEĻA KARTES IZVEIDE

sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību, lai palīdzētu pārkārtot ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas darbības teritoriju pašvaldībās. Šādas izmaiņas notiks pēc pašvaldību vēlēšanām 2021. gada otrajā pusē administratīvi teritoriālās reformas rezultātā. Jaunajās administratīvajās teritorijās ūdenssaimniecības pakalpojumus varēs sniegt vai nu viens ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs ar vienotu tarifu visai apkalpotajai teritorijai, vai arī pakalpojuma sniegšanu vienā teritorijā uzticēs vairākiem ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem, kuriem katram būs savs tarifs savā darbības teritorijā.

09

SADZĪVES ATKRITUMU APGLABĀŠANA UN DEPOZĪTA SISTĒMA

FAKTI UN SKAITĻI

Atkritumu poligona
apsaimniekotāju
skaits samazinās

**Apstiprināta tarifu
piemērošanas** kārtība atkritumu
poligonu apsaimniekotājiem

DRN likmes izmaiņu
rezultātā tarifi pieaug

līdz

Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu **tarifi**
(pie DRN likmes 50 EUR/t)

No lietotājiem **sūdzības**
nav saņemtas

**No 2022. gada
1. februāra darbību
uzsāk depoziņa
iepakošanas sistēma,**

kuras uzraudzībā piedalās arī
SPRK. 2020. gadā apstiprināti 3 normatīvie akti,
kuri veido daļu no regulējuma, kas nepieciešams
depozīta sistēmas sekmīgai darbībai.

ATKRITUMU APGLABĀŠANA UN DEPOZĪTA SISTĒMA

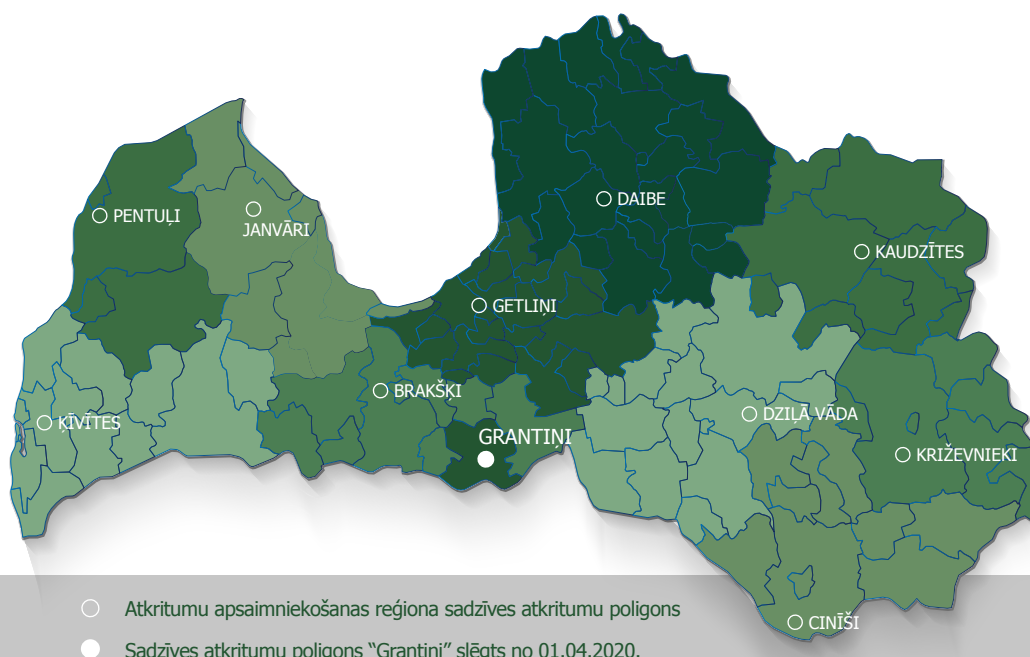
Pieaugot dabas resursu nodokļa likmei,
pieaug sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifi

UZŅĒMUMU REĢISTRĀCIJA UN UZRAUDZĪBA

Atkritumu poligona apsaimniekotāju
skaits samazinās

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas nozarē SPRK regulē sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sadzīves atkritumu poligonos (atkritumu poligons). Latvijas teritorija ir iedalīta 10 atkritumu apsaimniekošanas reģionos (AAR), kā to paredz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns.

Līdz 2020. gada 31. martam Latvijā bija 11 atkritumu poligoni, ko apsaimniekoja 11 uzņēmumi, taču SIA "Vides serviss" regulēto pakalpojumu Bauskas novada atkritumu poligonā "Grantiņi" pārtrauca sniegt 2020. gada 1. aprīlī, jo atkritumu apglabāšanas krātuve ir piepildīta. Līdz ar to 2020. gada beigās darbojās 10 atkritumu poligoni, ko apsaimniekoja 10 atkritumu poligonu operatori, kas reģistrējušies SPRK reģistrā.

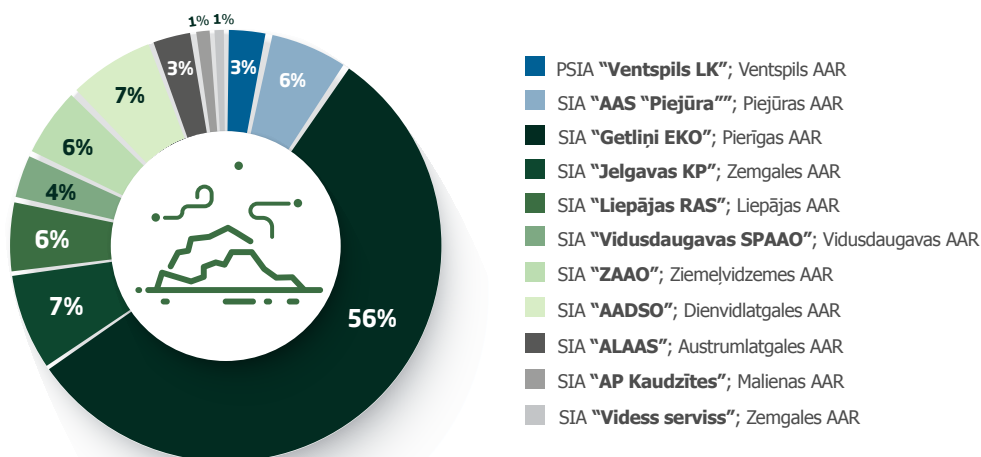

Pēc pēdējiem SPRK iesniegtajiem datiem par regulēto uzņēmumu saimniecisko darbību¹, atkritumu poligonos kopumā pieņemti 522 tūkst. tonnu nešķirotu sadzīves atkritumu, kas ir par 1% mazāk, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Iedzīvotāji arvien aktīvāk šķiro sadzīves atkritumus, tādējādi samazinot to atkritumu daudzumu, kas nonāk atkritumu poligonos. Šī tendence iedzīvotāju vidū pakāpeniski palielinās, ņemot vērā, ka tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu ik gadu pieaug. Vienlaikus iedzīvotāju vidū palielinājusies izpratne par atkritumu šķirošanas nozīmi vides aizsardzības mērķu sasniegšanā.

Nemainīgi lielākais nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms pieņemts atkritumu poligonā "Getliņi", kas apsaimnieko aptuveni 56% no kopējā atkritumu poligonos pieņemtā nešķirotā sadzīves atkritumu apjoma. Savukārt vismazākais atkritumu apjoms pieņemts atkritumu poligonos "Grantiņi" un "Kaudzītes" (katrā aptuveni 1%).

Atkritumu poligonos pieņemtais sadzīves atkritumu apjoma procentuālais īpatsvars kopējā apjomā, %

PAKALPOJUMU IZMAKSAS

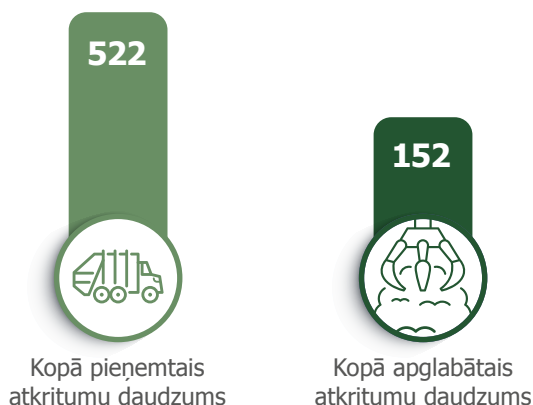
Atkritumu poligonos apglabāto atkritumu daudzums no nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas saglabājas nemainīgs, regulētā pakalpojuma izmaksas aug

Nozares raksturojums

Pēdējie SPRK iesniegtie dati¹ ļauj secināt, ka atkritumu poligonos kopumā tiek apglabāti aptuveni 29% no kopējā atkritumu poligonos pieņemtā nešķirotu sadzīves atkritumu daudzuma. Šī proporcija ir nemainīga jau vairākus gadus.

¹ Attiecībā uz regulēto uzņēmumu saimnieciskās darbības datiem šeit un turpmāk sniegta informācija, pamatojoties uz 2019. gada datiem. Informācija par 2020. gada saimniecisko darbību tiks apkopota no atskaitēm, kas komersantiem ikgadējās darbības izvērtēšanai SPRK jāiesniedz līdz 15.05.2021. vai 15.08.2021., ja uzņēmums atbilst kritērijam "liela sabiedrība" atbilstoši Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumā noteiktajiem kritērijiem.

Atkritumu poligonos apsaimniekotais nešķirotu sadzīves atkritumu daudzums (tūkst. tonnas)

Izmaksu raksturojums

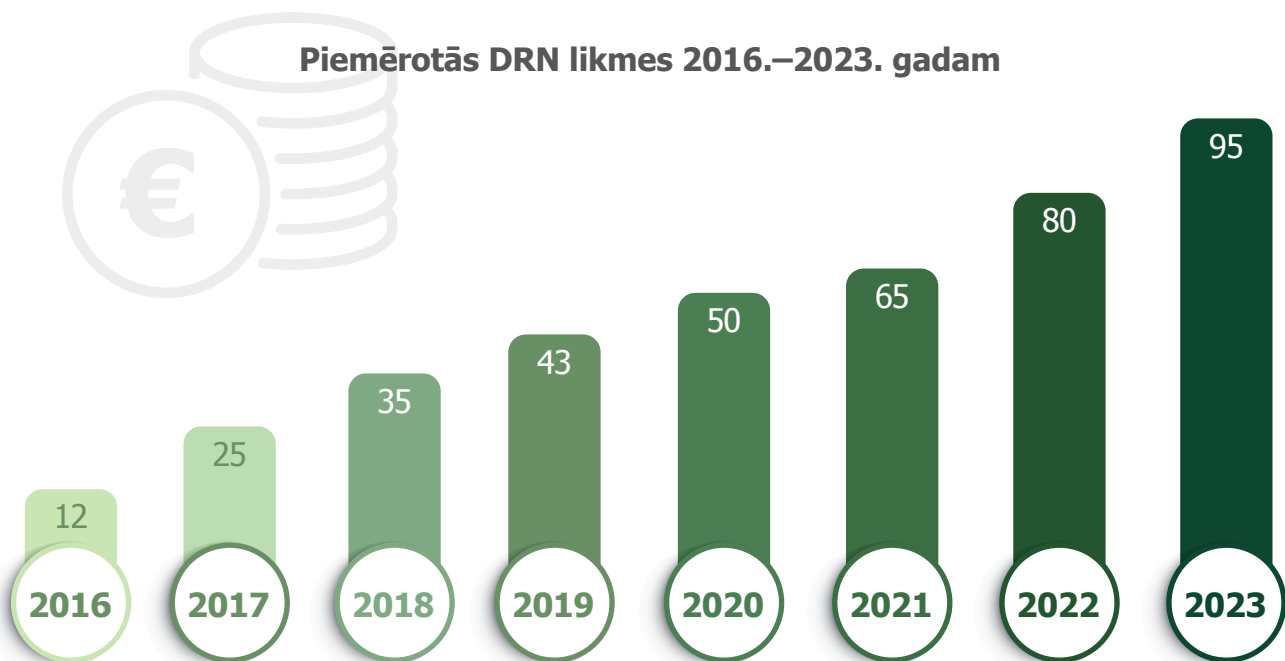
Vienas tonnas nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas faktiskās izmaksas atkritumu poligonos katru gadu pieaug. Tas saistīts ar ekonomikas izaugsmi, kā rezultātā pieaug personāla atalgojums, elektroenerģijas un degvielas cenas. Vienlaikus to ietekmē uzņēmumu uzsāktie specializētās tehnikas un tehnoloģisko iekārtu atjaunošanas un nomaiņas procesi, lai regulēto pakalpojumu sniegtu atbilstoši vides normatīvo aktu prasībām. Pieaug arī izmaksas par atkritumu šķirošanas rezultātā iegūto tālākai pārstrādei derīgo materiālu nodošanu pārstrādei un reģenerācijai. Izmaksu pieaugumu būtiski ietekmē arī katru gadu pieaugošā DRN likme par sadzīves atkritumu apglabāšanu.

TARIFI, TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA UN TARIFU IZMAIŅAS

DRN likmes izmaiņu rezultātā
tarifi pieaug

Atbilstoši DRN likumam 2020. gadā DRN likme par sadzīves atkritumu apglabāšanu pieauga līdz 50 EUR/t, savukārt 2019. gadā tā bija 43 EUR/t. Tā rezultātā 2020. gadā tarifi palielinājās.

Vienlaikus 2020. gada nogalē Saeima pieņēma jaunas izmaiņas DRN likumā, kas paredz turpināt pakāpenisku DRN likmes pieaugumu līdz 2023. gadam. Līdz ar šīm izmaiņām DRN likumā 2020. gada decembrī SPRK apstiprināja tarifu piemērošanas kārtību 10 atkritumu poligonu apsaimniekotājiem. Tā rezultātā no 2021. gada līdz 2023. gadam sagaidāms turpmāks ikgadējs tarifu pieaugums.

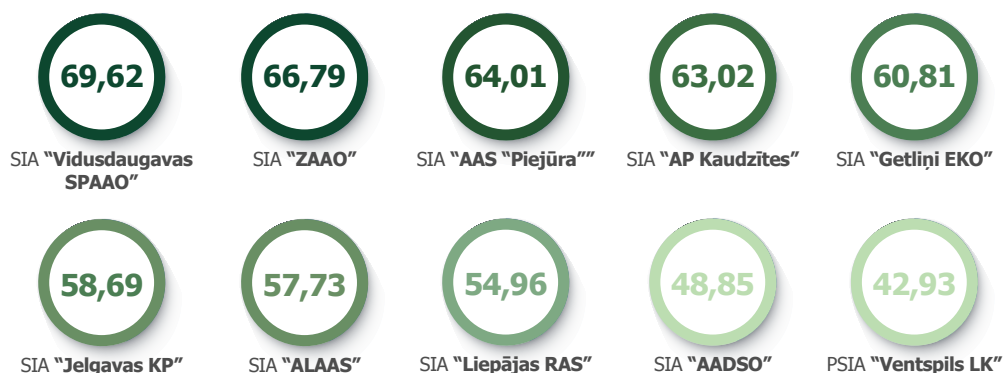

Pērn divi uzņēmumi – SIA “ZAAO” un SIA “Jelgavas komunālie pakalpojumi” – sāka piemērot jaunus SPRK apstiprinātus tarifus, jo būtiski mainījās ar regulēto pakalpojumu saistītās izmaksas.

SIA “ZAAO” jaunu tarifu sāka piemērot no 2020. gada 5. janvāra. Lai spētu nodrošināt regulētā pakalpojuma sniegšanas nepārtrauktību un efektivitāti, uzņēmumam bija jānodrošina vecās specializētās tehnikas un iekārtu atjaunošana un nomaiņa, kas šoreiz bija jānodrošina no komersanta paša finanšu līdzekļiem, jo Eiropas Savienības fondi vairs neparedz atbalstu atkritumu apglabāšanai, kā tas bija sākotnēji, atkritumu poligonam sākot savu darbību 2003. gadā. Šis bija viens no galvenajiem iemesliem, kas radīja SIA “ZAAO” tarifa pieaugumu.

Savukārt SIA “Jelgavas komunālie pakalpojumi” jaunu tarifu piemēroja no 2020. gada 1. oktobra. Jauns tarifs tika apstiprināts, jo uzņēmumam bija nepieciešamas būtiskas investīcijas, lai atkritumu apglabāšanas krātuvē izbūvētu atkritumu biogāzes savākšanas sistēmu, kā to paredz vides normatīvo aktu prasības. Būtisku ietekmi uz izmaksām radīja arī bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas modeļa maiņa.

SPRK apstiprinātie tarifi 2020. gada 31. decembrī (pie DRN likmes 50 EUR/t)

PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZRAUDZĪBA

Sūdzības pēdējo trīs gadu laikā nav saņemtas

Pērn lietotāju sūdzības par sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu netika saņemtas. SPRK turpināja darbu pie informatīvo materiālu izstrādes, interaktīvā formā iepazīstinot lietotājus ar atkritumu apsaimniekošanas nozari, kā arī sniedzot informāciju par izmaiņām nozares regulējumā un regulēto uzņēmumu darbības rādītājiem.

Plašāk ar informāciju var iepazīties SPRK tīmekļvietnē, sadaļās "[Biežāk uzdotie jautājumi](#)", "[Nozares rādītāji](#)" un "[Tarifi](#)".

DEPOZĪTA SISTĒMA

Apstiprināti trīs normatīvie akti, kuri veido daļu no regulējuma, kas nepieciešams depozīta sistēmas sekmīgai darbībai

SPRK pērn apstiprinājusi vairākus normatīvos aktus saistībā ar izlieto dzērienu depozīta iepakojuma sistēmas ieviešanu Latvijā, kas sāks darbu 2022. gada 1. februārī. Sistēmas darbību nodrošinās depozīta sistēmas operators (DSO), kurš kā regulēts komersants sniegs DSO depozīta sistēmas nodrošināšanas pakalpojumu.

SPRK pārziņā būs depozīta sistēmas dalības maksas apstiprināšana, tās pamatotības izvērtēšana un regulētā pakalpojuma uzraudzība. SPRK izskatīs arī potenciālās domstarpības, kas varētu rasties starp DSO un sistēmā iesaistītajiem dalībniekiem saistībā ar depozīta iepakojuma apsaimniekošanas maksu, kuru operators maksās tirgotājiem par depozīta iepakojuma pieņemšanu no dzērienu patērētājiem. Šīs apsaimniekošanas maksas izmaksas veidos lielāko daļu no depozīta sistēmas dalības maksas izmaksām. SPRK domstarpības risinās, ja iesaistītās puses strīdus nevēlēsies risināt tiesas ceļā.

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

Lai atkritumu apsaimniekošanas sistēma Latvijā attīstītos sekmīgi, tiks pārskatītas tagadējo AAR robežas, kā to paredz Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.–2028. gadam. 2021. gadā Ministru kabinets noteiks jaunus AAR, ko plānots samazināt – no desmit līdz pieciem AAR. SPRK izmaiņas sagaidāmas ne ātrāk kā 2024. gadā, kad jauno AAR pašvaldības būs vienojušās par atkritumu apsaimniekošanas tālākas attīstības modeli savā AAR un apstiprinājušas atkritumu apsaimniekošanas reģionālos plānus.

ATKRITUMU POLIGONU INFRASTRUKTŪRAS OPTIMIZĀCIJA

Nākamajos gados Latvijā notiks atkritumu poligonu infrastruktūras optimizācija. Visi atkritumu poligoni tiks reorganizēti par reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas centriem. Līdz 2023. gadam AAR jauno reģionu pašvaldību uzdevums būs noteikt, kuros atkritumu apsaimniekošanas centros tiks turpināta atkritumu apglabāšana, ja tas būs ekonomiski un tehnoloģiski pamatoti, un kuros – citi atkritumu apsaimniekošanas un apstrādes pakalpojumi.

BIOLOĢISKO ATKRITUMU DALĪTĀS VĀKŠANAS SISTĒMA

Bioloģisko atkritumu (BA) dalītās vākšanas sistēmas obligāta ieviešana Pierīgas AAR noteikta no 2021. gada 1. janvāra, bet citos Latvijas AAR – līdz 2023. gadam. BA ir aptuveni 40% nešķirotu sadzīves atkritumu sastāvā, un to dalīta vākšana būtiski samazinās to sadzīves atkrituma apjomu, kas nonāk atkritumu poligonos. Tas vienlaikus atstās ietekmi arī uz tarifu par sadzīves atkritumu apglabāšanu, tam pieaugot pie mazākiem apjomiem.

BA PĀRSTRĀDES KOMPLEKSA BŪVNICĪBA ATKRITUMU POLIGONĀ "GETLIŅI"

2021. gadā sadzīves atkritumu poligona "Getliņi" teritorijā sāks darbu ar ES līdzfinansējumu celta BA pārstrādes rūpnīca. Kopējās projekta izmaksas veido 40 milj. EUR. Ņemot vērā izmaiņas atkritumu plūsmās, kā arī jaunu BA apstrādes tehnoloģisko risinājumu, pēc rūpnīcas nodošanas ekspluatācijā SIA "Getliņi EKO" 2021. gadā plāno iesniegt SPRK jaunu tarifu projektu. Rūpnīca būs viena no lielākajām Eiropā un ļaus Latvijai izpildīt ES prasības BA pārstrādei. Rūpnīcā no nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas nošķirotie, kā arī dalīti vāktie BA tiks pārstrādāti, radot biogāzi, no kuras komersants koģenerācijas procesā ražos siltumu un elektrību.

2021.GADĀ TIKS IZVĒLĒTS KOMERSANTS, KAS LATVIJĀ IEVIESĪS DEPOZĪTA SISTĒMU IZLIETOTAJAM DZĒRIENU IEPAKOJUMAM

2021.gada 14.janvārī Valsts vides dienests noslēdzis līgumu ar SIA "Depozīta iepakojuma Operators", kuram līdz 2022.gada 1.februārim Latvijā jāievieš depozīta sistēma izlietotā dzērienu iepakojuma savākšanai. SIA "Depozīta iepakojuma Operators" 2021.gada 21.janvārī reģistrējies Regulatorā kā depozīta sistēmas nodrošināšanas pakalpojuma sniedzējs.

10

ELEKTRONISKIE SAKARI UN UNIVERSĀLAIS PAKALPOJUMS

FAKTI UN SKAITĻI

Mobilajā tīklā

700
tūkst.

piešķirtu numuru

10
tūkst.

anulētu numuru

Fiksētā tīklā

7
tūkst.

piešķirtu numuru

136
tūkst.

anulētu numuru

Visvairāk sūdzības

pakalpojuma kvalitāte

rēķini

līgumi

Mēnesī mobilajā tīklā

1
lietotājs

4h norunājis

21 GB
patērējis

522
milj. EUR.

Kopējie elektronisko sakaru
operatoru ieņēmumi

Balss runas pārraides kvalitāte

labi

mobīlā tīklā

teicami

fiksētā tīklā

Vidējais pieslēguma ātrums Latvijā

35,24
Mbit/s

BITE
LATVIJA

34,38
Mbit/s

LMT

45,70
Mbit/s

TELE2

MĒRĪJUMI LATVIJĀ

108 tūkst.

balss mērījumi –
fiksētā un mobīlā tīklā

421 tūkst.
interneta mērījumi*

16 tūkst.

sērijveida mērījumi –
noteiktā vietā un laikā

*izlases veida mērījumi, kas atspoguļo mērījumu
dinamiku 24 h garumā konkrētā vietā

“Mazinās vietu
skaits Latvijā,
kur mobīlais
internets nav
pieejams.”

Interneta patēriņa apjoms pieaudzis par 37%;
augstāks vidējais lejupielādes ātrums

UZŅĒMUMU REGISTRĀCIJA UN UZRAUDZĪBA

Reģistrēti jauni uzņēmumi,
kopējais uzņēmumu skaits nedaudz samazinās

SPRK elektronisko sakaru nozarē uzrauga septiņus dažādus pakalpojumus – balss telefoniju, datu un elektronisko ziņojumu pārraidi, nomātās līnijas, interneta piekļuvi, radio vai televīzijas programmu izplatīšanu publiskajos elektronisko sakaru tīklos, piekļuvi tīkliem un infrastruktūrai, kā arī starpsavienojumus starp operatoriem.

Numerācijas un frekvenču lietošanas tiesību piešķiršana

Pērn tika pieņemti 60 lēmumi par numerācijas lietošanas tiesību piešķiršanu elektronisko sakaru operatoriem un 10 lēmumi saistībā ar radiofrekvenču spektra lietošanas tiesībām.

SPRK turpina uzraudzīt numerācijas resursu efektīvu izmantošanu, lai elektronisko sakaru operatori veicinātu pakalpojuma attīstību un nodrošinātu, ka galalietotāji saņem elektronisko sakaru pakalpojumus, nevis neizmanto tu tiem piešķirto numerāciju. SPRK ir tiesības arī anulēt piešķirtās numerācijas tiesības, ja nav sāktā numerācijas lietošanas tiesību izmantošana noteiktā apjomā un termiņā.

NUMERĀCIJA	PIEŠKIRTI		ANULĒTI	
	NUMURU APJOMS	UZŅĒMUMU SKAITS	NUMURU APJOMS	UZŅĒMUMU SKAITS
Publiskā fiksētā telefonu tīkla numuri	7000	9	136 000	16
Publiskā mobilā telefonu tīkla numuri	700 000	1	10 000	1
Bezmaksas izsaukuma pakalpojuma numuri	106	6	12 383	14
Dalītās samaksas pakalpojuma numuri (daļu no maksas sedz lietotājs, kurš veic izsaukumu, daļu – pakalpojumu sniedzējs)	0	0	20 000	2
Papildu samaksas pakalpojumu numuri	130	1	4 928	8
Citu veidu pakalpojumu numuri	0	0	104 813	5
Īsie kodi	7	4	10	4
Identifikācijas kodi	105	3	8	6
KOPĀ:	707 348		288 142	

Krāpniecība, izmantojot numerāciju: kā to novērst?

Latvijas nacionālie numuri joprojām tiek izmantoti krāpniecības gadījumos gan pašmājās, gan ārzemēs. Pērn krāpniecību skaits, izmantojot numerāciju, pieaudzis. Kopumā SPRK 2020. gadā saņēmusi 15 iesniegumu no Latvijas elektronisko sakaru operatoriem par krāpnieciskiem gadījumiem, savukārt 2019. gadā bija 12 iesniegumi. Lietotāji galvenokārt saņem izsaukumus ar Latvijas numuru, kas ir tāds pats vai līdzīgs kādam no Latvijas operatoru numuriem, un krāpnieku nolūks ir izkrāpt no lietotāja privāto informāciju.

SPRK sniegto priekšlikumu rezultātā Nacionālajā numerācijas plānā atsevišķi no numuriem, ko piešķir personu saziņai, tika izdalīti numuri, kas paredzēti lietu interneta¹ pakalpojumu nodrošināšanai un iekārtu savstarpējai saziņai (IoT/M2M). Lai nodrošinātu operatoriem iespēju uzreiz pieprasīt IoT/M2M un lietu interneta numurus, SPRK aktualizēja arī SPRK noteikumus.

Pērn tika panākts, ka numerācijas lietošanas tiesību piešķiršana un izmantošana no 2021. gada elektronisko sakaru operatoriem ir maksas pakalpojums. Maksa ir noteikta tāda, lai neietekmētu galalietotāju. Latvijas nacionālie numuri ir izmantojami vienīgi lietošanai Latvijā. Taču bieži vien ārvalstu komersanti pārkāpj normatīvo regulējumu un tos izmanto ārzemēs, kā rezultātā daļa no numuriem nemaz nav pieejami Latvijas iedzīvotājiem. Ņemot vērā, ka SPRK ir tiesības izdalīt IoT/M2M numurus, ko izmanto vienīgi iekārtu savstarpējai saziņai, SPRK paredz, ka gadījumu skaits, kad Latvijas numerācijas resursi tiks izmantoti ārzemēs, pārkāpjot normatīvos aktus, turpmāk samazināsies.

Starpsavienojumu līgumi

Elektronisko sakaru komersantu attiecības nosaka vairāku veidu līgumi. Lai viena publiskā elektronisko sakaru tīkla galalietotāji varētu sazināties ar cita publiskā elektronisko sakaru tīkla gala lietotājiem, operatori slēdz starpsavienojuma līgumu (līgums). Savukārt līgumā tiek iekļauti visi tehniskie, komerciālie un citi piekļuves vai starpsavienojuma noteikumi.

SPRK nosaka prasības informācijai, kas ir iekļaujama līgumos, līdz ar ko komersantam 10 darbadienu laikā pēc līguma noslēgšanas vai grozīšanas līgums jāiesniedz SPRK. SPRK pārbauda, vai līgumos ir iekļauta visa noteiktā informācija, kas palīdz novērst iespējamās domstarpības un operatīvi uz tām reaģēt. Viens no domstarpību iemesliem var būt saistīts ar iekļaujamo informāciju par darbībām un maksājumu kārtību, ja ir konstatēta krāpniecība, izmantojot numerāciju.

¹ Lietu internets – jebkuru elektriski vadāmu ierīci, kuru var ieslēgt vai izslēgt, var savienot ar internetu, piemēram, ēka pati regulē mājas temperatūru.

Pērn reģistrēti trīs jauni starpsavienojuma līgumi, 13 starpsavienojuma līgumi tika izbeigti, un gada beigās bija spēkā 111 esošo starpsavienojumu līgumi.

Piekļuve elektronisko sakaru tīklam

Piekļuve ir citam elektronisko sakaru operatoram sniegts pakalpojums ar konkrētiem nosacījumiem piekļūt elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamajām iekārtām un pakalpojumiem, kas galvenokārt tiek izmantots interneta un TV pakalpojumu nodrošināšanai galalietotājiem.

Piekļuves pakalpojumu Latvijā nodrošina SIA "Tet", publicējot regulāri jaunu pamatpiedāvājumu piekļuves pakalpojumiem. Piekļuves pakalpojums ir piekļuves nodrošināšana kabeļu kanalizācijai un stabiem, kā arī atsaistītai abonentlīnijai un datu plūsmai.

SPRK ir jāuzrauga šī pakalpojuma pieejamība tā, lai tā netiktu aizliegta potenciālajam pretendentam, piemēram, izmantot SIA "Tet" piederošo kabeļu kanalizāciju interneta pakalpojuma nodrošināšanai. SPRK, izvērtējot SIA "Tet" pamatpiedāvājumu, secināja, ka tas pilnībā neatbilst SPRK noteikumiem. Lai novērstu šo problemātiku, SPRK pieprasīja SIA "Tet" veikt precizējumus tajā, un tie tika novērsti 2020. gada maijā.

Lai arī pērn Eiropas direktīvu² prasību pārņemšana Elektronisko sakaru likumā netika izpildīta laikā, atbilstoši direktīvā noteiktajam deleģējumam SPRK strādāja vienlaikus pie regulējuma pilnveides, lai sekmētu piekļuves attīstību un pieejamību. Noteikumi precizēs prasības, kas jāievēro piekļuves jomā gan SIA "Tet", gan arī citiem elektronisko sakaru operatoriem, kuri nodrošina piekļuvi kabeļu kanalizācijai.

SIA "Tet" piekļuvi datu plūsmai 2020. gada beigās saņēma astoņi elektronisko sakaru operatori, kas sniedza pakalpojumus 153 galalietotājiem, un piekļuvi kabeļu kanalizācijai – arī astoņi operatori, kas īrēja vietu kabeļu kanalizācijas kanālos kopā 279 km garumā.

² Eiropas direktīva Nr.2018/1972.

PAKALPOJUMU IZMAKSAS

Interneta patēriņa apjoms pieaug par 37%;
operatoru ieņēmumi palielinās

Pērn vidēji viens lietotājs mēnesī mobilajā tīklā norunājis 4 h un patērējis 21 GB. Salīdzinājumā ar 2019. gadu tas ir par aptuveni 40% vairāk. Savukārt fiksētā tīklā lietotājs vidēji mēnesī norunājis 60 minūtes, kas ir par 9% vairāk, salīdzinot ar 2019. gadu.

Kopējie elektronisko sakaru operatoru sniegto pakalpojumu ieņēmumi sasniedza 522 milj. EUR. No tiem lielākos ieņēmumus guvuši visi trīs mobilie operatori un fiksētais operators – SIA "Tet".

Pieaugot mobilā tīkla pakalpojumu apjomam, ieņēmumi par mobilā interneta pakalpojuma sniegšanu mazumtirdzniecībā pieauguši par 6,1%, bet par balss telefonijas pakalpojumu – 1,1%.

TARIFI, TARIFU APRĒĶINĀŠANAS METODIKA, TARIFU IZMAIŅAS

Tarifi viesabonēšanā turpina samazināties

Jau kopš 2017. gada Eiropas Ekonomiskajā zonā (EEZ) darbojas "viesabonē kā mājās" režīms, kas ļauj Latvijas mobilo sakaru operatoru klientiem izmantot mobilo sakaru pakalpojumus visā Eiropā par tādiem pašiem tarifiem kā mājās. SPRK turpina uzraudzīt šī režīma godīgu ievērošanu. Maksa par viesabonēšanu, atrodoties EEZ, 2020. gadā bija zemāka – 3,5 EUR par GB, bet sākotnēji tā bija 7,70 EUR par GB.

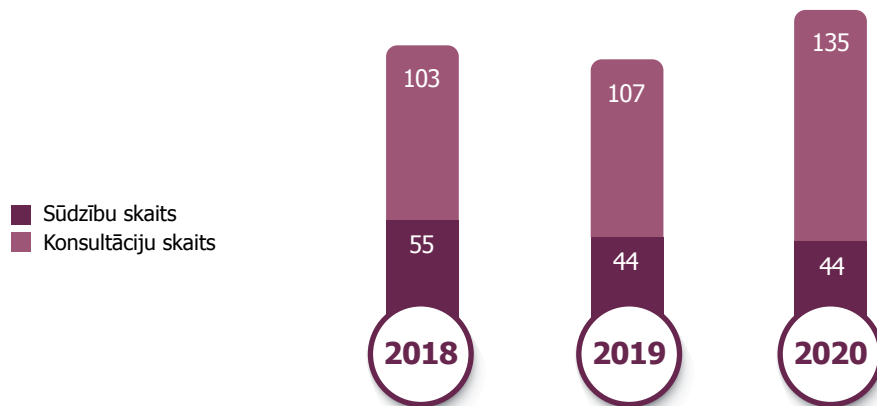
Pērn decembrī Eiropas Komisija pieņēma regulu, ar kuru nosaka vienotu savienojumu pabeigšanas tarifa augšējo robežu visā EEZ. Šī tarifa augšējā robeža mobilajā tīklā būs 0,20 EUR par minūti, ko plāno ieviest pakāpeniski līdz 2024. gadam, savukārt tarifa augšējā robeža fiksētā tīklā no 2021. gada ir 0,07 EUR par minūti.

PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZRAUDZĪBA

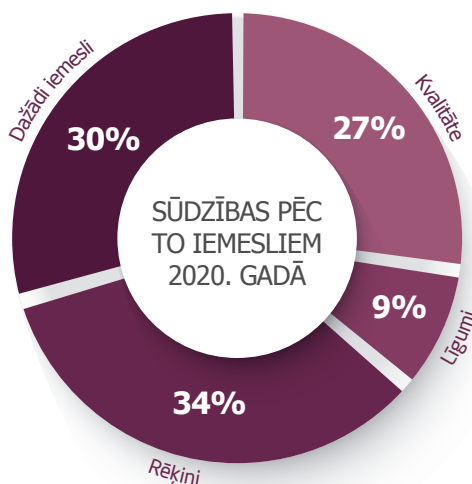

Mobilā interneta pakalpojumu kvalitāte aug;
zvanu kvalitāte pērn saglabājusies augstā līmenī

SPRK 2020. gadā ir saņēmusi un sniegusi atbildes uz 44 lietotāju sūdzībām un 135 telefona konsultācijām, kuru skaits salīdzinājumā ar 2019. gadu ir pieaudzis.

Izvērtējot sūdzību iemeslus, lietotāji galvenokārt sūdzējušies par pakalpojumu kvalitāti, līgumiem un rēķiniem. Par pakalpojuma kvalitāti sūdzību skaits pieaudzis 33% apmērā, kas ir pretēji sūdzību skaitam par līgumiem, kas samazinājies par 60%.

SPRK ir veikusi septiņas kvalitātes pārbaudes saistībā ar saņemtajām rakstveida sūdzībām, no kurām četros gadījumos pakalpojuma kvalitāte bija neatbilstoša līguma prasībām. Visbiežāk lietotāji bijuši neapmierināti par pakalpojumiem, kurus sniedz SIA "BITE Latvija", SIA "Tele2" un SIA "Tet", retāk – SIA "LMT" un SIA "Baltcom".

Balss telefonijas pakalpojumu kvalitāte

SPRK balss telefonijas pakalpojuma mērījumos izvērtē trīs parametrus – nesekmīgo savienojumu koeficientu, savienošanas laiku un runas pārraides kvalitāti. Lai novērtētu pakalpojuma kvalitāti, tiek izmantota balss kontroles sistēma. Kopumā pērn veikti vairāk nekā 38 tūkst. mērījumu fiksētā tīklā un 70 tūkst. mobilā tīklā.

38 tūkst. fiksētā tīklā

70 tūkst. mobilā tīklā

Atsevišķu mobilo operatoru tīklos vidējais zvana savienošanās laiks, salīdzinot ar 2019. gadu, bija īsāks (2,5 līdz 4,1 sekunde), savukārt fiksētā tīklā – 0,7 sekundes. 2020. gadā SIA "BITE Latvija" un SIA "Tele2" tīklā vidējā savienošanas laika rādītājs būtiski uzlabojās, nodrošinot īsāku izsaukuma savienošanas laiku. Savukārt vidējais savienošanas laiks SIA "LMT" mobilā tīklā pēdējo trīs gadu laikā ir stabils ātra izsaukuma nodrošināšanai. Arī SIA "Tet" fiksētā tīklā savienošanas laiks kļuvis īsāks.

Runas pārraides kvalitāte novērtēta, izmantojot PESQ³ un POLQA⁴ algoritmu, vērtējumu raksturojot atbilstoši tabulā norādītajai 5 ballu skalai⁵.

KVALITĀTES NOVĒRTĒJUMS	VĒRTĪBA BALLĒS	VĒRTĒJUMA SKAIDROJUMS
Teicams	≥ 4	Balsis saklausāmas skaidri, un nav dzirdami traucējoši fona trokšņi
Labs	≥ 3 līdz < 4	Saruna ar nelielu trokšņu fonu
Apmierinošs	≥ 2 līdz < 3	Nepietiekamas dzirdamības vai īslaicīgu sarunas pārtraukumu dēļ atsevišķi vārdi var nebūt skaidri saklausāmi
Vājš	≥ 1 līdz < 2	Augsta trokšņu fona vai sarunas pārtraukumu dēļ saklausāmi tikai atsevišķi vārdi
Slikts	<1	Sazināšanās nav iespējama

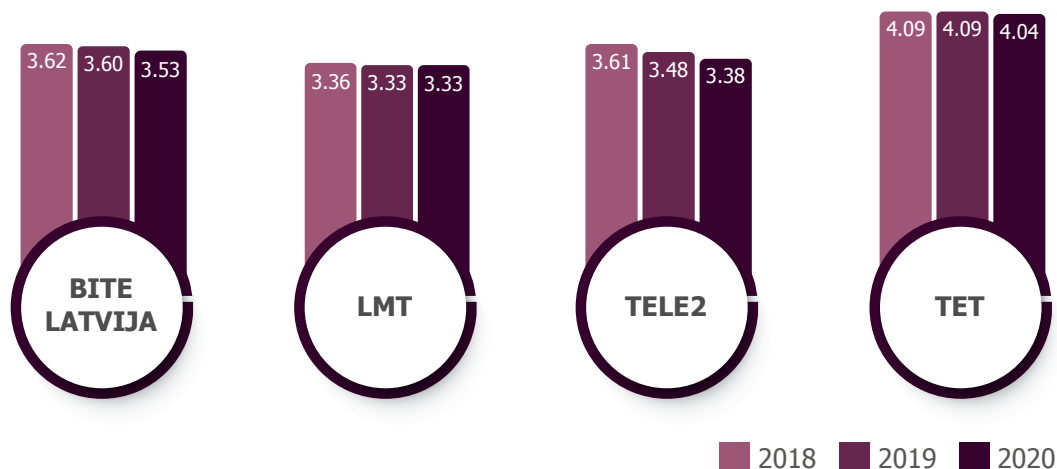
Balss runas pārraides kvalitāte Latvijas mobilo operatoru tīklos novērtēta labā kvalitātē, savukārt SIA "Tet" fiksētā tīklā tā bijusi teicama. Kopumā pēdējo trīs gadu laikā pārraides kvalitāte saglabājusies līdzvērtīga. Arī nesekmīgo savienojumu skaits mobilajā tīklā novērots reti – 0,03% gadījumu. Tik zems nesekmīgo savienojumu koeficients nozīmē, ka SIA "Tet" fiksētā tīklā un mobilajos tīklos, atrodoties labas uztveršanas zonā un veicot vairāk nekā 10 tūkst. savienojumu, tikai atsevišķos gadījumos ir fiksēts neveiksmīgs savienojums. Tas liecina par visu operatoru teicamas tīklu stabilitātes nodrošināšanu.

³ PESQ – angļu val. Perceptual Evaluation of Speech Quality.

⁴ POLQA – angļu val. Perceptual Objective Listening Quality Analysis.

⁵ POLQA un PESQ algoritmi nav tieši salīdzināmi, proti, skaitliski vienāds PESQ un POLQA novērtējums neraksturo vienādu runas pārraides kvalitāti.

Vidējās runas pārraides kvalitātes mērījumu rezultāti ballēs trijos gados⁶

Lai gan retos gadījumos ir konstatēti nesekmīgi savienojumi, kopumā vairākus gadus pēc kārtas operatori saglabā sniegto balss telefonijas pakalpojumu augstā līmenī, un sarunas laikā ir nodrošināta laba dzirdamība un sarunas uztveramība.

Interneta pakalpojuma kvalitāte

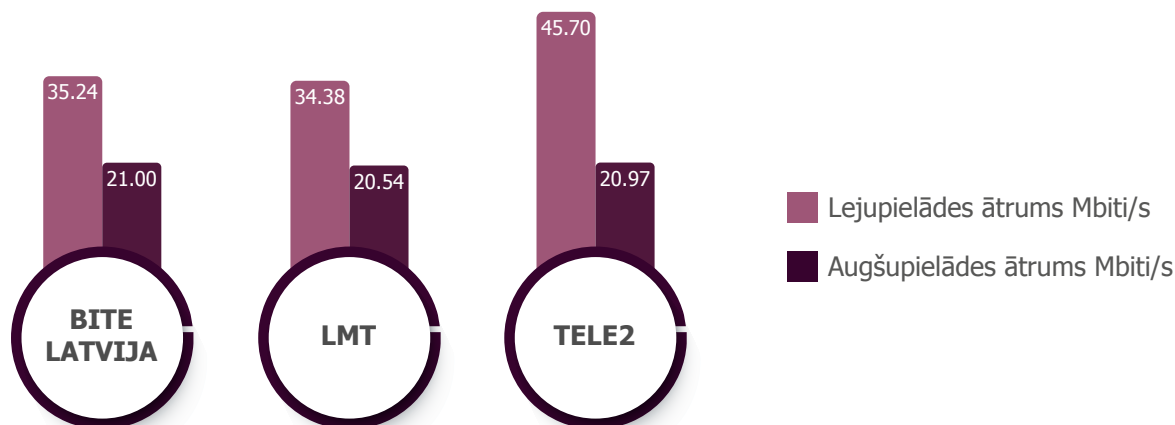
Interneta pakalpojuma mērījumi veikti, izmantojot interneta pakalpojuma kvalitātes kontroles sistēmu un galiekārtas, kas nodrošina mērījumus 2G, 3G un 4G tehnoloģijas tīklā. Interneta pakalpojuma kvalitātes mērījumos SPRK nosaka tādus parametrus kā pieslēguma ātrums (lejupielādes un augšupielādes), latentums, trīce un pakešu zuduma koeficients.

Kopumā pērn SPRK veica vairāk nekā 421 tūkst. izlases veida mērījumu, kas atspoguļo mērījumu dinamiku 24 h garumā vienā konkrētā vietā, kā arī 16 tūkst. mērījumu, kas veikti noteiktā vietā un laikā. Visos mobilo sakaru operatora tīklos 4G tīkls bija pieejams 97% vietu, kur veikti mērījumi.

⁶ Izmantots PESQ algoritms.

Vidējais pieslēguma ātrums 95% mērījumu 4G tīklā Latvijā

Vidējais pieslēguma ātrums raksturo vispārīgu mobilā interneta pakalpojuma kvalitātes līmeni un tā attīstības dinamiku Latvijā. Atšķirīgās vietās šie rādītāji var svārstīties plašās robežās, līdz ar to vidējās vērtības nevar uzskatīt par faktisku interneta pakalpojuma novērtējumu ikvienā pieslēguma vietā.

Visu operatoru mobilajos tīklos vidējais lejupielādes ātrums pērn sasniedza 38,16 Mbit/s, kas savukārt 2019. gadā bija 36,36 Mbit/s. Atbilstoši citu valstu regulatoru publicētajai informācijai Eiropas valstīs vidējais lejupielādes ātrums svārstās no 19,7 Mbit/s līdz 69,1 Mbit/s. Piemēram, lai straumētu augstas kvalitātes HD video, nepieciešams 5–10 Mbit/s liels ātrums, bet ļoti augstas kvalitātes (UHD/4K) video – ap 25 Mbit/s. Šādus lejupielādes vidējos ātrumus un pat augstākus rādītājus operatori Latvijā nodrošina saviem mobilo sakaru lietotājiem.

Pagājušajā gadā lejupielādes ātrums 30 Mbit/s – 100 Mbit/s ir bijis nodrošināts plašākā teritorijā – 60% mērījumu vietu salīdzinājumā ar 2019. gadu, kad šis rādītājs bijis novērots 50% gadījumu. Savukārt vairāk nekā 90% no visiem mērījumiem lejupielādes ātrums bija 10 Mbit/s līdz 30 Mbit/s. SPRK ieskatā, atbilstošs lejupielādes ātrums pakalpojumu lietošanai internetā ir vismaz 6 Mbit/s. Pērn vidējais lejupielādes ātrums, kas ir zemāks par 6 Mbit/s, novērots vien 2–5% mērījumu vietu.

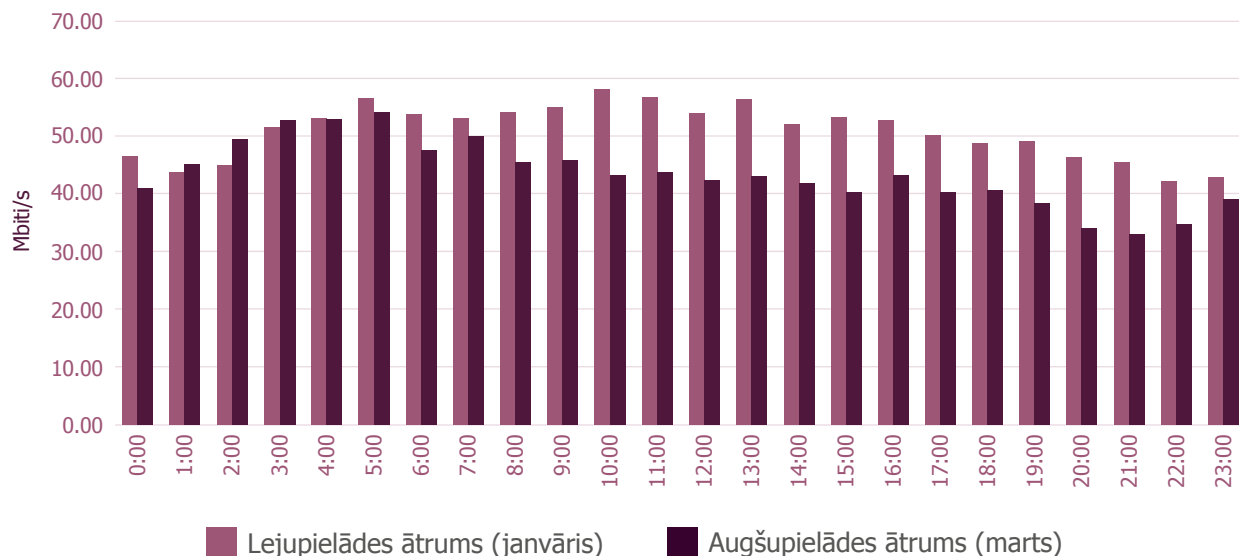
Tomēr, neskatoties uz plašo 4G tīklu izplatību un augstiem pieslēguma ātrumiem, arī 2020. gada mērījumos ārpus pilsētām⁷ joprojām ir vietas, kur mobilais internets nav pieejams nestabila vai neesoša pārklājuma dēļ. Šādu vietu skaits bija mazāk nekā 1% no visiem veiktajiem mērījumiem. Jāņem vērā, ka mazāk apdzīvotās vietās situācija, kad internets nav pieejams vai tā izmantošana ir apgrūtināta, var būt novērota biežāk.

Ārkārtējās situācijas laikā interneta ātrums saglabājies stabils. Lejupielādes ātruma kritums bija novērots tikai īslaicīgi uz brīdi, kad valstī pirmo reizi tika izsludināta ārkārtējā situācija. Atsevišķu mobilo operatoru tīklos vidējais interneta ātrums 2020. gada martā samazinājās ap 30%, salīdzinot ar janvāri, bet jau aprīlī situācija normalizējās. Vietās ar īpaši augstu lietotāju skaitu, kas vienlaicīgi izmanto internetu, pieslēguma ātrums var būtiski samazināties.

⁷ Deviņas republikas pilsētas un 67 novada pilsētas saskaņā ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumu.

Pieslēguma ātruma vērtības 2020. gada janvārī un martā visu operatoru mobilos tīklos kopā

Neskatoties uz pieslēguma ātruma samazinājumu, kopumā lejupielādes ātruma rādītāji ārkārtējās situācijas laikā tika nodrošināti augstā līmenī. Tikai aptuveni 4% no visiem mērījumiem, kas veikti laika periodā no marta līdz jūnijam, lejupielādes ātruma vērtības nepārsniedza 10 Mbit/s. Lielākajā daļā mērījumu (vairāk nekā 50% un atsevišķu operatoru tīklos pat 90% mērījumu) lejupielādes ātrums pārsniedza 30 Mbit/s.

Kopumā mobilo operatoru tīkla kapacitāte vērtējama kā pietiekama, lai nodrošinātu interneta pakalpojuma kvalitāti atbilstošā līmenī paaugstinātos pieprasījuma apstākļos. Jāņem vērā, ka vietās ar īpaši augstu lietotāju skaitu, kas vienlaicīgi izmanto internetu, pieslēguma ātrums var samazināties un interneta pakalpojuma lietošana var būt apgrūtināta vai traucēta.

Savukārt, lai atvērtu apjomīga satura tīmekļvietni bez traucējumiem, pieļaujamā laika aizture (latentums) no brīža, kad lietotājs veic darbību tīmekļvietnē, līdz atbildes saņemšanai, ir 50 - 400 milisekundes (ms). Jo mazāka laika aizture, jo ātrāk bez gaidīšanas var atvērt izvēlēto tīmekļvietni. Tādiem reāllaika pakalpojumiem kā tiešsaistes spēlēm ir svarīgi saņemt informāciju tūlītēji - ar pēc iespējas mazāku laika aizturi. Pērn mobilo sakaru operatoru tīklā aizture vidēji bijusi 15 - 23 ms, kas ir daudz mazāk par maksimāli pieļaujamām vērtībām.

Latentuma rādītāji 4G tīklā

KOMERSANTS	MĒRĪJUMS (ms)	DEKLARĒTĀ VĒRTĪBA
SIA "Bite Latvija"	22,69	≤100
SIA "LMT"	15,08	≤400
SIA "Tele2"	23,56	≤100

Salīdzinot šīs vērtības un mobilo operatoru 2020. gada kvalitātes deklarācijās iesniegto informāciju, secināms, ka visi mobilie operatori nodrošina vidējos latentuma rādītājus atbilstoši kvalitātes deklarācijās norādītajām vērtībām.

UNIVERSĀLAIS PAKALPOJUMS ELEKTRONISKO SAKARU NOZARĒ

Vēsturiski senākais universālā pakalpojuma veids

Universālais pakalpojums (UP) ir minimālām prasībām noteikts elektronisko sakaru pakalpojumu kopums, kas par pieņemamu cenu ir pieejams visiem esošajiem un potenciālajiem lietotājiem neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas Latvijā.

UP Latvijā kopš 2003. gada sniedz SIA "Tet" (iepriekš SIA "Lattelecom"). Vēsturiski UP klāsts bija daudz plašāks – taksofona pakalpojumi, telefona grāmatas, uzzīņu dienesta pakalpojumi u.c. Attīstoties digitālajām tehnoloģijām un iespējām, minētos pakalpojumu lietotāji izmantoja arvien retāk, tomēr UP grozs tika saglabāts, nodrošinot labvēlīgus nosacījumus pakalpojumu klāstam personām ar īpašām vajadzībām. Līdz ar to pērn, tāpat kā citus gadus, SIA "Tet" bija pienākums nodrošināt personām ar invaliditāti noteiktas maksas atlaides par elektronisko sakaru pakalpojumiem.

SPRK pēc iesniegtās informācijas analīzes apstiprināja, ka 2019. gadā UP nodrošināšana ir radījusi 360 948 EUR zaudējumus, kas kompensējami no valsts budžeta.

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

DIVU RADIOFREKVENČU IZSOLU RĪKOŠANA

5G tehnoloģijas pakalpojumu izmantošanai.

JAUNA INTERNETA MĒRĪŠANAS RĪKA IZSTRĀDE

kas balstīts uz Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādes (BEREC) izstrādātā interneta mērīšanas sistēmas prototipa. Šāda rīka ieviešana nodrošinās iespēju veikt mērījumus pēc vienotas mērījumu metodes ar iespēju salīdzināt kvalitātes rādītājus starp dažādām valstīm. Vienlaikus ar šī rīka palīdzību varēs novērtēt, vai interneta pakalpojuma sniedzējs bloķē vai kavē piekļuvi kādai konkrētai lapai vai pakalpojumam, ko lietotājs vēlas izmantot. Bez pamatota iemesla operatoram ir aizliegts to darīt.

EIROPAS KOMISIJAS (EK) REGULAS STĀŠANĀS SPĒKĀ,

kas paredz noteikt vienotu tarifu zvana izsaukumu pabeigšanai fiksētā un mobilā tīklā, ko piemēros visā Eiropas Savienībā. Minētie tarifi netieši iespaidos (ilgākā laikā samazinās) arī balss izsaukumu tarifu pakalpojumu lietotājiem.

30 JAUNU NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE UN PIENĒMŠANA

saskaņā ar jauno Elektronisko sakaru likumu. SPRK regulējums nodrošinās iespēju lietotājiem iepazīties ar īsu līguma kopsavilkumu par izvēlēto pakalpojumu pirms līguma noslēgšanas.

11

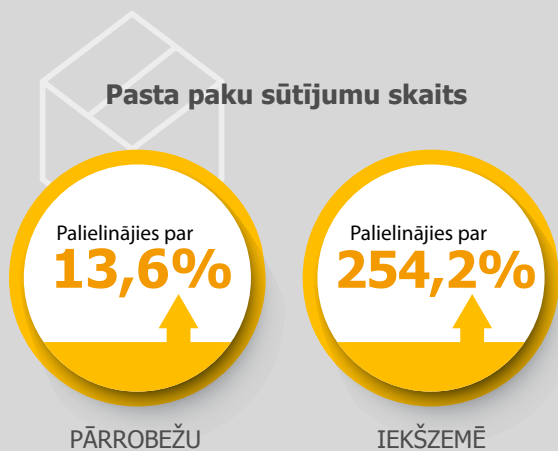
11

**PASTS UN
UNIVERSĀLAIS
PAKALPOJUMS**

FAKTI UN SKAITĻI

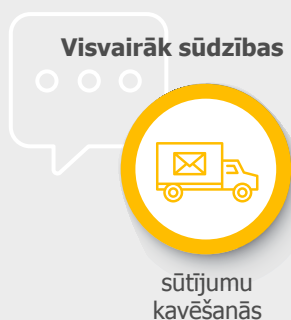
Pasta paku sūtījumu skaits

Pasta paku sūtījumu skaits

Visvairāk sūdzības

SPRK piemēro AS "Latvijas Pasts" naudas sodu

"UP pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas netiek atzītas."

No 2020. gada 1. janvāra jauni AS "Latvijas Pasts" UP pakalpojuma tarifi.

UZŅĒMUMU REĢISTRĀCIJA UN UZRAUDZĪBA

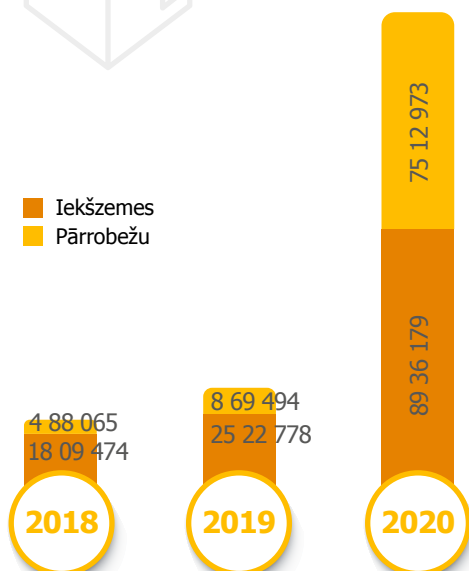
SPRK pasta nozarē regulē tradicionālos pasta pakalpojumus, eksprespasta un kurjerpasta pakalpojumus, kā arī abonētās preses piegādes pakalpojumu. 2020. gadā pasta pakalpojumus sniedza 68 pasta operatori. SPRK reģistrā tika reģistrēti septiņi jauni regulēti uzņēmumi, savukārt izslēgti – trīs uzņēmumi.

Pasta pakalpojumu tirgus pērn ir strauji attīstījies e-tirdzniecības attīstības un ar to saistītās paku piegādes dēļ, pretēji vēstuļu apjoma straujam samazinājumam. Piemēram, pārrobežu pasta paku sūtījumu skaits pērn pieaudzis par 13,6%, bet iekšzemē – par 254,2%.

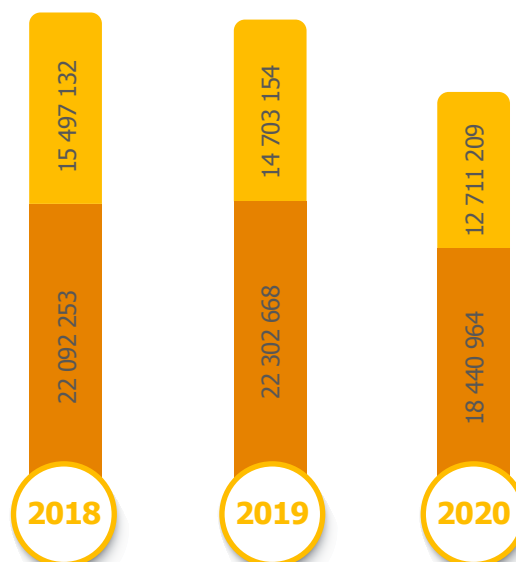

Pasta paku sūtījumi

■ Iekšzemes
■ Pārrobežu

Vēstuļu sūtījumi

PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZRAUDZĪBA

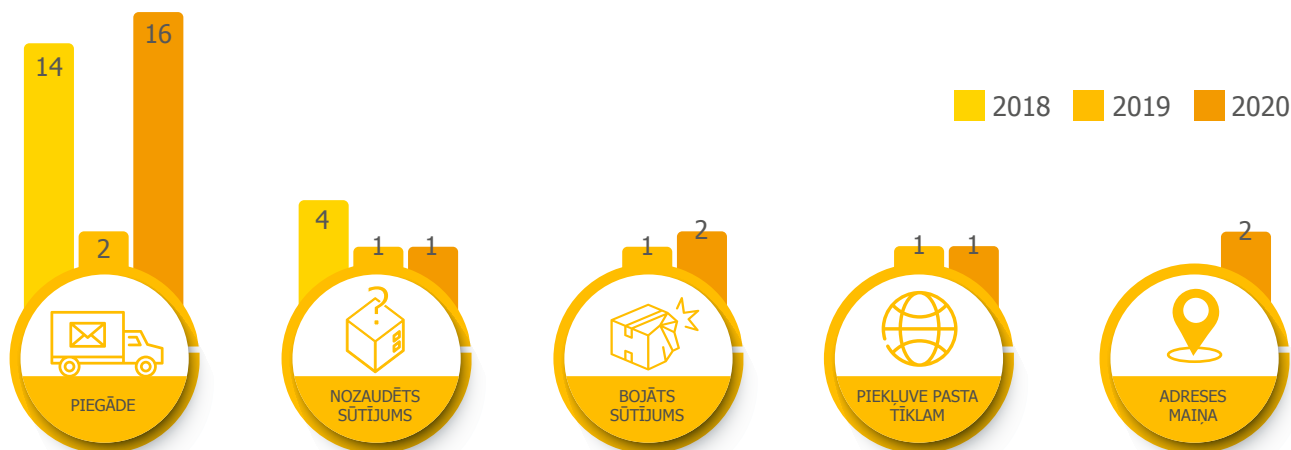
Saņemtas 33 sūdzības no 67 milj. pasta sūtījumu

SPRK 2020. gadā saņēma un sniedza rakstveida atbildes uz 33 lietotāju sūdzībām par pakalpojumiem un ar tiem saistītiem jautājumiem no kopējā 67 miljonu pasta sūtījumu skaita. Salīdzinot ar 2019. gadu, sūdzību skaits ir palielinājies par 21 sūdzību jeb 37%. Sūdzības saņemtas galvenokārt par pasta sūtījumu piegādi un pasta sūtījumu nozaudēšanu vai bojāšanu.

Pērn lietotāji visvairāk sūdzējušies par pasta sūtījumu kavēšanos. Šis sūdzību iemesls nav samazinājies un vienmēr ir bijis aktuāls, bet pandēmijas apstākļos tas ir pastiprinājies. Sūtījumu kavēšanos būtiski ietekmēja atceltie un ierobežotie starptautiskie pasažieru pārvadājumi gan Eiropā, gan pasaulē.

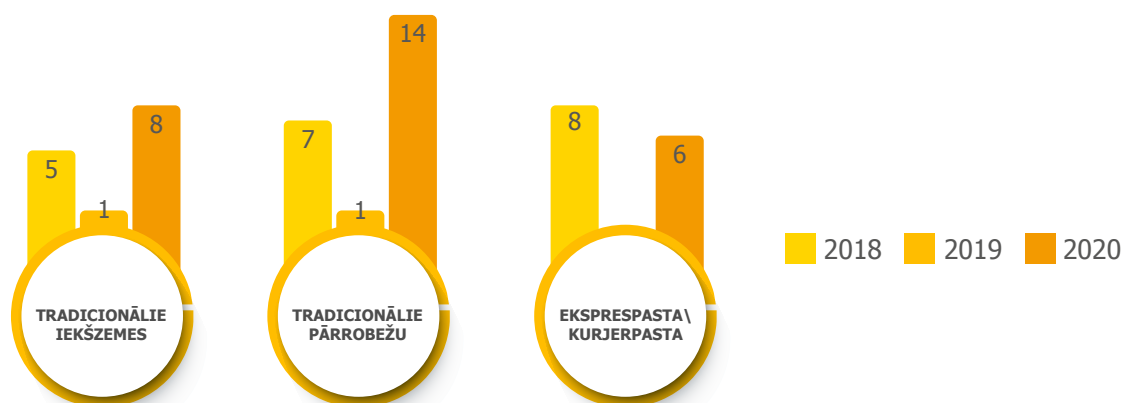
Saņemto sūdzību skaits pēc to iemesliem 2018.–2020. gadā

Covid-19 apstākļu ietekmē pieaudzis sūdzību skaits gan par tradicionālajiem sūtījumiem, kas tiek sūtīti iekšzemē – Latvijas teritorijā, gan pārrobežu sūtījumiem, kas tiek sūtīti uz ārzemēm. Neviena sūdzība nav saņemta par abonētās preses piegādi.

Saņemto sūdzību skaits pēc pakalpojuma veida 2018.–2020. gadā

UNIVERSĀLAIS PAKALPOJUMS PASTA NOZARĒ

SPRK pirmo reizi iesaistās abonētās preses pakalpojumu tarifa vērtēšanā

Universālais pasta (UP) pakalpojums ir minimālais noteiktas kvalitātes pasta pakalpojumu kopums, kas pieejams visiem lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas. UP pakalpojuma sniedzējam ir pienākums nodrošināt iekšzemes un pārrobežu:

- vēstuļu korespondences sūtījumu (tostarp ierakstītu un apdrošinātu) savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi, kuru svars nepārsniedz divus kilogramus;
- pasta paku (tajā skaitā apdrošinātu) savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi, kuru svars nepārsniedz 10 kilogramus;
- pasta paku (tajā skaitā apdrošinātu) piegādi, kuras saņem no citām ES valstīm un kuru svars nepārsniedz 20 kilogramus.

Vairāk nekā 25 gadus UP pakalpojumu sniegšanu ir nodrošinājusi AS "Latvijas Pasts". SPRK ir noteikusi UP pakalpojuma saistības, lai nodrošinātu šī pakalpojuma sniegšanas nepārtrauktību un tā pieejamību visā Latvijas teritorijā, tai skaitā attālākos lauku rajonos. Atbilstoši Pasta likumā noteiktajam SPRK 2021. gadā jāriko konkurss UP pakalpojuma sniedzēja noteikšanai no 2022. gada 1. janvāra. Šī iemesla dēļ SPRK 2020. gadā izstrādāja konsultāciju dokumentu, pilnveidojot konkursa organizēšanas regulējumu un nosakot atbilstošas kvalitātes prasības UP pakalpojumu sniedzējam.

2020. gadā SPRK analizēja VAS "Latvijas pasts" iesniegtās UP pakalpojumu saistību izpildes tīrās izmaksas, bet neapstiprināja tās. No AS "Latvijas Pasts" iesniegtā pamatojuma SPRK neguva pārliecību, ka operators ir pakļauts netaisnīgam apgrūtinājumam. Tieši pretēji, apgrozījums pēdējo trīs gadu laikā bija palielinājies, 2019. gadā pieaugot par 7,9%. Vienlaikus zaudējumi pērn būtiski samazinājās, salīdzinot ar 2018. gadu. 2019. gads bija otrais gads, kad UP pakalpojuma nodrošināšana bija radījusi zaudējumus, kas kompensējami no UP pakalpojuma kompensācijas fonda līdzekļiem.

SPRK vienlaikus piemēroja naudas sodu AS "Latvijas Pasts" 9 300 EUR apmērā, jo laika periodā no 2020. gada 30. marta līdz 17. aprīlim tā piemēroja paaugstinātu tarifu pārrobežu pasta sūtījumu piegādei uz Amerikas Savienotajām Valstīm (ASV). Neatkarīgi no ārkārtējās situācijas apstākļiem un ierobežojumiem, SPRK ieskatā, AS „Latvijas Pasts” rīcība bijusi neatbilstoša Pasta likuma regulējumam. Jaunu tarifu piemērošana ir iespējama, vienīgi iesniedzot SPRK apstiprināšanai UP pakalpojumu tarifu projektu, ko AS "Latvijas Pasts" neveica.

Pakalpojumu tarifu pasta nozarē nosaka pasta komersants, bet UP pakalpojumu tarifu apstiprina SPRK. 2020. gada 1. janvārī stājās spēkā jaunie AS "Latvijas Pasts" UP pakalpojuma tarifi, kā rezultātā no 2020. gada 1. janvāra maksa, piemēram, par vienkāršas A klases vēstuļu korespondences sūtījumu svarā līdz 20 gramiem ir 1,00 eiro iepriekšējo 0,57 eiro vietā. Savukārt, piemēram, vislielākais maksas samazinājums ir iekšzemes pasta pakas sūtījumam svarā no 15 kg – no 11,23 eiro līdz 8,04 eiro. Bet, piemēram, maksa par apdrošinātu sīkpaku svarā no 50 līdz 100 g ir 1,91 eiro (iepriekš 3,56 eiro) – samazinājums par 46%.

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

UP pakalpojuma sniedzēja konkursa rīkošana, kas pienākumus pildīs no 2022. gada.

12

TIESISKAIS REGULĒJUMS

SPRK dalība tiesvedībās

57 Enerģētikas
nozarē

2 Pasta
nozarē

SPRK rakstveida paskaidrojumi tiesām

Enerģētikas
nozarē

Pasta nozarē

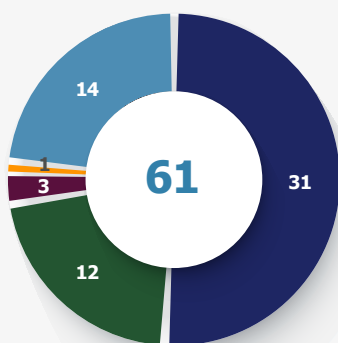

**Enerģētikas
nozarē**
(ar labvēlīgu
rezultātu SPRK)

Garākais tiesvedību process SPRK vēsturē?

Līdz 2020. gada nogalei
garākais tiesvedības process –
“mazo HES” lietas, kas ierosinātas
2006.gadā un joprojām ir
izskatīšanas procesā.

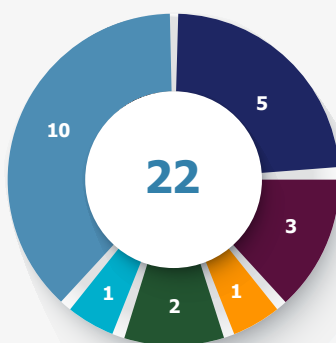
SPRK atzinumi par MK noteikumu projektiem

● Enerģētikas nozare
● Elektronisko sakaru nozare

● Sadzīves atkritumu
apsaimniekošana nozare
● Pasta nozare

SPRK atzinumi par likumprojektiem

● Ūdenssaimniecības nozare
● Citi

SPRK normatīvie akti

13

KOMUNIKĀCIJA UN SADARBĪBA

KOMUNIKĀCIJA UN SADARBĪBA

47% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka SPRK atklāti un saprotami skaidro pieņemtos lēmumus

Sabiedrības vērtējums un iesaiste

SPRK pieņem lēmumus, izskaidro tos, kā arī izglīto lietotājus par sabiedrisko pakalpojumu jautājumiem. Tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra (SKDS) veiktā pētījuma rezultāti¹ liecina, ka 47% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka SPRK atklāti un saprotami skaidro aktualitātes par sabiedrisko pakalpojumu tarifiem un citām būtiskām izmaiņām, kas attiecas uz lietotāju interesēm. Sabiedrības uzticība par tās interešu aizstāvību pieaug, salīdzinot ar 2019. gadu – 42% un 2018. gadu – 29%.

Līdzās dažādu mērķa grupu izglītošanai SPRK īstenoja vairākas publiskās aktivitātes. SPRK iesaistījās skolēnu un studentu auditorijas izglītošanā, izstāstot, kā SPRK Latvijā ik dienu veic interneta mērījumus un kādā veidā SPRK pieņemtie lēmumi ietekmē iedzīvotāju ikdienu.

Ēnu diena SPRK 2020. gada 12. februārī

SPRK 2020. gadā informēja lietotājus par aktuāliem jautājumiem, lai lietotāji pieņemtu arvien pārdomātākas izvēles un izsvērtākus lēmumus:

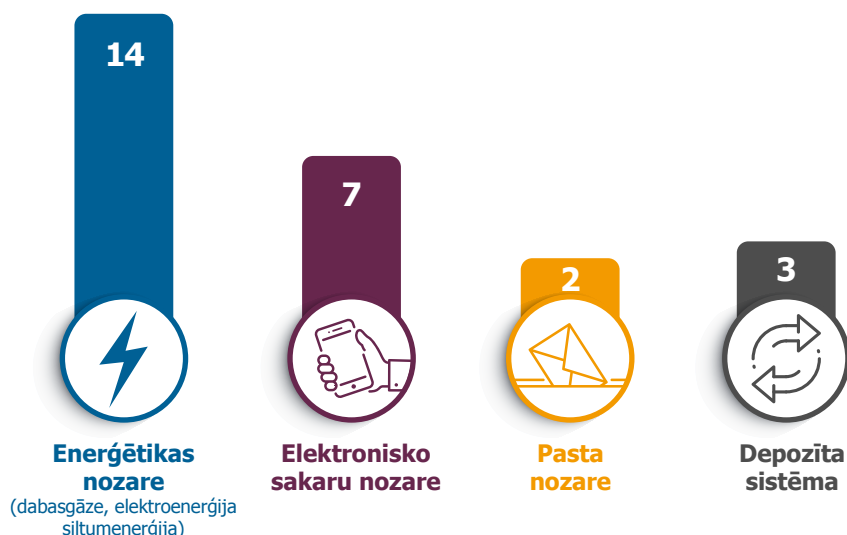
- Trīs praktiski soļi: kā samazināt izmaksas par elektroenerģiju?
- Kāds biržas cenas līgums mājtsaimniecībām ir izdevīgāks?
- Elektroenerģijas un dabasgāzes rēķinos lietotājiem būs pieejama jauna informācija.
- Interneta tīkla noslodze strauji pieaug: kā nezaudēt tā kvalitāti?

² "Regulatora tēls sabiedrības vērtējumā", Latvijas iedzīvotāju aptauja, SKDS, 2020. gada jūnijs.

Komersantu un organizāciju vērtējums, iesaiste

SPRK izstrādātais normatīvais regulējums ir saistošs sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, tādēļ SPRK regulāri aicina interesentus piedalīties lēmumu pieņemšanas procesā. SPRK aicina paust priekšlikumus publiskās konsultācijas laikā, darba sanāksmēs un nozaru diskusijās. 2020. gada laikā kopā izsludinātas 26 publiskās konsultācijas par dažādiem normatīvajiem aktiem.

SPRK izsludinātās publiskās konsultācijas katrā nozarē

Lai ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem pārrunātu nozares aktualitātes un risinātu neskaidros jautājumus par regulējuma izmaiņām, SPRK pagājušajā gadā organizēja 65 dažādus nozaru pasākumus. Tas ļauj vienlaicīgi nodrošināt diskusiju un viedokļu apmaiņu ar plašu iesaistīto personu loku.

NOZARU PASĀKUMI	NOZARE
Tikšanās: SPRK sadarbībā ar Konsultatīvo padomi definē SPRK stratēģiskos uzdevumus 2021. gadam.	Visas nozares
Diskusija "Pārmaiņas Inčukalna pazemes gāzes krātuves regulējumā".	Enerģētika
Diskusija "Gaidāmās izmaiņas dabāsgāzes apgādes regulējumā".	Enerģētika
SPRK: krīzes situācijā namu pārvaldniekiem ir jānodrošina piekļuve sakaru tīkliem daudzdzīvokļu ēkās.	Elektroniskie sakari
Tikšanās ar Latvijas Pašvaldību savienību: "Ūdenssaimniecības pakalpojumu regulēšanas aktualitātes".	Ūdenssaimniecība

Arī SKDS veiktās regulēto komersantu aptaujas rezultāti liecina, ka 76% regulēto uzņēmumu uzskata, ka sadarbība ar SPRK ir vērtējama kā laba.

Līdz ar diskusiju organizēšanu SPRK vienlīdz svarīgi bija dalīties ar labās prakses piemēriem, organizējot kopīgu zināšanu apmaiņas pasākumu ar Konkurences padomi un Patērētāju tiesību un aizsardzības centru. Tās laikā SPRK noskaidroja kārtību, kādā katra iestāde izskata saņemtās lietotāju sūdzības, un to, kas ir aktuālie jautājumi, ar kuriem lietotāji vēršas katrā no iestādēm. SPRK arī 2021. gadā turpinās dalīties ar labās prakses piemēriem, rīkojot sadarbības pasākumus.

Korporatīvā ilgtspēja – Bronzas apbalvojums

Pagājušajā gadā SPRK pirmo reizi piedalījās Ilgtspējas indeksa novērtējumā, kurā kopumā piedalījās vairāk nekā 100 dažādu uzņēmumu, pašvaldības iestāžu un organizāciju. Starp visiem dalībniekiem SPRK ierindojās godalgotajā Bronzas kategorijā. Saņemtais novērtējums apliecina augstu atbildības kultūru, atvērtību un iestādes ilgtspējas domāšanu.

14 STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Neraugoties uz COVID-19 apstākļiem, regulatoru starptautiskā sadarbība 2020. gadā pieauga, īpaši elektronisko sakaru un enerģētikas nozarēs, ņemot vērā Tīrās enerģētikas pakotnes un Eiropas Elektronisko sakaru kodeksa prasības nozaru regulatoriem. SPRK 2020. gadā bija pārstāvēta ACER Regulatoru padomes, Eiropas Enerģētikas regulatoru padomes (CEER) un Enerģētikas regulatoru reģionālās asociācijas (ERRA) vadības līmenī, kā arī šo un citu organizāciju darba grupās.

Starptautiskās organizācijas izveidoja COVID-19 *ad hoc* grupas, kurās SPRK iesaistījās apkopojumu un secinājumu sagatavošanā par pandēmijas ietekmi uz regulējamām nozarēm.

ELEKTRONISKIE SAKARI

Dalība starptautiskajās organizācijās un forumos

Būtiski pieauga SPRK ieguldītais darbs BEREC, SPRK piedaloties 40 dažādos projektos, tostarp izstrādājot dokumentus.

SPRK darbojās vairākās Eiropas Komunikāciju komitejas (ECC) numerācijas jautājumu darba grupās, kā arī ECC Regulēšanas tehnisko problēmu risināšanas projekta grupā, kur SPRK pildīja grupas līdzpriekšsēdētāja pienākumus.

Ikgadējā Ziemeļvalstu un Baltijas Elektronisko sakaru regulatoru kontakttikla (NB Reg) sanāsmē regulatori pārrunāja nozares aktualitātes, tostarp 5G ieviešanu un frekvenču jautājumu. SPRK turpināja darbu Austrumu partnerības Elektronisko sakaru regulatoru kontakttikla (EaPeReg) plenārsēdēs un semināros.

Ekspertu devums starptautiskos projektos

SPRK eksperti 2020. gadā piedalījās divos "twinning" projektos. Konsorciā ar Itālijas un Vācijas elektronisko sakaru regulatoriem projektā par elektronisko sakaru nozares regulējuma ieviešanu Izraēlā SPRK sagatavoja priekšlikumus par Izraēlas regulēšanas ietvara harmonizēšanu ar ES ietvaru. SPRK iepazīstināja arī ar labo praksi, pārejot no licenču izsniegšanas komersantiem uz vispārējo atļauju reģistrēšanu. Savukārt konsorciā ar Lietuvas regulatoru SPRK eksperti bija atbildīgi par tiesību aktu priekšlikumu izstrādi Ukrainas regulatora kapacitātes stiprināšanai tirgus piekļuves jomā un pakalpojumu kvalitātes uzraudzībā.

PASTS

Starptautiskas diskusijas par pasta nozares nākotni

Eiropas Pasta regulatoru grupā (ERGP) SPRK strādāja pie deviņiem projektiem, īpašu uzmanību pievēršot pārrobežu pasta paku piegādes un regulēšanas jautājumiem, jo ir nepieciešama jauna visaptveroša direktīva, kas atbilstu pasta nozares faktiskajai attīstībai.

ENERĢĒTIKA

Dalība starptautiskajās organizācijās un forumos

Regulēšanu elektroenerģijas un dabasgāzes nozarēs raksturo tas, ka notiek aizvien lielāka Eiropas enerģētikas tirgu regulējuma harmonizācija. Attiecīgi regulatoru lēmumu pieņemšana ir kompleksa – tie ir jāaskaņo un jāpieņem reģionālā, kā arī ES līmenī. Līdz ar to SPRK piedalījās 19 ACER darba grupās, 18 Eiropas Enerģētikas regulatoru padomes (CEER) darba grupās, kā arī EK izveidotajās reģionālajās grupās.

Lai pārrunātu elektroenerģijas tirdzniecību ar trešajām valstīm, kā arī Somijas un Baltijas vienotā dabasgāzes tirgus attīstību, 2020. gada 27. augustā notika augsta līmeņa trīs Baltijas valstu regulatoru darba apspriede, kas turpmāk šādā formātā notiks reizi gadā.

Latvijas, Lietuvas un Igaunijas regulatori 2020. gada 23. jūnijā parakstīja memorandu par sadarbību reģionālā elektroenerģijas tirgus attīstībā. Tas paredz Baltijas Regulatoru elektroenerģijas tirgus koordinācijas grupas izveidi, lai praksē efektīvi risinātu jautājumus, kas saistīti ar Tīrās enerģijas pakotni, tīkla kodeksiem, Eiropas zaļo kursu.

Enerģētikas regulatoru reģionālajā asociācijā (ERRA) SPRK piedalījās visu tās darba grupu (elektroenerģijas, dabasgāzes, atjaunojamo energoresursu integrēšanas un patērētāju) priekšlikumu izstrādē, sniedza informāciju ERRA Tarifu datubāzei, piedalījās ERRA specializētajos regulatoru apmācībasursos kā lektore un kā kursu dalībiece.

SPRK dalība EK Struktūru reformu atbalsta programmā

SPRK projekts "Efektīva regulēšanas ietvara attīstība tarifu noteikšanā enerģētikas uzņēmumiem", izturot starptautisku konkurenci, guva iespēju piedalīties EK Struktūru reformu atbalsta programmā. Projekta mērķis ir izmantot starptautisko pieredzi un daudznozaru regulatora priekšrocības, lai virzītos no pamatotu izmaksu un uzcenojuma (peļņas) principa uz stimulējošās regulēšanas mehānismu piemērošanu vairākās nozarēs.

ŪDENSsAIMNIECĪBA

SPRK piedalījās Eiropas Ūdenssaimniecības nozares regulatoru asociācijas (WAREG) darbā, kurā regulatori apmainījās ar esošo pieredzi saistībā ar Covid-19 ietekmi uz ūdenssaimniecības nozari un regulatoru priekšlikumiem un pieeju iespējamo seku vērtēšanā.

PRIORITĀRIE VIRZIENI UN UZDEVUMI 2021. GADĀ

2020. gadā OECD sāka atkārtotu SPRK darbības attīstības vērtēšanu par 2017.–2020. gadu, ko pabeigs 2021. gadā. Šis ziņojums seko OECD pirmajam – 2016. gada ziņojumam – par SPRK darbības un attīstības veicināšanu.

ELEKTRONISKIE SAKARI UN PASTS

- Elektronisko sakaru kodeksa nosacījumu īstenošana.
- 5G inovatīvās tehnoloģijas ilgtermiņa ieguldījums ES zaļā kursa īstenošanā.
- ERGP priekšlikumu izstrāde jaunas pasta direktīvas izstrādei.

ENERĢĒTIKA

- Tīrās enerģētikas pakotnes nosacījumu īstenošana un darbs pie ES zaļā kursa uzdevumiem.
- Turpmāka Baltijas valstu un Somijas vienotā dabasgāzes tirgus veidošana.
- Ar ES Strukturālo reformu atbalsta programmas palīdzību sāktā projekta "Efektīva regulēšanas ietvara attīstība tarifu noteikšanā enerģētikas uzņēmumiem" pabeigšana. Ieteikumi efektīva regulēšanas ietvara izstrādei siltumapgādes, elektroenerģijas un gāzes sadales tarifu noteikšanā.

ŪDENSsAIMNIECĪBA

WAREG dalībvalstu pieredzes aktualizēšana ūdenssaimniecības nozari regulējošajos jautājumos, tostarp izvērtējot Covid-19 pandēmijas ietekmi uz ūdenssaimniecības nozari.

15

FINANSES UN SAIMNIECISKĀ DARBĪBA

FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

SPRK savu 2020. gada darbību realizēja atsevišķā budžeta programmā, kas apstiprināta likumā „Par valsts budžetu 2020. gadam”. SPRK darbība tiek finansēta no nodevas par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu, kuru maksā regulējamie komersanti. Pārskata gadā valsts nodevas apmērs regulējamās nozarēs bija 0,2% no komersanta sniegtā attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma neto apgrozījuma 2018. gadā.

SPRK darbības nodrošināšanai 2020. gadā plānoti izdevumi 5 548 155 EUR, bet faktiski apgūti 5 152 985 EUR, kas ir 92,9% no pārskata gadā plānotā.

Faktiskais finansēšanas līdzekļu atlikums¹, kas attiecīgajā kalendāra gadā pārsniedz SPRK darbības nodrošināšanai nepieciešamās izmaksas, tiek ieskaitīts SPRK kontā Valsts kasē valsts nodevas uzkrājumos. Uzkrājumi ir izmantojami SPRK darbības nodrošināšanai nākamajos periodos saskaņā ar likumā par valsts budžetu apstiprināto SPRK budžetu.

Finanšu līdzekļu atlikums 2020. gada 31. decembrī pamatbudžetā bija 309 376 EUR, kas pārcelts uz SPRK deponēto līdzekļu kontu un izmantots valsts nodevas uzkrājuma veidošanai.

Ieņēmumi un izdevumi Eiropas Savienības finansēto institūciju stiprināšanas programmu mērķsadarbības projekta Nr. IL 13 ENPI-TE 01 16 (IL/13) „Izraēlas regulēšanas kapacitātes stiprināšana telekomunikāciju nozarē, ar uzsvaru uz pakalpojumu nodrošināšanu izmantojot citu operatoru tīklus” ietvaros pārskata periodā plānoti 18 693 EUR apmērā. Faktiski izlietoti 71 255 EUR jeb 88,6% no pārskata perioda plānotajiem finanšu līdzekļiem. Finanšu līdzekļu atlikums 2020. gada 31. decembrī bija 3 877 EUR.

Ieņēmumi un izdevumi Eiropas Savienības finansēto institūciju stiprināšanas programmu mērķsadarbības projekta Nr. UA 18 ENI TE 01 19 „Ukrainas valsts regulatīvās iestādes regulēšanas kapacitātes stiprināšana telekomunikāciju nozarē, ar uzsvaru uz piekļuvi tirgum un pakalpojumu kvalitātes uzraudzības sistēmu” ietvaros projekta periodā 2020. gadā plānoti 145 208 EUR apmērā. Faktiski pārskata periodā izlietoti 58 588 EUR jeb 40,3% no 2020. gadā saņemtajiem finanšu līdzekļiem. Finanšu līdzekļu atlikums pērn bija 86 620 EUR.

SPRK 2020. gada finanšu pārskats sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība”. 2020. gada pārskats iesniegts Valsts kasē 2020. gada 31. martā. SIA „D.Daņēvičas revidentu birojs” (zvērinātu revidentu komercsabiedrības licence Nr. 33) par SPRK 2020. finanšu pārskatu sniedza atzinumu bez iebildumiem.

2020. gadā SPRK kopumā ir noslēgusi 50 saimnieciskās darbības līgumus, tai skaitā saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu organizējusi sešus publiskos iepirkumus.

¹ Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 31. panta septīto daļu.

NR.P.K.	FINANŠU LĪDZEKĻI	IEPRIEKŠĒJĀ GADĀ (faktiskā izpilde)*	PĀRSKATA GADĀ (EUR)	
			APSTIPRINĀTS LIKUMĀ	FAKTISKĀ IZPILDE*
1.	Ieņēmumi	5 510 848	5 712 056	5 535 765
	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	5 408 302	5 548 155	5 462 361
	Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie ieņēmumi (ES Projekts Nr. IL 13 ENPI-TE 01 16 (IL/13) Izraēla)	71 255	18 693	14 816
	Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie ieņēmumi (ES Projekts Nr. UA 18 ENI TE 01 19 Ukraina)	31 291	145 208	58 588
2.	Izdevumi	5 365 672	5 712 056	5 226 389
	Uzturēšanas izdevumi	5 104 068	5 306 825	4 912 328
	Starptautiskā sadarbība	27 810	96 080	96 080
	Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie izdevumi (ES Projekts Nr. IL 13 ENPI-TE 01 16 (IL/13) Izraēla)	71 255	18 693	14 816
	Pārējie iepriekš neklasificētie īpašiem mērķiem noteiktie izdevumi (ES Projekts Nr. UA 18 ENI TE 01 19 Ukraina)	31 291	145 208	58 588
	Kapitālie izdevumi	131 248	145 250	144 577

* pēc naudas plūsmas principa

13%+46=456.
3458023965#76.
59675%3456-735.
2457-6783+89447.
3567925567-03=7.
57982546%45776
52369-62457+6
235-657+673

SIA D. DANĒVIČAS REVIDENTU BIROJS

Juridiskā adrese: Tērbatas iela 8B-75,
Rīga, LV-1050, Latvija
Reģ. Nr. LV40003470111
Mob. tālr.: 29231299
E-pasts: dagnija@danevicasbirojs.lv
www.danevicasbirojs.lv

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

Latvijas Republikas Saeimai

Atzinums

Mēs esam veikuši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk tekstā SPRK) pievienotajā gada pārskatā ietvertā finanšu pārskata no 15. līdz 52. lapai revīziju. Pievienotais finanšu pārskats ietver:

- pārskatu par finansiālo stāvokli 2020. gada 31. decembrī (balance);
- pārskatu par darbības finansiālajiem rezultātiem par gadu, kas noslēdzās 2020. gada 31. decembrī;
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2020. gada 31. decembrī;
- naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2020. gada 31. decembrī;
- finanšu pārskata pielikumu, tai skaitā, finanšu pārskata posteņu skaidrojumu, grāmatvedības uzskaites principu aprakstu, gada pārskata sagatavošanas principu aprakstu un finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Mūsaprāt, pievienotais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas finansiālo stāvokli 2020. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2020. gada 31. decembrī, saskaņā ar Ministru Kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība”.

Atzinuma pamatojums

Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu, mēs veicām revīziju ievērojot Latvijā atzītos starptautiskos publiskā sektora revīzijas standartus (turpmāk - ISSAI). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju”.

Mēs esam neatkarīgi no SPRK saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tostarp Starptautisko Neatkarības standartu) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskata revīzijai. Mēs esam ievērojuši arī Revīzijas pakalpojumu likumā un Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksā (tostarp Starptautiskajos Neatkarības standartos) noteiktos pārējos profesionālās ētikas principus un objektivitātes prasības.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Ziņošana par citu informāciju

SPRK vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā no 4. līdz 14. lapai;
- budžeta izpildes pārskatu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā no 53. līdz 58. lapai.

Cita informācija neietver finanšu pārskatu un mūsu revidentu ziņojumu par šo finanšu pārskatu. Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to, kā norādīts mūsu ziņojuma sadaļā “Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām”.

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata vai no mūsu revīzijas gaitā iegūtajām zināšanām un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par SPRK un tās darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir par to ziņot. Mūsu uzmanības lokā nav nonākuši nekādi apstākļi, par kuriem šajā sakarā būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu, mūsu pienākums ir arī izvērtēt, vai vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 344 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” prasībām. Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

- vadības ziņojumā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavots finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatam, un
- vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumu Nr. 344 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta SPRK pārvalde, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Ministru Kabineta 2018. gada 19. jūnija noteikumiem Nr. 344 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt SPRK spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar SPRK spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu.

Personas, kurām uzticēta SPRK pārvalde, ir atbildīgas par SPRK finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar ISSAI, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar ISSAI, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks par kļūdu izraisītu neatbilstību risku, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par SPRK iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par SPRK spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācijas finanšu pārskatā nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam.

- izvērtējam vispārējo finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai finanšu pārskats patiesi atspoguļo tā pamatā esošos darījumus un notikumus;
- Mēs esam atbildīgi par SPRK revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs paliekam pilnībā atbildīgi par mūsu revidentu atzinumu.

Personām, kurām uzticēta SPRK pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

SIA D. Daņēvičas revidentu birojs
Licence Nr. 33

Dagnija Daņēviča

Valdes locekle
LR zvērināta revidente
Sertifikāts Nr. 72

Rīgā, 2021. gada 29. aprīlī